

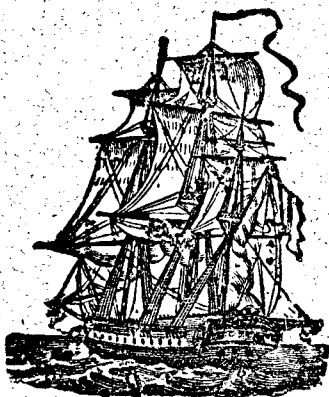
ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ.

Συνταχθέν υπό τῶν Ὑποπλοιάρχων

Α. Α. ΜΙΑΟΥΛΗ, Γ. ΖΩΧΙΟΥ, Δ. Γ. ΣΑΧΤΟΥΡΗ
ΚΑΙ Ν. Α. ΜΙΑΟΥΛΗ.

» Πόσα μὲν γὰρ οἶμαι, ἔργον καὶ τὸ ἀρχὴν καταπράξει,
» πολὺ δ' ἐτι μείζον, τὸ λαβόντα διασώσασθαι. Τὸ μὲν γὰρ
» λαθεῖν πολλῶς τῶ τολμᾶν μόνον παρασχεμένῳ ἐγένετο·
» τὸ δὲ λαθόντα κατέχειν, οὐκέτι τοῦτο ἄνευ σωφροσύνης,
» οὐδ' ἄνευ ἰσχυρατείας, οὐδ' ἄνευ πολλῆς ἐπιμελείας γίγνε-
» ται. Ξεν. Κύρ. παιδ. βιβ. 7. κεφ. 5:

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΗΣ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ Χ. ΒΑΦΑ.

(Παρά τῆ ὁδῷ Ἀδριανῶν.)

1844

60301

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΝΑΥΤΙΚΟΥ.

Μέρος Πρώτον

Τὰ τὴν γῆν παρικοῦντα διάφορα ἔθνη, ὁσημέρσι πρὸς ἄλληλα, ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἑκάστον αὐτονομίας διαυάχονται· ἀπ' αἰῶνων δὲ φυλὴ ἐπὶ φυλὴν ἐπανέστη, καὶ λαὸς πρὸς λαὸν ἐπολέμησεν, ἀλλογενεῖς δὲ ξένας χῶρας ἐπέδραμον, περὶ τῆς πατρῴας αὐτῶν γῆς ἀμυνόμενοι,

Οὐδὲν γὰρ γῆς πατρίδος γλύκιον γίνεται.

Παντοῦ ὅμως καὶ πάντοτε οἱ κρείττονες τοὺς ἥττονας ὑπεδούλωσαν, καὶ οἱ ἐκ φύσεως ἀνδρεῖοι καὶ ἰσχυροὶ, τῶν φύσει ἀνάνδρων καὶ ἀσθενῶν κατεκράτησαν· οἱ δὲ ἀπὸ τέχνης θαρσαλέοι καὶ ἀπὸ ἐπιστήμης δυνατοὶ, τοὺς τέχνη δειλοὺς καὶ ἐπιστήμη ἀδυνάτους κατέβαλον. Ὅθι ἔθνη πραγματικῶς ἐλευθερα καὶ αὐτόνομα ἐκεῖνα μόνα νὰ λογισθῶσι δύνανται, ὅσα ἢ ἐκ φύσεως ἰσχυρὰ ὑπάρχουσιν, ἢ δι' ἐπιστήμης δυνατὰ ἀποκατεστάθησαν. Καθότι ἡ ἀληθὴς ἐθνικὴ ἐλευθερία, οὔτε ὑπὸ ξένων εἰς τὰ ἔθνη δωρεῖται, οὔτε δι' ἀργυρίου ἀγοράζεται, ἀλλ' αὐτόματος ἀναβαίνει ἀπὸ μέσου τῶν καρδιῶν τοῦ λαοῦ, αἷματι πολλῷ ἀρδευομένη κραταιοῦται δε καὶ τελεσφορεῖ, ἂν συμπάρειδρον ἔχη τὴν ἰσχύν ἢ τὴν δύναμιν ἄλλως, χειμῶνος καταβράχεντος, παρέρχεται ὡς ἀγγελία παρατρέχουσα καὶ ὡς ναῦς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ, ἧς διαβάσης οὐκ ἔστιν ἶχνος εὐρεῖν, οὐδὲ ἀτραπὸν τρόπεως αὐτῆς ἐν κύμασιν (1). Αὐτόνομοι διὰ τοῦτο λαοὶ, εἶναι μόνον οἱ ἀρ' ἑαυτῶν ὑπάρχοντες καὶ ἰδίαις δυνάμεσι συντηρούμενοι, ἦτοι οἱ ἐν ἑαυτοῖς τὰ ζώπυρα τῆς ἰδίας ἐλευθερίας ἔχοντες. Οἱ δὲ ὑπ' ἀλλοφύλων προστατευόμενοι, ὁμοιάζουσι νεκρὰ γαλθανίζόμενα πτώματα, ἢ ψυχοῦραγοῦντα ἐκβλήτα θρέψη.

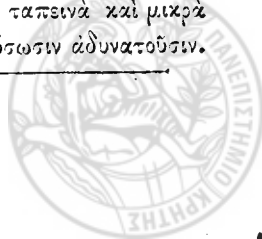
(1) Σοφία Σιλ. κερ. 5.

Εἰς ὅλα ἐν γένει τὰ αὐτόνομα ἔθνη, τὸ πλεῖστον μέρος τῶν ἰδρώτων τοῦ λαοῦ, τὸ ἀπορροῦν τοῦ στρατοῦ καὶ τοῦ στόλου ἢ συντήρησις ἤτοι τὸ μέγιστον μέρος τῶν δημοσίων πόρων καταδαπανᾶται πρὸς συγκρότησιν τῆς ἐθνικῆς ἰσχύος, καὶ πρὸς ἀπαρτισμὸν τῆς δημοσίου δυνάμεως ἐκείνης, δι' ἧς σώζεται μὲν ἐν ἀνάγκῃ ἀπὸ παντὸς κινδύνου ἢ ἐπικράτεια, πᾶς δὲ πολέμιος αὐτῆς ἀποσοβεῖται. Παρ' ἡμῖν ὅμως ἄλλως πως ἔχει τὸ πρᾶγμα. Ἡμεῖς καὶ τοῦ ἀναγκαίου στρατοῦ στερούμεθα, στόλον δὲ δὲν ἀπεκτήσαμεν πώποτε, καίτοι εἴκοσιν ὅλα δραχμῶν ἑκκτομμύρια, ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Βασιλείας, καταδαπανήσαντες. Κατὰ τοῦτο λοιπὸν ὁμοιάζομεν ἄνθρωπον ἄχειρα, ὅστις καὶ προστάτου ἀγαθοῦ καὶ φίλου, καὶ ἐπιμελητοῦ ἀόκνου ἀπόλυτον χρεῖαν ἔχει καὶ οὐδένα μὲν νὰ βλάβῃ ἢ νὰ ὠφελήσῃ δύναται, αὐτὸς δὲ ἀπ' ἐναντίας ἐμπαίζεται καὶ προπηλακίζεται καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν μειρακίων.

Ἀλλὰ, πολλοὶ λέγουσι, τίς ἡ ἀνάγκη στρατοῦ καὶ στόλου; Περιττὴ δὲ ἡμᾶς εἶναι πᾶσα πολεμικὴ δύναμις, ἀφ' οὗ τοσούτους καὶ τοιούτους ἢ Ἑλλὰς ἔχει συμμάχους. Καλοὶ καὶ ἐν κινδύνους χρήσιμοι, ἀπαντῶμεν πρὸς τούτους, εἶναι οἱ σύμμαχοι, ἀλλ' ἡμεῖς κατὰ δυστυχίαν συμμάχων στερούμεθα. Διότι καθὼς φιλία εὐλικρινῆς καὶ ἀδόλος μόνον μεταξύ ἴσων καὶ ὁμοίων συνάπτεται, οὕτω πραγματικὴ καὶ ἀληθὴς συμμαχία μόνον μεταξύ ὁμοίων καὶ παρ' ἴσων συνομολογεῖται. » Οἱ γὰρ ὅμοιοι τοῖς ὁμοίοις εὖνοι εἰσὶ (1). καὶ πᾶσα σὰρξ κατὰ γένος συνάγεται (2). » Ὁ κρείττων ὅμως κατάρχει τοῦ ἥττονος, καὶ ὁ μέγας ἡγείται τοῦ μικροῦ, ὁ δὲ ἰσχυρὸς προστάτης μὲν τοῦ ἀδυνατοῦ, ἀλλ' ὅχι ποτὲ φίλος καὶ σύμμαχος γίνεται. Ἀντιλήπτορας λοιπὸν καὶ προστάτας ἔχομεν, συμμάχων δ' ἀποροῦμεν. Γνωρίζομεν δ' ἄπικτες ὅτι αἱ πρὸς τὰς ὑφορρόφους τῶν δυνατῶν οἰκίας παρφοδομημέναι πτωχῶν καλύβαι, ποτὲ ἢ σπανίως βλέπουσι τοῦ ἡλίου τὸ φέγγος· καθὼς τὰ ὑπὴνεμον δικρότων πλοίων ὑποτρέχοντα ταπεινὰ καὶ μικρὰ σκάφη, τὸν ἄνεμον ἀραιρούμενα, νὰ πλεύσωσιν ἀδυνατοῦσιν.

(1) Ξενοφ. Ἄθ. πολ.

(2) Σοφ. Σοφ. κερ. 13.

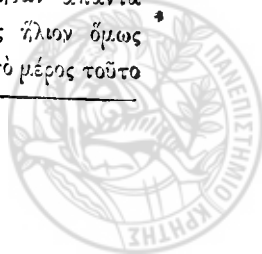

Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μάλιστα, ὑπὸ τὴν παχείαν τῶν μεγάλων δένδρων σκιάν, οὔτε πόα, οὔτε θάμνος προκόπτει· πλὴν ὁ ἐν μέσῳ τῆς ἐρήμου ἀφ' ἑαυτοῦ βλαστάνων κάλαμος, καὶ ὑπὸ δεινῆς προσβληθῆς καταϊγίδος διασώζεται, κομῶν δὲ καὶ θάλλων ἀπὸ τῆς γῆς ἀναβαίνει. Πρὸς τούτοις ὑπάρχει καὶ τις σοφῆ ἐντολὴ λέγουσα· «ἰσχυροτέρῳ σου μὴ κοινώνει. Τί γὰρ κοινωνήσει χύτρα πρὸς λέβητα; αὕτη προσκρούσει καὶ αὕτη συντριβήσεται (1).» Τῆς ἀσφαλείας τῶν λόγων μας τούτων πρόσφατα καὶ ἐναργέστατα, πρὸς τοῖς ἄλλοις, τεκμήρια εἶναι, αἱ τῆς Ὄθωμανικῆς αὐτοκρατορίας τελευταῖαι περὶ συμμαχιῶν συνθηκαί. Ἐὰν λοιπὸν ἀγαπῶμεν τὴν ἀληθῆ αὐτονομίαν μας, ἐὰν ἐπιθυμῶμεν νὰ ζήσωμεν πραγματικῶς ἐλεύθεροι, ἐὰν θέλωμεν νὰ μὴ προσκυνῶμεν ξένους δεσπότας, ὀφείλομεν, πρὸ πάντων, νὰ ἐπιμεληθῶμεν τοῦ κράτους ἡμῶν, τοῦ κράτους, ὃ πάντα τὰ τῶν ἡττόνων τοῖς κρείττοσι δωρεῖται (2)· πρέπει νὰ ἐνισχύσωμεν, ὅσον ἔνεστι πλείότερον, ἐπιστήμη τε καὶ τέχνη τὰς φυσικὰς ἡμῶν δυνάμεις. Διότι ἂν, τοῦναντίον, δὲν προσκλήσωμεν ἐν καιρῷ τὸ πρέπον ἡμῖν ἔνδυμα, ἡ Εὐρώπη, ἣτις μᾶς ἐκάλεισεν εἰς τοὺς ἐν τῇ Ἀνατολῇ γάμους τῆς, θέλει διατάξει νὰ ἐκβληθῶμεν ἔξω τῆς θύρας, ὡς ὁ ῥακενδύτης ἀνάπηρος· θέλει δώσει εἰς ἄλλον τὸ τάλαντόν τῆς, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς, ἀντὶ νὰ πολλαπλασιάσωμεν, κατωρῦξάμεν ἐν τῇ γῇ.

Ἀπὸ πολλοῦ μὲν ἡ Ἑλλάς ἐπανάστη, καὶ μικρὸν τι μέρος αὐτῆς αὐτονομεῖται ἤδη καὶ βασιλεύει· ἀλλ' ἐπῆλθεν ἄρα γε τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν παλιγγενεσίας τὸ σάββατον, ἡ δεύτη ἔτι ἡ Ἑλληνικὴ φυλὴ στενάζει, τὰ δὲ πατρώα ἡμῶν ἐδάφη ξένου δυνάστου ποῦς καταπατεῖ καὶ δυναστεύει; Ἐπὶ μὲν τῆς μεγάλῃς Ἑλλάδος ἐκτείνει ἤδη τὸ σκότος αὐτῆς ἡ Ἰσπέρα, τὴν Σικελίαν δὲ κατέφραξε τῆς Δύσεως ἡ Αἴτνη, καὶ τὰς Πηλειάδας φοβερός καὶ ἄγριος κατέφαγε Λέων· ἐνὶ λόγῳ διὰ παντὸς ἀπαξενώθησαν ἅπαντα τὰ πρὸς ζέφυρον κείμενα Ἑλληνικὰ χωρία. Πρὸς ἕλιον ὅμως πτερυγίζουσιν ἔτι ἐλπίδες πολλαί· πρὸς τῆς γῆς τὸ μέρος τοῦτο

(1) Συρ. Συρ. κεφ. 13.

(2) Ξαρ. Κύρ. παιδ. βιβ. 2, κεφ. 1.

ἀντία παρανατέλλουσιν ὁ Ἑωσφόρος καὶ ἡ Σελήνη, ἀντίπρωρα ἔτι διαπορεύονται ἡ Ὄθωμανικὴ φοινικὶς καὶ τὸ Πελαγικὸν λάβαρον· ἡ δὲ σύμπτωσις αὐτῶν προσεγγίζει. Ἡμεῖς μὲν ὅλα ταῦτα, καὶ τοὶ τὴν φοβερὰν μέλλουσαν κρίσιν ἀναμένοντες, ὡς ὑπὸ μανδραγόραν κοιμώμενοι, ἀφρόντιδες καὶ ἀμέριμνοὶ καθέυδομεν ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ κρατήρος, ἐν ᾧ μάλιστα ἐγγὺς ἡμῶν σήπεται ἤδη καὶ καταρρέει ὁ πάλαι ποτε τῶν Ὀσμανλίδων ὑπερήφανος θρόνος, ξένος δὲ ζητεῖ ν' ἀρπάξῃ τὰ παλαιὰ τῶν Ἑλλήνων ἀνάκτορα! Εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι ἡ βασιλεύουσα Ἑλλάς μόνη, καὶ τῶν λοιπῶν αὐτῆς τέκνων κεχωρισμένη, ὁμοιάζει νήπιον γίγαϊτος κράνος καὶ θώρακα φέρον. Ταχέως λοιπὸν ἡ ἀργὰ, ὑπὸ τὸ βῆρος τῆς ἰδίας ἡμῶν πανοπλίας πιεζόμενοι, θέλομεν καταπέσει πτώσιν δεινὴν, ἂν πρὸς νέους δὲν παρασκευασθῶμεν ἀγῶνας, τὰ πηθόχρηστα ἐξοπλίζοντες ἀπόρθητα ξύλινα τείχη. Ἄς ἐνθυμηθῶμεν δ' ὅτι οἱ ἐν Μαραθῶνι τοὺς Πέρσας νικήσαντες, ἦσαν οἱ πρόδρομοὶ τοῦ ἐν Πλαταιαῖς Ἑλληνικοῦ στρατοπέδου· οἱ δ' ἐν Σαλαμῖνι καὶ ἐπ' Ἀρτεμισίῳ ἀριστεύσαντες, οἱ πρόπλοι τῶν ἐν Μυκκλήνι κρατούντων. Μηδὲ καὶ τούτου ἀμνημονήσωμεν, ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ συμβουλευέσωσιν, ἐν τῇ Ἀνατολῇ, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ τέκνον τῆς Ἄγαρ, νὰ κατασκηνώσωσιν, ἐπὶ τῆς αὐτῆς γῆς, ὁ Χριστὸς καὶ ὁ Μωάμεθ. Τοῦ χρόνου τὸ πλήρωμα ἤδη ἐπέστη· ἅπαν δὲ τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος μτώρων ἵσταται, πρὸς τοῦ Ὄθωνος τὰ βασίλεια καὶ πρὸς τὴν πόλιν τοῦ Βύζαντος ἀτενωῶς ἀποβλέπον. Ὁ νικῶν λήψεται τὸν ἀστέρα τὸν πρωῒνον καὶ πολλῶν ἐθνῶν ἄρξει (1).

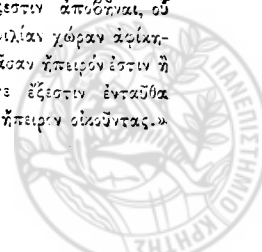
Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ δύναται νὰ κατορθωθῇ αὕτη ἡ νίκη, ἢ τὰ καλὰ πάντα καὶ τὰ ἀγαθὰ κτᾶται τε καὶ σώζει (2); Πεζομαχοῦσα μᾶλλον ἢ ναυμαχοῦσα ἡ Ἑλλάς θέλει κτισχύσει τῶν ἐχθρῶν τῆς; Τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα τὸ ἐλύσαν, πρὸ ἡμῶν, πολλοὶ ἄνδρες σοφοὶ καὶ μεγαλοφρεῖς· ἡ δὲ ἱστορία βεβαίως ὅτι, τοῦ πεζοῦ, προτιμητέος εἶναι ὁ ναυτικὸς στρατός. Διότι καὶ τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ νεώτερα ἔθνη διὰ τοῦ ναυτικοῦ κατέβαλον τοὺς ὑπεναντίους των· διὰ τοῦ ναυτικοῦ ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες τοὺς Πέρσας, οἱ Πελοποννήσιοι τοὺς Ἀθη-

(1) Ἰ. ἀν. ἀποκ. (2) γεν. Κήρ. πα δ. βι. 2. κεφ 1.

νάτους, οἱ Ῥωμαιοὶ τοὺς Καρχηδόνιους· διὰ τοῦ ναυτικοῦ οἱ Τοῦρκοὶ ἐκυρίευσαν τὴν Κωνσταντινούπολιν, οἱ Ἀμερικανοὶ ἀπέκτησαν τὴν αὐτονομίαν των, οἱ Ἄγγλοι δὲ ἐπολιόρησαν πανταγόθεν τὸν φοβερὸν καὶ μέγαν τῆς Εὐρώπης ὅλης δυναστὴν ἐπὶ τέλους μάλιστα τὸν ἀπήγαγον δέσμιον. Διὰ τοῦ ναυτικοῦ καὶ ἡ Ἑλλάς ἀπέσεισε τὸν ἐπονειδιστὸν καὶ βαρὺν τῆς δουλείας ζυγόν· διὰ τοῦ ναυτικοῦ, ἐνὶ λόγῳ, ἐναλλάξ ἤρξαν ἀλλήλων τὰ διὰ φθορὰ τῆς γῆς ἔθνη. Διὰ τοῦτο ὁ Κόλμπερτ, ἂν δὲν ἀπατώμεθα, εἶπε πρὸς τὸν ΙΔ'. Δουδοξίικον, ὅτι ἡ τρίαίνα τοῦ Ποσειδῶνος εἶναι τὸ σκῆπτρον τοῦ κόσμου· ἦτοι κατὰ τὸν μεγάλουνον τοῦτον ὑπουργόν, παντοκράτωρ καὶ παντοκράτωρ εἶναι λέξεις συνώνυμοι. Ἀλλὰ καὶ ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ μέγας οὗτος τῆς ἀρχαιότητος νοῦς, καὶ ἡ χρησιμολόγος Πιθία, ὑπὲρ τοῦ ναυτικοῦ ἐγνωμοδότησαν· καὶ αὐτὸς προσέτι ὁ Ξενοφῶν, καίτοι πεζὸς ὢν, τὴν ναυτικὴν προτιμᾷ δύναμιν καὶ τὰ πολλὰ αὐτῆς πλεονεκτήματα ἐκθειάζει (1). Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία ὅτι ὁ ναυτικὸς στρατὸς εἶναι, ἀσυγκρίτῳ λόγῳ, τοῦ πεζοῦ ἰσχυρότερος· διότι ὁ μὲν πεζὸς στρατιώτης ὁμοιάζει τὸν λέοντα, ὅστις μόνον τὰ πέριξ αὐτοῦ ὑπάρχοντα δάση νὰ περιτρέξῃ θηρεύων δύναται· τοῦ ναύτου ὅμως τὸ κράτος, ὡς τοῦ ἀετοῦ τὸ πέταμα, ἐκτείνεται καὶ περιζωννύει, ἀπ' ἄκρου ἕως ἄκρου, πᾶσαν τὴν γῆν.

Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχουσιν ἔτι καὶ πολλοὶ ἄλλοι λόγοι, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ Ἑλλάς πρέπει ν' ἀναπτύξῃ κατὰ θάλασσαν τὰς δυνάμεις τῆς. Καὶ πρῶτον, ὡς ἐκ τῆς γεωγραφικῆς ἡμῶν θέσεως

(1) » Ἐπειτα δὲ τοῖς ἄρχουσι τῆς θαλάσσης οἷόν τ' ἐστὶ ποιεῖν, ἅπερ οὗτοις τῆς γῆς, ἐνίοτε τίμνειν τὴν γῆν τῶν κρείττωνων· παραπλεῖν γὰρ ἔξειστιν, ὅπου ἂν μηδεὶς ἢ πολέμιος, ἢ ἔπου ἂν ὀλίγοι· ἐν δὲ προσίωσιν, ἀναδύοντα ἀποπλεῖν. Καὶ τοῦτο ποιῶν ἦττον ἀπορεῖ, ἢ ὁ πεζῷ παρεμβηθῶν. Ἐπειτα δὲ τοῖς μὲν κατὰ θάλατταν ἄρχουσι οἷόν τ' ἀποπλεῦσαι ἀπὸ τῆς σφετέρας αὐτῶν, ὅσπου βούλει· πλεῖον· τοῖς δὲ κατὰ γῆν οὐχ οἷόν τε ἀπὸ τῆς σφετέρας αὐτῶν ἀπελθεῖν πολλῶν ἡμερῶν ὁδόν· βραδείαί τε γὰρ αἱ πορεῖαι, καὶ οἷτον οὐχ οἷόν τε ἔχειν πολλοῦ χρόνου πεζῆ ἴοντα. Καὶ τὸν μὲν πεζῆ ἴοντα δεῖ διὰ φιλίας ἰέναι, ἦνικὴν μαχόμενον· τὸν δὲ πλεῖοντα, οὗ μὲν ἂν ἢ κρείττων, ἔξειστιν ἀποθῆναι, οὗ δὲ ἥττων, ταύτης τῆς γῆς ἀνα παραπλεῦσαι, ἕως ἂν ἐπὶ φιλίαν χώραν ἀφίκηται, ἢ ἐπὶ ἥττους αὐτοῦ. . . Ἐπι δὲ πρὸς τούτοις παρά πᾶσαν ἡπειρόν ἐστιν ἡ ἀκτὴ πρὸχουσα ἢ νῆτος προκειμένη ἢ στενοπερὸν τι· ὥστε ἔξειστιν ἐνταῦθα ἐφορμῶσαι τοῖς τῆς θαλάσσης ἄρχουσι λωβάσθαι τοὺς τὴν ἡπειρὸν οἰκοῦντας.» Ἐυσεφ. Ἰσθμ. π.λ.

καὶ τοῦ ρυσικοῦ τῆς ἐπικρατείας σχηματισμοῦ, ἀναγκαζόμεθα νὰ ἐξοπλισθῶμεν στόλον· καὶ θέλομεν τὸν ἐξοπλίσει, ἐὰν σωθρο- νώμεν. Διότι τίς ἄλλος, εἰμὴ ἐμπείρων ναυμάχων στρατός, δύναται νὰ προστατεύσῃ τὰ ἐπίνειά μας, τὰ παράλια μας, τὰς νήσους μας; Ποία ἄλλη δύναμις, ἐκτὸς τῆς ναυτικῆς, θέλει δυναθῆ ποτε νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν καταντικρὸν τοῦ Μαλέου ἐλλογῶσαν ροδερὰν ἐπιδρομὴν; Καὶ ἐντὸς αὐτοῦ τοῦ Πει- ραιῶς ἀτιμωρητὶ οἱ πολέμιοι νὰ εἰσπλεύτωσι δύνανται, ἐὰν νέα Πάραλος, νέα Σαλαμινία δὲν διασταυροῖ τοῦ λιμένος τὸν εἰσπλουν. Καὶ αὕτη τοῦ Βασιλείου ἡ καθέδρα εἶναι βατὴ καὶ εὐπρόσιτος, καὶ πρὸς αὐτὰ ἔτι τὰ νέα Ἑλληνικὰ ἀνά- κτορα οἱ ἐχθροὶ ἐλευθέρως νὰ κατασκευάσωσι δύνανται, ἐν ὧσφ στόλου στερούμεθα. Δεύτερον, ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἔρημος ἔτι καὶ ἀ- κατοίκητος, διὰ τοῦτο δὲ εἶναι ρυσικῶς ἀδύνατον, πρὸς τὸ πα- ρὸν μάλιστα, νὰ σχηματισθῇ πεζὸς στρατός ἱκανὸς καὶ τὴν ἐπι- κρατείαν νὰ σρουρίσῃ, καὶ ὑπερόριος νὰ ἐξέλθῃ εἰς πόλεμον. Ἀπ' ἐναντίας ὅμως ὑπάρχει τοσαύτη θαλασσογενῶν Ἑλλήνων πλῆθος, ὥστε δυνάμεθα δι' αὐτῆς νὰ ἐξοπλισθῶμεν στόλον πολυύρμενον. Τρίτον, τὸ ἐμπορικὸν καὶ τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν εἶναι ἀμοιβαία ἀλληλίων στηρίγματα· καὶ ὁ μὲν ἐμπορικὸς στόλος ζωογονεῖ τὸν πολεμικὸν, συμπληρῶν καὶ καταρτίζων τὰ πληρώματα αὐτοῦ· ὁ δὲ πηλεμικὸς καθοδηγεῖ καὶ ἐφορεύει τὸν ἐμπορικὸν, παρεμπο- διζων καὶ προλαμβάνων συγχρόνως πᾶσαν αὐτοῦ ἀποπλάνησιν. Ἐν ἄλλοις λόγοις, οἱ δύο οὗτοι ἀδελφοὶ δίδυμοι στόλοι εἶναι το- σοῦτον στενωῶς συνδεδεμένοι, ὥστε τοῦ ἑνὸς ἡ παραλυσία συνε- πιφέρει τοῦ ἄλλου τὴν νέκρωσιν. Ἐὰν λοιπὸν ἐπιθυμῶμεν τὴν ἀ- νάπτυξιν καὶ τὴν πρόοδον τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας, πρέπει νὰ ἐ- πιμεληθῶμεν τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ, πρέπει νὰ διοργανίσω- μεν στόλον ναυμάχων-

Ἄλλ' ἔχομεν χρήματα; ἐρωτῶσι πολλοί· εἰς τί δὲ δύνανται νὰ χρησιμεύσωσι σήμερον τὰ πολεμικὰ πλοῖα; Πολεμικοῦ στόλου καταρτισμὸς εἶναι ἔργον θαπανηρὸν, λέγουσι, εἶναι μέγα καὶ δυσ- βάστακτον διὰ τὴν κοινωνίαν βάρος.

Εἶναι ἀληθές, ἀποκρινόμεθα ἡμεῖς πρὸς τὰς ἐνστάσεις ταύ- τας, ὅτι εἴμεθα πτωχοί· ἀλλ' ἐν τούτῳ κατεῦθ' ἀπαντήσαμεν ἐπὶ

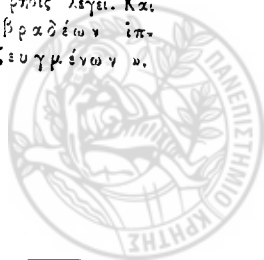
ματαίω διὰ τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, διςχιλίας περίπου μυριάδας δραχμῶν (1), ἐτησίως δὲ κατεξοδεύομεν ἔτι, ἐν καὶ ἡμισυ δραχμῶν ἑκατομμύριον, καὶ τοῦτο ἐπὶ ματαίω, διότι σχεδὸν οὐδεὶς ἐνόησεν ὅτι οἱ ναυβάται οὐδὲ δι' ἕν ἄλλο τρέφονται, ἢ ὅπως μαχοῦνται ὑπὲρ τῶν τρεφόντων (2). Ὄθεν ἢ πρέπει νὰ παύσῃ πᾶσα διὰ τὸ ναυτικὸν δαπάνη ὡς ἀνωφελὴς καὶ περιττὴ, ἢ πρέπει νὰ ἐπιχορηγηθῶσι τὰ ἀναγκαῖα χρήματα, ἢτοι τὰ ἱκανὰ πρὸς σύστασιν μικρᾶς τινος, πλὴν ἐργατικῆς καὶ χρησίμου ναυτικῆς δυνάμεως. » Οὐ γὰρ τῷ ἀριθμῷ οὔτε τὰ πολλὰ κρίνεται, οὔτε τὰ ἱκανὰ, ἀλλὰ πρὸς τὰς χρήσεις ὥστε τὰ μὲν ὑπερβάλλοντα τὰ ἱκανὰ, πολλὰ ἔστι, τὰ δὲ τῶν ἱκανῶν ἐλλείποντα, ὀλίγα (3). » Καὶ τῷ ὄντι, ἐὰν τὰ ὑπάρχοντα πλοῖα οὔτε στολίσκον τινὰ μικρὸν ἢ μέγαν ἀποτελοῦσιν, οὔτε ἐν ἀνάγκῃ νὰ χρησιμεύωσι δύνανται, πολλὰ τότε, σχετικῶς πρὸς τὴν χρῆσιν, δαπανῶνται κατ' ἔτος διὰ τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ συντηρηθῇ ἡ δαπάνη καὶ νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ ἱκανὰ ἔξοδα. Ταῦτα δ' εἶναι τὰ πρὸς συντήρησιν χρησίμου καὶ διατροφῆν τῶν ἐν ἀνάγκῃς διακειμένων, παλαιῶν ναυμάχων, τῶν ἀληθῶς τὴν ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος κάλλιστον ἀγωνισθέντων ἀγῶνα. Ἐὰν ὁμοῦς τὸ ἔθνος, τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἐλευθερίαν ἀμυνόμενον, σκοπεύῃ νὰ παρασκευασθῇ κατὰ θάλασσαν, τότε τὰ κατ' ἔτος ἤδη χορηγούμενα, ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον χορηγοῦνται, εἶναι ὀλίγα, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ προστεθῶσι τὰ ἐλλείποντα, διὰ νὰ συμπληρωθῶσι τὰ πρὸς τὴν χρῆσιν ἱκανὰ. Ἀλλὰ δὲν ἔχομεν χρήματα ἐπαναλαμβάνουσί τινες. Ἄν ἀληθῶς δὲν ὑπάρχωσι χρήματα ἱκανὰ

(1) Πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἐνδεχόμενης παρεξηγήσεως, ὑπεθυμίζομεν τὸν ἀναγνώστην, ὅτι δὲν θεωροῦμεν πρὸς ὡς αἰτίον τῆς παρουσίας τοῦ ναυτικοῦ καταστάσεως τὸν πρῶτον ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργῶν. Αἱ ὑπὲρ τοῦ ναυτικοῦ ἀγαθαὶ τοῦ Κριεζῆ προσπάθειαι, ὑπὸ πολλῶν ἐναντιῶν πνευμάτων ἐξωθούμεναι, ἐναυάγησαν κατὰ τῶν πετρῶν. Εἰς, οὐδεὶς ἀρχαία τις ἔφησις λέγει. Καὶ » οὔτε γὰρ ἄρμα δῆπου ταχὺ γένοιτ' ἂν, βραδέων ἱππῶν ἐνόντων, οὔτε δίκαιον, ἀδίκων συνεζευγμένων ».

Ἐσν. Κυρ. παρ. βιβλ. 2. κεφ. 2.

(2) Ἐσν. Κύρ. παρ. βιβλ. 2. κεφ. 1.

(3) Ἐσνοφ. Ἱερ. κεφ. 4.

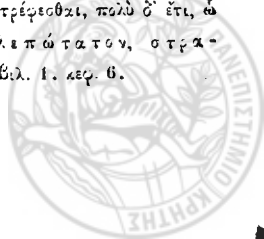
διὰ τὰ ἐκπαιδευθῆναι ὁ δὲ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ κράτους ἀνγκαιὸς ἐργάτης ναυτικὸς στρατός, πρέπει τότε νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἀργὸς Γραμματεία τῶν ναυτικῶν· πρέπει νὰ διαλυθῇ τὸ ἀργὸν ναυτικὸν Διευθυντήριον· πρέπει νὰ ἀπολυθῶσιν ὅλα ἐν γένει τὰ ἀργὰ πληρώματα· πρέπει νὰ οἰκονομηθῇ τὸ ἀνωφελῶς κατ' ἔτος καταδαπανώμενον ἐν καὶ ἡμῖσι δραγμῶν ἑκατομμύριον· διότι ἡ διατροφή στρατιᾶς ἀργοῦ εἶναι ἐπιβλαβὴς καὶ ὀλεθριωτάτη (1).

Εἰς ἀπάντησιν δὲ τῆς ἄλλης ἐνστάσεως, ὁμολογοῦμεν μὲν ὅτι ἡ συντήρησις στόλου πολεμικοῦ εἶναι δαπανηρὰ καὶ πολυέξοδος, εἶναι μέγα δὲ ἐκάστην κοινωνίαν ἔαρος· ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δι' ὑπυφύλαξιν ὅτι εἶναι βῆρος ἀναγκαῖον καὶ σωτήριο, ὡς τὸ ἔρμα τοῦ πλοίου· εἶναι ἡ ἐν τρικυμίᾳ καὶ σάλῳ ἀφίστομος πλοῆς παράλου κοινωνίας ἄγκυρα. Ποτὲ δὲ τὰ χειμαζόμενα σκάφη δὲν ἀνακουφίζονται ἐκβάλλοντα τὰς ἀβρόχους ἀγκύρας τῶν· διότι τῶν ἀπολύτως ἀναγκαίων ἢ στέρησις δὲν εἶναι οἰκονομία οὐδ' ἀνακούφισις, ἀλλ' εἶναι ἄγγελος πρόδρομος καταστροφῆς βεβαίαις καὶ ὀλέθρου ἀφεύκτου. » Ἐ σπειρῶν φειδωμένως, θερίσει » (2).

Διὰ τὰ σχηματισθῆναι δὲ στόλος πολεμικὸς, δὲν ἀρκοῦσι μόνον χρήματα, προσ απαιτεῖται πρὸ πάντων χρόνος πολὺς. Τοῦτο μάλιστα καλῶς γνωρίζων ὁ Ὀυεμιστοκλῆς, ἠνάγκασε τοὺς Ἀθηναίους νὰ ναυπηγήσωσιν ἐγκαίρως τὰς τριήρεις, αἵτινες, μετὰ ἔτη πολλὰ, διέσωσαν ἐν Σαλαμῖνι ἄπικταν τὴν Ἑλλάδα, κινδυνεύουσαν τὸν ἐσχατὸν κίνδυνον. Ὁ δὲ Νικηπόλεων, ὁ μέγας αὐτὸς αὐτοκράτωρ, ἠδύνατο μὲν νὰ ἐξοπλίσῃ, ἐν ῥοπῇ μιᾷ, πεζὸν στρατὸν φοβερὸν καὶ πολυάριθμον, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε ποτε νὰ συγκροτήσῃ στόλον μέγαν ἢ ἀξιόμαχον· διότι ἐστερεῖτο τοῦ ἀ-

(1) « Δεῖ γὰρ ὀθήπου στρατιάν, εἰ μέλλει πράξειν τὰ δεόντα, μηδέποτε παύεσθαι ἢ τὰς πολεμίας κακὰ προσέουσαν, ἢ ἑαυτῇ ἀγαθὰ. Ὡς χαλιπὸν μὲν καὶ ἓνα ἄνθρωπον ἀργὸν τρέφεσθαι, πολὺ δ' ἔτι, ἢ παῖ, χαλεπώτερον οἶλον ὄλον, πάντων δὲ χαλεπώτατον, στρατιάν ἀργὸν τρέφειν. » Ξενοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 1. κεφ. 6.

(2) Πρὸς Κοριν. β. ἐπιτ. Παύλ. Κεφ. 9.

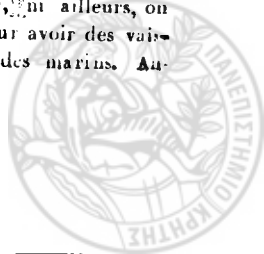
ναγκα στερου· στείλει, ἤτοι τοῦ χρόνου (1. Ἄς ἐπιμεληθῶμεν λοιπόν, πρὸς θεοῦ, τοῦ ναυτικοῦ ἐν ὧσιν κειροῦ ἔτι εὐποροῦμεν, καὶ ἄς ἀκούσωμεν, ὡς πρὸς τοῦτο, τὴν σοφὴν καὶ φρόνιμον τοῦ γηραιοῦ Καμβύσου ἐντολὴν, τὴν ὁποίαν πρὸς τὸν υἱὸν του, τὸν Κύρον, ἐκστρατεύοντα ἔδωκε. » Τόδε δὲ μάλιστα πάντων μνησά μοι, μηδέποτε ἀγαμένειν τὸ πορίζεσθαι τὰ ἐπιτήδεια, ἔστ' ἂν ἡ γρῆα σὲ ἀγαγκάσῃ· ἀλλ' ὅταν μάλιστα εὐπορῆς, τότε, πρὸ τῆς ἀπορίας, μᾶλλον μηχαρῶ (2). »

Ἀνακεφαλαιοῦντες τὰ προειρημένα λέγομεν ἐν συνόψει, ὅτι δὲν ὑπῆρξε ποτέ, οὔτε ἤδη ὑπάρχει ἔθνος πραγματικῶς ἐλευθέρων καὶ αὐτόνομον ἀνευ ἰδίας ἰσχύος ἢ δυνάμεως. Ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιναπυώμεθα εἰς τὴν προστασίαν τῶν καλουμένων συμμάχων μας, διότι αἱ προστασίαι ἔχουσι καὶ τὰ καλὰ τῶν καὶ τὰ κακὰ τῶν. Ὁ προστάτης ἀναπαύει μὲν πρὸς ὄραν τοῦ προστατευομένου τὸ ἄλγος, ἀλλὰ δὲν θεραπεύει ποτέ τὸ θανατηφόρον αὐτοῦ νόσημα· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα καταθλίβει τὸν ἀσθενοῦντα λεγόμενον φίλον του, περιορίζων, ὅσον δύναται πλειότερον, τὸ αὐτεξούσιον αὐτοῦ. Ὅτι ἡ ἐθνικὴ παλλιγενεσία δὲν ἐπειραιώθη ἔτι, καὶ διὰ τοῦτο πρέπει νὰ παρασκευασθῶμεν

(1) Ὡς βαθίας μελέτης ἀξίον καταχωροῦμεν ἐνταῦθα τὸ ἐπόμενον ἀπόσπασμα τοῦ λόγου τὸν ὁποῖον ἔπι τῶν ναυτικῶν Γαμματέως τῆς Γαλλίας CLERMONT-TONNÉRE, ἐξερῶντησεν ἐνώπιον τῆς βουλῆς τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ κατὰ τὸ 1823 ἔτος,

Enfin, n'avons-nous pas vu de nos jours cet homme qui fut à la-fois le fléau de l'Europe et celui de la révolution, dans l'apogée de sa puissance, reconnaître que, sans l'appui d'une marine redoutable, il ne pouvait avoir qu'une force incomplète, et mettre aussitôt tout en œuvre pour en improviser une: mais aussi nous avons vu celui qui, frappant la terre du pied, en faisait sortir des légions armées, impuissant à créer une véritable force navale, parce qu'en effet il ne suffit pas d'une volonté impatiente pour créer une marine, et que la, le génie même ne peut suffire à un résultat qui est l'œuvre nécessaire de la patience et du temps. On peut en France, on peut dans d'autres pays, improviser une armée; mais ni en France, ni ailleurs, on n'improvise un marine. Il faut du temps pour avoir des vaisseaux; il faut sur-tout du temps pour former des marins. Annales marit. et colon. 1823. 2. partie.

(2) Ξενοφ. Κύρ. παιδ. βιβ. 1. κεφ. 6.

πρὸς νέαν ἐναγώνιον πάλην, στρατὸν ἱκανὸν ἐξοπλίζοντες. Ὅτι ἡ ναυτικὴ δύναμις εἶναι προτιμητέα τῆς πεζῆς· ὅτι τότε μόνον ἡ Ἑλλάς θέλει εἶσθαι ἐλευθέρα, ὅταν ἀποκατασταθῇ ἐχυρὰ καὶ ναύφρακτος· ἐνὶ λόγῳ, ὅτι ἀνευ ναυτικοῦ εἶναι ἀδύνατον ν' ἀνακύψωμεν καὶ νὰ δεῖξωμεν ὅτι ζῶμεν. Διὰ τοῦ ναυτικοῦ πολιτεῖαι καὶ ἡμῶν μικρότεραι ἀπέκτησαν κράτος, πλοῦτον, δόξαν. Διὰ τοῦ ναυτικοῦ ἤκμασαν τὸ πάλαι μὲν εἰς Αἰθῆναι, ἡ Τύρος καὶ ἡ Καρχηδῶν, ἐπ' ἐσχάτων δὲ ἡ Γενουά καὶ ἡ Ἰνετικὴ. Διὰ τοῦ ναυτικοῦ ἡ ἀρχαία Ῥώμη κατέστη τοῦ κόσμου ὄλου δέσποινα, ἡ δὲ Βρετανία τὴν τρίαιναν κρατοῦσα τὸ πᾶν πρυτανεύει.

Μέρος Δεύτερον.

Μετὰ τὴν ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος αἰσίχην ἐπιτολὴν τῆς κλητῆς ἡμέρας τῆς τρίτης Σεπτεμβρίου, οἱ τὸ προκείμενον ὑπόμνημα, φίλε ἀναγνώστα, γράφοντες, ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐκθέσωμεν δημοσίᾳ τὰς περὶ καταλλήλου διοργανισμοῦ τοῦ Βασιλικοῦ ναυτικοῦ δόξας μας. Ὁμολογοῦμεν ὅτι δὲν εἴμεθα οὔτε μεγαλοφυεῖς, οὔτε σοφοί (διὰ τοῦτο μάλιστα συνβουλευθῆμεν νὰ προσλάβωμεν καὶ ἄλλους συνεργάτας καλοὺς κίχθους)· ἀλλ' ἀφ' ἐνός μὲν εὐλόποντες τοὺς λοιποὺς ἀξιωματικούς ἀργούντας, καὶ περὶ προβίβασμῶν μόνον διαμαχομένους, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν δεινὴν καὶ ἀβλίαν τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ κατάστασιν ἀναλογιζόμενοι, ἃς ἐπιμεληθῶμεν ἡμεῖς, εἶπομεν, τοῦ ἐν μετεώρῳ πελάγει κλυδωνιζομένου σκάφους μας, ἀφοῦ οἱ λοιποὶ ἡμῶν συνεταῖροι καθεύδουσι καὶ ἀναπαύονται, ὡς οἱ ἐπὶ δύο ἀγκυρῶν, ἐντὸς κλειστοῦ λιμένος, ἀποσαλεύοντες· καὶ ἡ σωζόμεθα ἅπαντες, ἢ ἂν ναυαγήσωμεν, ἡμεῖς τοῦλάχιστον δὲν θέλομεν κατακριθῆ ὡς ἀμελεῖς καὶ ῥάθυμοι.

Ὁ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν Γραμματεὺς πληροφορηθεὶς ταῦτα πάντα, οἰκείᾳ αὐτοῦ βουλῇ, διέταξε νὰ προσκληθῶμεν ν' ἀναφέρωμεν εἰς αὐτὸν ἐπισήμως τῶν συσκέψεών μας καὶ τῆς ἰδίας ἡμῶν μελέτης τὰ ἐξαχόμενα. Ἀλλ' αἴφνης, ἀνέμου ἐναντίου ἐπιπνεύσαντος, ὁ μὲν Γραμματεὺς ἀπετράπη τοῦ σκοποῦ του, ἐφ' ἡμᾶς δὲ πελώριον ἐπῆλθε τῆς ῥαδιουργίας τὸ κύμα. Διότι ἄνθρωποι

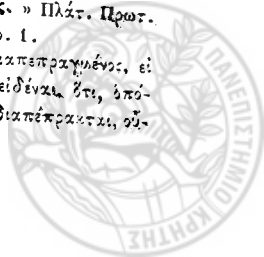
αἰδοῦς καὶ δίκης ἀμέτοχοι (1), καὶ ἐξ αὐτῶν τῶν ἐκλεκτῶν πολλοὺς ναυτικούς δόλω ἀποπλανήσαντες, ὑπεκίνησαν συνωμοσίαν καθ' ἡμῶν φοβερὰν, καὶ συνέταξαν τὴν πολυθρόλητον ἐκείντη ἀναφορὰν, τὴν ὁποίαν ἐν ἕκτακτον τοῦ Ἀνεξαρτήτου παράρτημα, πρὸς αἰώνιον αὐτῶν ὄνειδος, διεκοίνωσαν. Ἄνθρωποι τινες ἐν παντί μὲν ἀνέμῳ λικμῶντες, ἐν πάσῃ δὲ ἀτραπῷ πορευόμενοι (2), καὶ ἐκ παντὸς τρόπου ἐν τοῖς πολεμικοῖς ζῆν μαστεύοντες (3), φοβούμενοι μήπως ἐπὶ τὸ μόδιον τεθῆ ἡ λυχνία, σύμπαν τὸ ναυτικὸν ἐπὶ τὴν πρανομίαν καὶ τὴν ἀπειθειαν ἀναφανδὸν παρεκάλεσαν. Καὶ πότε; ὅτε ἡ πατρίς, μετεωριζομένη, τὸν ἀφ' ἰσρᾶς γραμμῆς πεττὸν ἐκίνει, καὶ περὶ τῶν ὄλων ἀγῶν ἐπρόκειτο. Τοιαῦτα δὲ καὶ τοσαῦτα ῥαδιουργοῦντες, ὄχι μόνον οὐδένα ἐροδοῦντο, οὐδένα ἠσχύνοντο, ἀλλὰ καὶ ἐκχυῶντο ὡς οἱ περὶ ἐσχάτων ἀθῶλων ἀμιλλώμενοι, ὡς οἱ μέγα τι καὶ καλὸν διαπράττοντες (4).

Κατὰ τοὺς περικλεεῖς τῆς ἀναφορᾶς συντάκτας, ἡμεῖς μὲν εἴμεθα, φίλε ἀναγνώστα, τοῦ ναυτικοῦ τὰ σκύβαλα, ἅπαντες δὲ οἱ λοιποὶ ἀξιωματικοὶ εἶναι σοφοί, πεπαιδευμένοι καὶ ἐπιστήμονες. Αὐτοὶ λοιπὸν μόνοι, καὶ ὄχι ἡμεῖς ἐπρεπε, λέγουσι, νὰ συνέλθωσι καὶ νὰ συσχεθῶσι περὶ τοῦ καταλλήλου διοργανισμοῦ τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ. Τί ὠραῖος συλλογισμὸς! ὁποῖα θαυμασία λογικὴ! Ἀλλὰ τίς νὰ μᾶς ἐμποδίσῃ δύναιται, εἴτε σοφοί, εἴτε ἄσοφοι εἴμεθα, νὰ διακοινώσωμεν τὰς γνώμας, τὰς πλάνας, τὰς δόξας μας; Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ἀπακτεῖοῦτος ἡ ἐκείνος, νὰ κλείσωμεν τὰ στόματά μας, νὰ δεσμεύσωμεν τὰς χεῖράς μας;

(1) «Ὁ Πλάτων ἀποκαλεῖ τὸν τοιοῦτον ἄνθρωπον, τὸν αἰδοῦς καὶ δίκης ἀμέτοχον, νόσον πόλειως. » Ἐρωτᾶ ὁὖν Ἑρμῆς Δία· καὶ Δίῃν δὴ καὶ αἰδῶ οὕτω θῶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις; ἢ ἐπὶ πάντας νέμω; Ἐπὶ πάντας, ἔφη ὁ Ζεὺς, καὶ πάντες μετεχόντων· οὐ γὰρ ἂν γένοιεντο πόλεις, εἰ ὅλῃγοι αὐτῶν μετέχοιεν, ὡσπερ ἄλλων τεχνῶν καὶ νόμον γε θεὸς παρ' ἐμοῦ, τὸν μὴ δυνάμενον αἰδοῦς καὶ δίκης μετέχειν, κτείνειν ὡς νόσον πόλειως. » Πλάτ. Πρωτ.

(2) Σωφ. Σωφ. κερ. 5. (3) Ἐρωτ. Κύρ. ἀνάθ. βιβλ. 3. κερ. 1.

(4) «Ἄλλ' ὁ μὲν ἀνὴρ ὅδε κινδρὸς, ὡς μέγα τι καὶ καλὸν διαπεπραγμένος, εἰ ἀπεκτενέμε, . . . Ὡς μοχθηρὸς οὗτος, ἔφη, ὡς οὐκ εἶσικεν εἰδέναι, ὅτι, ὅποτερος ἡμῶν καὶ συμφωρότερα καὶ καλλίω εἰς τὸν αἰ χρόνον διαπέπρακται, οὗτος εἰς καὶ ὁ νικῶν. » Ἐρωτ. ἀπολ. Σωκρ. »

Ἐάν τῳ ὄντι ὑπάρχωσιν εἰς τὸ ναυτικὸν ἀξιωματικοὶ ἡμῶν κάρρονες, ἄς βαδίσωσι καὶ αὐτοὶ τὴν συντηρωτάτην τε καὶ ἀσφαλεστάτην καὶ καλλίστην ὁδὸν, περὶ ἧς ὁ Σωκράτης μετὰ τοῦ Κριτοβούλου διαλεγόμενος, ἔλεγε (1). περιτταὶ δ' εἶναι αἱ συνωμοσίαι καὶ αἱ συστάσεις, αἱ ταραχαὶ καὶ οἱ θόρυβοι, αἱ ἀπειλαὶ καὶ αἱ ὑβρεῖς· διότι διὰ τοιούτων μέσων δένδύναται τίς ποτε νὰ φανῆ ἑαυτοῦ φρονιμώτερος· ἀλλ' ἐπὶ τέλους μάλιστα, ὡς ῥαδιοῦργος καὶ ἀλαζῶν ἐξελέγχεται (2). Πρὸς τί δε οἱ κρείττονες ἡμῶν σιωπῶσι, καὶ δέν συμβουλεύουσιν αὐτοὶ τὰ καλὰ καὶ κοινῇ συμφέροντα; Δέκα ὅλα ἔτη παρῆλθον καὶ δις χίλιαι μυριάδες δραχμῶν κατεδαπανήθησαν· ποῦ δὲ εἶναι τὰ πολεμικὰ πλοῖα; ποῦ τῶν ναυμάχων τὰ πληρώματα; ποῦ τὰ σχολεῖα; ποῦ ὁ ναύσταθμος; ποῦ τὰ ἐφόδια καὶ τὰ σκευῆ τὰ πολεμικὰ; ποῦ ἡ ναυπηγήσιμος ὕλη; ποῦ οἱ κἀνονισμοί; ποῦ οἱ νόμοι; ποῦ ἡ γλῶτσα; Καὶ ὁ χρόνος καὶ τὰ χρήματα κατηναλώθησαν ἀνωφελῶς !! Καὶ μ' ὅλα ταῦτα οὐδεὶς ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἐπανέστη, οὐδεὶς ἐλάλησε κατὰ τῆς κακῆς ταύτης τῶν πραγμάτων διαχειρίσεως. Οὐδεὶς οὐτ' εἶπεν, οὐτ' ἔγραψε τίνι τρόπῳ ἡδύνατο νὰ διοργανισθῆ τακτικὸν πολεμικὸν ναυτικόν· τίς δ' εἶναι τῆς μεγάλης ταύτης βλάβης ὁ αἴτιος; Καὶ περὶ τούτου ἄλλοτε ἂν ἀναγκασθῶμεν θέλομεν ἠμιλήσει· ἤδη δὲ περιοριζόμεθα νὰ ἐκθέσωμεν μόνον τὰ περὶ ἐντελοῦς καταρτισμοῦ τῆς ἐθνικῆς θαλασσίας δυνάμεως.

Πρὸς τὸ κοινὸν δὲ διὰ τῆς παρουσίας ἐκθέσεώς μας ἀποτείνόμενοι, θέλομεν λαλήσει μετὰ παρρησίας καὶ θάρρους τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἀδιαφοροῦμεν ἐὰν ὀλίγοι ἢ πολλοὶ ὀργισθῶσιν ἐναντίον μας· ὀλίγον φροντίζομεν ἐὰν ἐκ νέου συνομόσωσι καθ' ἡμῶν ὁ φθόνος καὶ ἡ κακία, ἡ δοκητιστορία καὶ ἡ ἀμάρθεια· διότι ἐντολή τις

(1) « Ἀλλὰ συντηρωτάτη τε καὶ ἀσφαλεστάτη καὶ καλλίστη ὁδὸς, ὃ Κριτοβούλε, ἔστι ἂν βούλη δοκεῖν ἀγαθὸς εἶναι, τοῦτο καὶ γενέσθαι ἀγαθὸν πειράσθαι. » Ξενοφ. ἀπομν. βιβλ. 2. κεφ. 6.

(2) « Ἦν γὰρ βούλη, μὴ ὦν ἀγαθὸς γεωργός, δοκεῖν εἶναι ἀγαθός, ἢ ἵππεύς, ἢ ἰατρός, ἢ αὐλιτικός, ἢ ἄλλ' ὅτιοῦν, ἐννόει πόσα γε ἂν δίοι σε μηχανάσθαι τοῦ δοκεῖν εἶναι. Καὶ εἰ δὴ πείσεις ἐπαινεῖν τέ σε πολλούς, ὅπως δόξαν λάθης, καὶ κατασκευῆς καλῆς ἐπ' ἐκάστῳ αὐτῶν κτήσαιο, ἄρα τ' ἔξηπατηκῶς εἴης ἀνὰ καὶ ὀλίγοι ὑστερον, ἔπειτα ἂν πειρανδοίης, ἐξέλιπε μὲν, τ' ἀν εἴης, καὶ προσέτι· ἀλαζῶν φάναιο. » Ξενοφ. Κύρ. καὶ βιβλ. 1. κεφ. 6.

θεία μᾶς ἀναγκάζει ν' ἀγωνισθῶμεν ἕως θανάτου περὶ τῆς ἀληθείας (1). Ἐπειδὴ δὲ, πρὸς τοὺς ἄλλοις, οἱ ἀναφορογράφοι (2) προτείνουνσι καὶ τὴν ἐξῆς ἐρώτησιν, καὶ » ἐὰν ἐξ ἡ ὁ Μιαοῦλης καὶ ὁ Σαχτούρης ἤθελον λοιπὸν καταφρονῆσαι αὐτοὺς οἱ υἱοῖτων ἀπαρνούμενοι νὰ συμπράξωσι μετ' αὐτῶν; » λύομεν καὶ ταύτην τὴν ἀπορίαν των βεβαιοῦντες αὐτοὺς ὅτι, οἱ τῆς ἀθανασίας ἔρασι, πρὸς μόνην τὴν μεγίστην τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀρετὴν ἀποβλέπουσι, πάντα δὲ τὰ λοιπὰ ἔργα, ὡς τῆς δόξης αὐτῶν ἀνάξια, τὰ καταφρονοῦσιν. Ἐὰν λοιπὸν ἔζων οἱ αἰοίδιμοι δὲν ἤθελον βεβαίως θηρεύσει, τοιούτοις μάλιστα τρόποις, ἐξ αἰρέτου διοργανιστοῦ ἐπωνυμίαν δὲν ἤθελον ποτὲ ῥαδιουργήσει, διὰ νὰ ἴδωσι τὰ ὀνόματά των καταγεγραμμένα εἰς τῶν ἐφημερίδων τὰς στήλας. Ἐκτὸς τούτου, ἐὰν ἔζων οἱ δύο οὗτοι θαλασσοπόροι, ἠθέλαμεν τοὺς σεβασθῆ, καθὼς τοὺς ἐσεβάσθημεν ζῶντας· ἠθέλαμεν τοὺς παρακολουθήσει ὡς ἡγεμόνας, καθὼς ἤδη παρακολουθοῦμεν τοὺς ἐπιζήσαντας αὐτῶν ἐφαμίλλους. Ἐὰν ἔζων ὅμως αὐτοὶ, δὲν ἤθελον καταδεχθῆ νὰ τοπομαχήσωσι περὶ στάσεως καὶ πρωτείων, διότι οὔτε πρὸς τοὺς σκύμους οἱ λέοντες, οὔτε πρὸς τοὺς κέλητας τὰ τρίκροτα περὶ ἰσχύος νὰ συνερίσωσι ποτε καταδέχονται. Ἐδῶ παύοντες μεταβαίνομεν εἰς τὸ κύριον τοῦ ὑπομνήματος θέμα· περὶ δὲ τῆς πολυθρυλλήτου ἀναφοράς θέλει ἰδίως γράψει, ἐν ἐκτάσει, εἰς ἐξ ἡμῶν, ὀυποπλοίαρχος Γ. Ζωχιός.

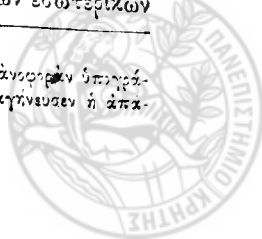
—•••—

Ἡ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν Γραμματεία.

Τίς δὲν ἤθελε θαυμάσει ἐν ταυτῷ δὲ καὶ ὑπὸ ἀκρατήτου γέλωτος κυριευθῆ, ἐὰν ἐμάνθανεν ὅτι ὁ δεῖνα λοχαγὸς τοῦ πεζικοῦ, ἢ τοῦ ἰππικοῦ, ἢ τοῦ πυροβολικοῦ, ἢ ὁ δεῖνα ὑπουργικὸς πάρεδρος, ἢ σύμβουλος τῆς ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν, ἢ τῆς ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν, ἢ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν, ἢ ἐπὶ τῶν ἐσωτερικῶν

(1) Σοφ. Σιρ. κεφ. 4.

(2) Ὡς ἀναφορογράφους δὲν ἐνοοῦμεν ἕλους τοὺς τὴν ἀνοφορὰν ὑπογράφαντας ἀξιωματικούς, διότι γνωρίζομεν ὅτι τοὺς πολλοὺς ἐσαγήνευσεν ἡ ἀπάτη, ὅτι ἕλους σχεδὸν τοὺς ἐπαγίδευσεν ὁ δόλος.

Γραμματείας ἀνηγορεύθη, ἐνκαιρῷ χειμῶνος μάλιστα, πολεμικοῦ πλοίου ἄρχων, ἢ ἐμπορικοῦ τινος σκίφου κυβερνήτης; Τίς δὲ ἤθελεν ἐμπιστευθῆ ποτε τὴν κατάστασιν ἢ τὴν ζώην του, εἰς τοῦ ἀπειροθαλάσσου τούτου πλοιάρχου τὴν διάκρισιν; Τίς προσέτι δὲν ἤθελε ταλανίσει τὴν πολιτείαν ἐκείνην, ἣτις τοιούτους ἀναδεικνύει πλωτάρχας; Τίς δ' ἐκ τῶν εἰρημένων ἀξιωματικῶν καὶ ὑπελλήλων, ὅσον ἀναιδῆς καὶ ἂν ὑποτεθῆ, ἤθελέ ποτε τολμήσει νὰ ἐπιχειρισθῆ ἔργον, τὸ ὅποιον οὔτ' ἔμαθεν οὔτ' ἐδιδάχθη ποτέ (1); Μ' ὄλα ταῦτα πρὸς ἡμῖν, κατὰ κοινὴν δυστυχίαν, ἀνθρώποι ἀθαλάσσωτοι καὶ τῶν ναυτικῶν ἄμοιροι πάντη, ὀχιμόνον ἐκυβέρνησαν καὶ χθὲς καὶ προχθὲς καὶ σήμερον ἔτι κυβερνώσιν, ἀλλ' ἠγοῦνται καὶ ἄρχουσιν, ὄχι ἐνὸς ἢ δύο πλοίων, ἀλλ' ὄλου ἐν γένει τοῦ πολεμικοῦ καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ! Ἰδοὺ δὲ τὸ ἀρχικὸν καὶ κύριον αἴτιον, διὰ τὸ ὅποιον δέκα ἔτη εἰς μάτην περῆλθον, καὶ εἴκοσι δραχμῶν ἑκατομμύρια ἀνωφελῶς κατεδαπανήθησαν! Ἰδοὺ ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποιον τὰ βασιλικὰ πλοῖα διὰ ξυλίνων μὲν ἰσίων ναυσολοῦσι, δι' ἑνα ερῖων δὲ πηδάλίων οἰακονομοῦνται (2)!!! Καὶ εἰς αὐτὰ τὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη, ὅπου τὰ πάντα πρὸ αἰῶνων ἐντελῶς διωργανίσθησαν, δὲν ἐμπιστεύονται ποτε τῶν ναυτικῶν πραγμάτων τὴν κυρίαν διεύθυνσιν εἰς μὴ ναυτικούς ὑπαλλήλους· πολὺ δὲ μᾶλλον εἰς τὴν Ἑλλάδα (ὅπου τὰ ναυτικὰ εἶναι ἔτι ἄμορρα καὶ ἀδιοργάνιστα, καὶ ἐν ᾧ μάλιστα πρόκειται νὰ διοργανισθῶσι), δὲν ἔπρεπε νὰ παραδοθῆ τοῦ ναυτικοῦ ἡ

(1) Τοιῦτοι ἀναιδεῖς αὐτοσχεδιασταὶ ἦσαν τὸ πάλαι, ἐπὶ τῆς παρακμῆς τῆς Δημοκρατίας, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων. Ἰδοὺ δὲ τί περὶ αὐτῶν λέγει ὁ Σωκράτης. «Καὶ μὴν ἐν γὰρ τοῖς στρατιωτικοῖς, ἔφη (ὁ Περικλῆς), ἐνθα μάλιστα δεῖ σωφρονεῖν τε καὶ εὐτακτεῖν καὶ περὶ θάρσειν, οὐδὲν τούτων προσέχουσιν. Ἴσως γὰρ, ἔφη ὁ Σωκράτης, ἐν τούτοις οἱ ἥκιστα ἐπιστάμενοι ἄρχουσιν αὐτῶν. Οὐχ' ὄρας ὅτι κιθαριστῶν μὲν καὶ χορευτῶν καὶ ὀρχηστῶν οὐδὲ εἰς ἐπιχειρεῖ ἄρχειν μὴ ἐπιστάμενος, οὐδὲ παλαιστῶν οὐδὲ παγκρατιαστῶν; ἀλλὰ πάντας, ὅσοι τούτων ἄρχουσιν, ἔχουσι δεῖξαι, ὅ πόθεν ἐμαθον ταῦτα, ἐφ' οἷς ἐφαστάσι τῶν δὲ στρατηγῶν οἱ πλείστοι αὐτοσχεδιάζουσι ν. »Ξενοφ. ἄπομνημ. βιβ. 3. κεφ. 5.

(2) Μὴ νομίσῃ τις ὅτι παύμεν ἢ ἀστενεύομεθα, ἀπ' ἐναντίας μάλιστα σπουδασιολογοῦμεν. Κατὰ τὸν κανονισμὸν τῆς ἐπὶ τῶν βασιλικῶν πλοίων ὑπερησίας ὑπάρχουσι τριακτὰ κερὰ καὶ ἑξήκοντα κέρηλα.

διευθύνσις εἰς χεῖρας ἀθαλασσωτῶν ἀνθρώπων. « Τί γὰρ σοφισθῆσεται ὁ κρατῶν ἀρότρον καὶ καυχώμενος ἐν δόρατι (1);

Ποῦ εἶναι ὅμως, λέγουσιν οἱ κληρονόμοι τῆς ἐπὶ τῶν ναυτικῶν Γραμματείας, ποῦ εἶναι οἱ κατάλληλοι ναυτικοὶ ἀξιωματικοί, διὰ νὰ λάβωσιν εἰς χεῖρας τοῦ ναυτικοῦ τοὺς οἵακας; Ἀλλ' ἄς μᾶς συγχωρήσωσιν οἱ γεννάδαι· ἴσως δὲν ἐνθυμοῦνται ὅ,τι πιθανῶς οἱ ἴδιοι ἐγράφην. » Πῶς οἱ Ἕλληνες θλασσινοὶ, οἵτινες » καὶ πρὸ τοῦ ἀγῶνος καὶ ἐπὶ τοῦ ἀγῶνος καὶ μετ' αὐτὸν ἐδό- » ζασαν τὸ ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος νὰ καταρρονηθῶσιν εἰς βαθμὸν, » ὥστε νὰ συζητῶνται τὰ περὶ ναυτικοῦ ἀπὸ ἀνθρώπους, οἵτινες » οὔτε νεῖν ἔμαθον, οὔτε γράμματα (2); » Ἀφ' οὗ δὲ ὑπάρχουσι τοσοῦτοι ναυτικοὶ ἀξιωματικοὶ καλοὶ καὶ ἀξιοὶ ὅχι μόνον νὰ διευθύνωσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ διοργανίσωσι τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, πρὸς τί ἔτι ἡγοῦνται καὶ ἄρχουσι τοῦ τε πολεμικοῦ καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι;

Ἀλλ' ἐκτὸς τούτου, διὰ νὰ παρειαχθῇ ἐντελῶς ἡ πειθορχία εἰς στρατιωτικόν τι σῶμα, ἀπαιτεῖται πρὸ πάντων νὰ ᾔηται οἱ ἄρχοντες φρονιμώτεροι τῶν ἀρχομένων (3)· διότι παρὰ πᾶσι θεωρεῖται ὡς ἀνάξιος ἀρχῆς ὁ τῶν ἀρχομένων ἀμαθέσ-ερος (4). Ὅθεν εἶναι ἀδύνατον ν' ἀποκατασταθῇ εἰς τὸ Βασιλικὸν ναυτικὸν ἡ πειθορχία, ἐν ὅσῳ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι διευθύνουσι τὴν Γραμματείαν· ἐν ὅσῳ δηλαδὴ οἱ ἀρχόμενοι εἶναι τῶν ἀρχόντων φρονιμώτεροι.

Ἐὰν λοιπὸν ἡ Κυβέρνησις ἐπιθυμῇ νὰ διοργανίσῃ τὸ ναυτικὸν της, πρέπει, πρὸ πάσης ἄλλης ἀναμορφώσεως, νὰ συμπληρώσῃ

(1) Σοφ. Σοφ. κερ. 38. (2) Ἴδε τὴν καθ' ἡμῶν ἀναρροάν, τὴν δημοσιευθεῖσαν διὰ τοῦ ἐκτάκτου παραρτήματος τοῦ 55 φύλλου τοῦ Ἀνεξαρκτήτου.

(3) « Λέγεις σὺ, ἔφη, ὁ πάτερ, εἰς τὸ πειθόμενος ἔχειν οὐδὲν εἶναι ἀ ν ο σ ι μ ὴ τ ε ρ ο ν τοῦ φρονιμώτερον δοκεῖν εἶναι τῶν ἀρχομένων. » Ξενοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 1. κερ. 6.

(4) « Ὅτι μὲν οὖν οὐκ ἔπειτα προσήκειν οὐδ' ἐνὶ ἀρχῆς, ὅστις μὴ θελπίων εἴη τῶν ἀρχομένων, καὶ τοῖς προειρημένοις πᾶσι δῆλον καὶ ὅτι, οὕτως ἀσκῶν τοὺς περὶ ἑαυτὸν, πλεὺν μάλιστα αὐτὸς ἐξεπύνη καὶ τὴν ἐγγρατέϊαν, καὶ τὰς πολεμικὰς τέχνας καὶ τὰς μελέτας. » Ξενοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 8. κερ. 1.

ἐκ ναυτικῶν ἅπασαν τῆς Γραμματείας τὴν ὑπάλληλιν· ἐξαιρουμένων τοῦ οἰκονομικοῦ ὑπάλληλου, τοῦ πρωτοκολλιστοῦ καὶ τῶν γραφέων.

Ὁ Ναύσταθμος καὶ τὸ ναυτικὸν Διευθυντήριον.

Εἰς ὅλα ἐν γένει τὰ ναυτικὰ κράτη ὡς μέγα καὶ κύριον τοῦ ναυτικοῦ παιδευτήριον ὀρθῶς θεωρεῖται ὁ ναύσταθμος· καθότι, ὡς ἐξ ἐστίας τινός, τὰ πάντα ἐξ αὐτοῦ ἐξορροῦσι, παρ' αὐτῷ διατρίβουσι καὶ ἐν αὐτῷ ἐπιστρέφοντα ἐπαναπαύονται. Διὰ τοῦτο τὰ πλεονεκτήματα, ἢ αἱ ἐλλείψεις τοῦ στόλου πρὸς πάντοτε μαρτυροῦσι περὶ τῶν ἀρετῶν, ἢ τῆς ἐνδεείας τῶν ἀρχόντων τοῦ ναυστάθμου. Ἄν ποτὲ, φίλε ἀναγνώστα, συναντήσης στόλον γλαφυρὸν, ταχὺν, εὐπαγῆ καὶ ἄλκιμον, πίστευσον ὅτι εἰς τὸν ναύσταθμον, ἐξ οὗ αὐτὸς ἐξέβη, προΐσταται ἡ σοφία, ἡ ἐπιστήμη, ἡ πείρα καὶ ἡ τέχνη. Ἄν δὲ ποτε παρατηρήσης πληρώματα εὐπειθῆ, ἐθελόπινα, πιστὰ, συνετὰ, σφοδρὰ, ταχέα, ἄοκνα, ἀτάραχα, φιλοκίνδυνα μετ' εὐταξίας, ἐπιστήμονα τῶν ναυτικῶν καὶ τῶν πολεμικῶν, φιλόκαλα περὶ τὰ ὄπλα, φιλότιμα ἐπὶ πᾶσι τούτοις (1), μὴ διττάσης νὰ παραδεχθῆς ὅτι εἰς τὸν ναύσταθμον, εἰς τὸν ὁποῖον αὐτὰ ἀνετράφησαν, δεσπόζει ὁ νόμος, τὸ καθῆκον, ἡ πειθαρχία, ἡ αὐστηρότης καὶ ἡ δικαιοσύνη· ἐμφωλεύει δὲ ἡ ἀρετὴ, ἡ τιμὴ, ἡ τάξις, ἡ ἀσκησις, ἡ δραστηριότης καὶ ἡ ἐπιμέλεια. Πλὴν καὶ μόνος σου τὸ καταλαμβάνεις, ἀγαπητέ, ὅτι αἱ ἐναντία τῶν δύο εἰρημῶν ὑποθέσεις εἰς ἐναντία μᾶς ἄγουσι πορίσματα. Ἐξ' ἀπάντων δὲ βεβαίως ἐννοεῖς ὅτι τῆς καλῆς ἢ κακῆς τοῦ ναυστάθμου καταστάσεως τὸ ἀλάνθαστον βαρόμετρον εἶναι ὁ στόλος· διότι, ὡς προείπομεν ἀνωτέρω, ὁ ναύσταθμος εἶναι ἡ κοιτίς, τὸ σχολεῖον, καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ τάφος τοῦ στόλου. Ἄν λοιπὸν διοργανισθῆ, καλῶς ὁ ναύσταθμος,

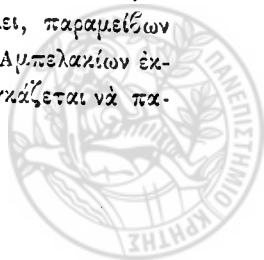
(1) Ἐνωφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 2. κεφ. 1.

ἀφρεύτως διοργανίζεται καλῶς καὶ ὁ στόλος καὶ τὰ λοιπὰ πάντα ἐν τάξει τούτοις παρέπονται.

Ὁ ἐν Καλαυρίᾳ βασιλικὸς λεγόμενος ναύσταθμος ὁμοιάζει ὑδοιπόρων πλανητῶν ἐφήμερον κατασκηνώμα· τοσοῦτον εἶναι ποταπὴ καὶ ἀθλία ἢ ἀπαρτίζουσα αὐτὸν οἰκοδομή! μ' ὄλον ὅτι δι' ἀνασκευὰς καὶ ἐπιδιορθώσεις αὐτῆς κατεδαπανήθησαν, ἐπὶ δέκα ἤδη ἔτη, ὑπὲρ τὰς ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδας δραχμῶν. Τὰ αἴτια, διὰ τὰ ὁποῖα ὁ ναύσταθμος εἰρίζεται εἰς τὴν ἐλλειπὴν καὶ ἀξιοδάκρυτον τούτην κατάστασιν, εἶναι πολλὰ καὶ διάφορα· ὡς ἐν τούτων, ἐκ τῶν κυριωτέρων μάλιστα, θεωρεῖται ἡ προσωρινότης. Καθότι εἰσέτι δὲν προσδιορίσθη ὀριστικῶς τίς εἶναι ὁ πολεμικὸς τοῦ βασιλείου λιμὴν, καὶ διὰ τοῦτο τὰ πάντα, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ναύσταθμον, ὑπάρχουσι μετέωρα. Ἐπειδὴ δὲ διάφοροι διαφόρους ἔχουσι περὶ τοῦ πολεμικοῦ λιμένος γνώμας, καὶ ἄλλοι μὲν προκρίνουσι τὴν Καλαυρίαν, ἄλλοι δὲ προτιμῶσι τ' Ἀμπελάκια, ἐκρράζομεν καὶ ἡμεῖς τὴν γνώμην μας, καὶ ἀποφαινόμεθα ὅτι τῶν Ἀμπελακίων κατὰ πάντα πλεονεκτεῖ ὁ λιμὴν τῆς Καλαυρίας· καὶ ἰδοὺ οἱ λόγοι.

1. Ὁ λιμὴν τῆς Καλαυρίας δυτικῶς μὲν συνέχεται μετὰ τοῦ Πύργου, τοῦ ἀρχαίου τῶν Τροϊζηνίων λιμένος, ἀνατολικῶς δὲ συγκοινωνεῖ μετὰ τινος προσόρμου καλοῦ, πρὸς εὖρον ἀναπεπταμένου· ἐξ ἀπάντων δὲ τούτων συναποτελεῖται λιμὴν εὐρυχωρότατος, ἀσφαλέςτατος, κλειστός, ἀκύμαντος, εὐήμερος, εὐορμος, ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις ἀμρίστομος. Οἱ δύο μάλιστα αὐτοῦ εἰσπλοὶ εἶναι στενωπὰ μακρὰ καὶ δυσεκχέαιστα· οὐδεὶς δ' ἄνεμος δύναται νὰ παρεμποδίσῃ τοῦ ἐν αὐτῷ ὀρμοῦντος στόλου τὴν ἐξοδον. Ἀπ' ἐναντίας ὁ λιμὴν τῶν Ἀμπελακίων κατὰ πολλὰ τούτων μειονεκτεῖ τοῦ Καλαυρίτου, πρὸς τούτοις δὲ εἶναι δυσέκπλωτος, ὅταν εἴσῃσι πνέουσιν οἱ ἀπὸ θαλάσσης ἄνεμοι.

2. Ἐπειδὴ ἡ Καλαυρία κεῖται πρὸς ἄκραν, ὁ ἐντὸς τοῦ λιμένος αὐτῆς ἀποσαλεύων στόλος ἐν παντὶ καιρῷ δύναται νὰ ἐξέλθῃ τοῦ Σαρωνικοῦ καὶ νὰ διευθυνθῇ ὅπου θέλει, παραμείβων τὸ Σούνιον, ἢ τὸ Σκύλλαιον· ἀλλ' ὁ ἀπὸ τῶν Ἀμπελακίων ἐκπλέων στόλος, διὰ ν' ἀνοιξῇ τὸ πέλαγος, ἀναγκάζεται νὰ πα-

λινδρομήσῃ ἐντὸς τοῦ κόλπου ὅλον νυχθήμερον, ἂν βίαιοι πνέωσι νότιοι ἄνεμοι.

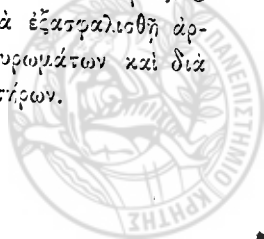
3. Ἐπειδὴ ὄχι μόνον οἱ Καλαυρίται ἀλλὰ καὶ οἱ γείτονες αὐτῶν, οἱ Ἰδραῖοι καὶ οἱ Σπετσιῶται, εἶναι ἅπαντες ναυτικοί, ὁ παρὰ τὴν Καλαυρίαν ναυλοχῶν στόλος, ἐν παντὶ καιρῷ, δύναται εὐκόλως νὰ συγκροτήσῃ τὰ πληρώματα αὐτοῦ. Ὄθεν καὶ κατὰ τοῦτο ὁ τῆς Καλαυρίας λιμὴν πλεονεκτεῖ τοῦ τῶν Ἀμπελακίων.

4. Τῆς Καλαυρίας ὀλιμὴν, καὶ ἐν καιρῷ νυκτὸς σκοτεινοτάτης, καὶ μακρόθεν εἶναι εὐδιάκριτος. Ἄν δὲ, βιαίου ἐπιπλέοντος πελαγίου ἀνέμου, ὁ κχτάγων ἀποτύχη τοῦ εἴσπλου τοῦ λιμένος τούτου, δύναται τότε νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ ὑπίνεμον κείμενα ὄρηκτῆρια. Ἄπ' ἐναντίας ὁ ἀποτυχῶν τοῦ στόματος τοῦ λιμένος τῶν Ἀμπελακίων ἐξοκέλλει καὶ ναυαγεῖ.

5. Ἐπειδὴ ἡ Καλαυρία πρόκειται ὡς προφυλακίς τις τοῦ Σαρωνικοῦ, ἂν ἐπ' αὐτῆς ἐποικοδομηθῇ ὁ ναῦσταθμος, ἅπαντα τὰ ἐντὸς τοῦ κόλπου ὑπάρχοντα ἐπίνεια καὶ αἱ νῆσοι, προσέτι δὲ καὶ αὐτὴ ἡ καθέδρα, ἐξαστραλίζονται ἀπὸ πάσης αἰφνιδίου θαλασσίας ἐπιδρομῆς.

6. Ὁ ἐν τῷ λιμένι τῆς Καλαυρίας ναυλοχῶν στόλος δὲν δύναται νὰ κατακλεισθῇ ὑπὸ δυνάμεως μικροτέρας· καὶ κατὰ τοῦτο δὲ μειονεκτεῖ ὁ λιμὴν τῶν Ἀμπελακίων.

Οἱ προκρίνοντες τὸν λιμένα τῶν Ἀμπελακίων κατακρίνουσι τὸν τῆς Καλαυρίας, ὡς τόπον ἀνυδρον, εὐάλωτον καὶ πολὺ τῆς καθέδρας ἀπέχοντα. Ἀλλὰ καθ' ἡμᾶς οὐδὲν τούτων ἀληθεύει. Διότι αἱ ἐντολαὶ τῆς Κυβερνήτεως καὶ αἱ ἀπὸ τοῦ ναυστάθμου ἀγγελίαι εὐκόλως διὰ τηλεγράφου ἀνακινουῦνται, μεταξὺ Ἀθηνῶν καὶ Καλαυρίας. Ἡ νῆσος δ' αὕτη καὶ αἱ ἀπέναντι ἄκται τῆς Πελοποννήσου ἔχουσιν ἰκανὰ πότιμα ὕδατα καὶ πηγαῖα καὶ φρεάτια. Ὡς πρὸς τῆς θέσεως δὲ τὸ ὄχυρόν ἢ μὴ, ὁ λιμὴν τῶν Ἀμπελακίων δὲν πλεονεκτεῖ κατὰ τι τοῦ τῆς Καλαυρίας. Ὁ τελευταῖος μάλιστα οὗτος λιμὴν δύναται νὰ ἐξαστραλισθῇ ἀρκούντως, κατὰ πάσης προσβολῆς, καὶ δι' ὄχυρωμάτων καὶ διὰ πυρπόλων πλοίων καὶ διὰ πλωτῶν ἐμπρηστήρων.

Ἐρρέθη ποτὲ λόγος καὶ περὶ τοῦ Πειραιῶς· ἀλλὰ καθ' ἡμᾶς πρέπει νὰ ἦναι τις ὅλως ἀθαλάσσωτος, ἢ ὑπὸ τινος ἀτομικοῦ συμπερόντος ἀποστευρωμένος, διὰ νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τοῦ λιμένος τούτου, ἐνῶ μάλιστα αὐτοῦ μὲν πικράκωνται τὰ Ἀμπελάκια, ὀλίγον δὲ ἀπέχει τῶν λιμένων ὁ κάλλιστος.

Ἐπὶ τῆς Καλαυρίας λοιπὸν πρέπει ν' ἀνεγερθῇ ὁ Βασιλικὸς ναύσταθμος, διότι, ὡς προεῖρηται, ὁ λιμὴν τῆς νήσου ταύτης πλεονεκεῖ κατὰ πάντα παντὸς ἄλλου Ἑλληνικοῦ λιμένος. Διὰ τὴν οἰκοδομὴν δὲ τοῦ ναυστάθμου ἀπαιτεῖται, καθ' ἡμᾶς, νὰ προσδιορισθῇ τοῦλάχιστον ἑκατοντακισχιλίων δραχμῶν ἑτησίᾳ δαπάνη. Ἴσως ἐκλάβωσιν τινες τὸ ποσὸν τοῦτο ὡς μέγα καὶ ὑπέρογκον· ἀλλ' ἂν συλλογισθῶσιν ὀλίγον θέλουσιν ἐνοήσῃ, ὅτι διὰ νὰ κατασκευασθῇ ναύσταθμος, ἤτοι διὰ νὰ συνοικοδομηθῶσι νεώρια, νεώσοικοι, ἀποθήκαι, ἐργαστήρια, ὀπλοστάσια, προμαχῶνες, ἐπάλξεις, φρούρια, φάρσι, σχολεῖον, νοσοκομεῖον καὶ ἄλλα πολλὰ καὶ διάφορα καταστήματα, ἀπαιτοῦνται χρήματα πολλὰ καὶ χρόνος οὐκ ὀλίγος. Τοιαύτην δὲ περὶ τούτου ἡμεῖς ἔχομεν δόξαν.

Εἰς τὸν ἐν Καλαυρίᾳ Βασιλικὸν ναύσταθμον ἐδρεύει, ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Βασιλείας, τὸ λεγόμενον ναυτικὸν Διευθυντήριον, ἤτοι ἡ μετὰ τὴν Γραμματεῖαν ἀνωτάτη ναυτικὴ ἐξουσία. Κατὰ τοὺς ἐν ἰσχύϊ δὲ κανονισμοὺς καὶ νόμους εἰς τὴν ἀρχὴν ταύτην ἀνετέθησαν τὰ ἑξῆς.

1. Ἡ μετὰ τὴν Γραμματεῖαν ἀνωτάτη διοίκησις τοῦ ναυτικοῦ.
2. Ἡ ἐκτέλεσις καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν κανονισμῶν καὶ τῶν νόμων.
3. Ἡ συγκρότησις καὶ ἡ ἐκπαίδευσις τῶν πληρωμάτων.
4. Ἡ ἀνωτάτη ἐξέλεξις πάσης διαχειρίσεως.
5. Ἡ ἀγορὰ, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ χρῆσις καὶ ἡ κατεργασία πάσης ναυπηγησίμου ὕλης καὶ τῶν χρημάτων ἢ διαχειρίσις.

Τοῦ ναυτικοῦ Διευθυντηρίου κατάρχει εἰς ἀνώτερος ἀξίωματικός, διευθυντὴς καλούμενος· ὑπὸ τούτου δὲ τὴν ἄμεσον ἐπιτήρησιν, τρεῖς ἄλλοι ἀνώτεροι ναυτικοὶ ἀξίωματικοί, ὀνομαζόμενοι

ἔφοροι, καὶ εἰς ἀνώτερος οἰκονομικὸς ὑπάλληλος, ἐλεγκτὴς λε-
γόμενος, διευθετοῦτι τὰ πάντα. Ὁ διευθυντὴς ὅμως, ὡς ὁ πάσης
ἄλλης, καλῶς διοργανισμένης ναυτικῆς ἀρχῆς ἄρχων, κατὰ τὰ
καθεστῶτα, εἶναι ἀπόλυτος μονοκράτωρ μόνον καὶ κύριον ἔχων
δόγμα τὸ,

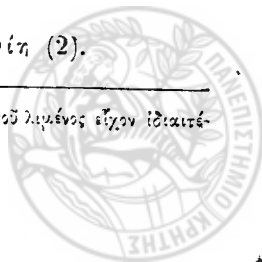
»Sic volo, sic jubeo, sit pro ratione voluntas.»

Ὅσάκις δὲ περὶ προμηθειῶν πρόκειται, τότε μόνον ὀφείλει ν'
ἀκούῃ ὁ κατὰ τὰ ἄλλα φοβερὸς οὗτος δικτάτωρ τῶν συμβού-
λων αὐτοῦ, ἤτοι τῶν ἐφόρων καὶ τοῦ ἐλεγκτοῦ, τὴν γνωμοδό-
τησιν. Καὶ τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν πάσης ἐνδεχομένης καταχρή-
σεως καθότι κατὰ τινα παράδοξον ἀνθρωπίνην ἀδυναμίαν, τοῦ
χρυσοῦ ἢ ἐξαστράπτουσα στέλβη πολλάκις καὶ αὐτῶν τῶν με-
γάλων τὰ ὄμματα ἐξέθάμβωσεν.

Ἄλλὰ τὸ κύριον τοῦτο πνεῦμα τοῦ ὀργανικοῦ διατάγματος
τοῦ ναυτικοῦ διευθυντηρίου οὐδεὶς τὸ ἐνόησεν ἐναργεστάτη δὲ
καὶ ψηλαφητὴ ἀπόδειξις τῆς ἀληθείας τῶν λόγων μας εἶναι τοῦ
στόλου καὶ τοῦ ναυστάθμου ἡ πονηρὰ κατάστασις. Ἐντὶ τοῦ
ἐνὸς νομίμου ἄρχοντος ἐπῆραν τὴν κεφαλὴν των πολλοὶ (1)
ἀντὶ ἐνὸς πολυανδρία ἐκυβέρνησε καὶ εἰσέτι κυβερνᾷ τὸν ναύ-
σταθμον καὶ τὸν στόλον. Πρὸ τινων ἡμερῶν μάλιστα, ὁ ἐλεγκτὴς
ἀνκηροεῦθη ἀνεξάρτητος τῆς οἰκονομικῆς ὑπηρεσίας ἄρχων, καὶ
ἀπ' εὐθείας ἤδη ἐκδίδει διαταγὰς πρὸς τὸν στόλον· τὸ δὲ κρά-
τος τοῦ φοβεροῦ ναυτικοῦ νομοφύλακος, τοῦ διευθυντοῦ τοῦ
ναυστάθμου, καταλέλυται ἐν ἄλλοις λόγοις, τὸ ναυτικὸν δημο-
κρατεῖται. Διὰ τοῦτο καὶ δι' αὐτὰ τοῦ ψύλλου τὰ πηδῆματα,
ὡς ὁ κρινὸς λόγος λέγει, συμβούλια ἐπὶ συμβουλίων, συνεδριά-
σεις ἐπὶ συνεδριάσεων καὶ πρωτόκολλα ἐπὶ πρωτοκόλλων
καθ' ἐκάστην ἐπιφοροῦνται. Ἄλλ' εἰς στρατὸν ναυτικὸν ἢ
χερσαῖον,

Οὐκ' ἀγαθὸν πολυκοιρανίη (2).

(1) Μέχρι τινὸς μάλιστα ὁ ἐλεγκτὴς καὶ ὁ ἔφορος τοῦ λιμένος εἶχον ἰδιαιτέ-
ραν σφραγίδα. (2) Πλάτος. Β. 201.

Πρὸς δὲ ταύτην, οὕτως εἰπεῖν, τὴν ἀναρχίαν προσετέθη καὶ κακόν τι ἄλλο χειρίστον, τὸ ἐξῆς. Οἱ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι, ἐξ ὧν ὁ ναύσταθμος ἐρύει, περηνέβαλον παντοῦ τὴν οὐράν των τοῦ ναυτικοῦ σώματος οἱ διάκονοι οὗτοι ἀνηγόρευθησαν ἀρ' αὐτῶν ἡγεμόνες καὶ ἄρχοντες τοῦ στόλου καὶ τοῦ ναυστάθμου. Τίς ἐρμηνεύει τοὺς ναυτικούς κανονισμοὺς καὶ τοὺς νόμους; οἰκονομικός ὑπάλληλος. Τίς συντάσσει σχέδια καὶ διοργανισμοὺς περὶ ναυτικοῦ καὶ στόλου; οἰκονομικός ὑπάλληλος. Τίνες ἀναμοχλεύουσιν ἅπασαν τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν; οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι (1). διότι εἰς τὸν ναύσταθμον, εἰς τοῦ ναυτικοῦ τὴν κεντρικὴν ταύτην ἐστίαν, οὐδὲ εἰς ναυτικὸς ἀξιωματικὸς ὑπηρετεῖ, ἐνῶ τοσοῦτοι καλοὶ καὶ ἄξιοι ὑπάρχουσι (2). Διὰ τοῦτο πολλὰ πολλακίς συνέβησαν ἄτοπα, καὶ γελοῖα οὐκ ὀλίγα χιώραν ἔλαβον, μυρία δὲ διασώζονται περὶ τῆς ναυτικῆς ὑπηρεσίας ἀνέκδοτα.

Ἐξ ἀνάγκης λοιπὸν πρέπει νὰ διοργανισθῇ ἐκ νέου τὸ ναυτικὸν διευθυντήριον· μάτην δὲ κοπιῶμεν αἰθίοπα λούοντες. Ἐκτὸς τούτου ὑπάρχουσι δύο ἔτι ἄλλοι λόγοι ἰσχυροὶ καὶ ἀποχρῶντες, δι' οὓς κρίνομεν ἀπαραίτητον τοῦ ναυτικοῦ διευθυντηρίου τὴν μεταρρύθμισιν.

1. Τὸ ἐν ἐνεργείᾳ ὄργανικὸν τοῦ ναυτικοῦ διευθυντηρίου διάταγμα εἶναι συνεπτυγμένον καὶ ἀτελὲς ἀπάνθισμα τοῦ ὄργανισμοῦ τῶν μεγάλων Γαλλικῶν ναυστάθμων. Ἀλλὰ συμφέρει, ἢ καὶ ἀρμόζει νὰ διοργανισθῇ ὁ κατ' ὄνομα μόνον ὑπάρχων Ἑλληνικὸς ναύσταθμος, ἀπραλλάκτως ὡς ἔχουσιν οἱ ξένοι διοργανισμένα τὰ πλουσιώτερα καὶ ἐπιστημότερα τοῦ κόσμου ναυτικὰ καταστήματα; Εἰς τοὺς Γαλλικοὺς ναυστάθμους ἄρχει μὲν εἰς διευθυντῆς, πολλοὶ δ' ἄλλοι ἀνώτεροι ἀξιωματικοί, ὡς ἑφοροί, συνυπηρετοῦσιν, ἀλλ' ἐκεῖ ναυπηγοῦνται τρίροτα, δίχροτα,

(1) Ἐκ τῆς κατηγορίας ταύτης ἐξαίρουμεν οἰκονομικούς τινες ὑπάλληλους, καὶ ἰδίως τὸν ἐπιμελετὴν Εὐαθόπουλον, καὶ τοὺς φροντιστὰς Γεωργαντῆν καὶ Σιατῆρην· διότι οἱ ἀξιωματικοὶ οὗτοι, καλῶς τὰ ἰδιά των χρέη γνωρίζοντες, δὲν ἐμπλέκονται εἰς ἔργα ἕως εἰδικὰ καὶ δι' αὐτοὺς πάντη ξένα.

(2) Ἴδε τὴν κατ' ἡμῶν ἀναφορὰν, τῆς δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ παράρτημα τοῦ δὲ φύλλου τοῦ Ἀνεξαρτήτου.

ορεγάται καὶ πλῆθος ἀμέτρητον πλοίων ἄλλων μικροτέρων· ἐκεῖ ἀναριθμητος πλῆθὺς ἐργατῶν καὶ καταδίκων καθ' ἑκάστην κατεργάζεται πυροβόλα, ὄπλα, σφαίρας, πυρίτιδα, πυροτεχνήματα, σχοινία, σκεύη ναυτικά, μυρία ἄλλα ἐφόδια τὰ ὅποια ἀδυνατεῖ κάλαμος νὰ περιγράψῃ· ἡμεῖς δὲ τί ἔχομεν; τί πράττομεν; τί δ' ἐνεργοῦμεν; ποῦ εἶναι οἱ φοβεροὶ καὶ μεγάλοι στόλοιμας; ποῦ τὰ ἐργοστάσιάμας; ποῦ τὰ νεώρια; ποῦ οἱ νεώσοικοι; Ὡ πόσον εἴμεθα δυστυχεῖς καὶ ἄθλιοι καὶ δὲν τὸ ἐννοοῦμεν! Ἄλλ' ἄρά γε δὲν ὁμοιάζομεν τοὺς πτωχοὺς ἀλαζόνας ἐκείνους, οἵτινες, ποταποὺς καὶ εὐτελεστάτους οἰκοδομοῦντες οἴκους, ἀπομιμοῦνται τῶν μεγάλων τὰ ἀνάκτορα, καὶ διασκευάζουσι θαλάμους, διαιτητήρια, αἰθούσας, ἐξέδρας καὶ προδόμους ἐπὶ τόπου μικρὰν μόλις ἐστὶν χωροῦντος; Εἰς τίμας χρησιμεύουσιν οἱ ἔφοροι τῶν νεωρίων καὶ τοῦ λιμένος, ὅτε οὔτε λιμένα πολεμικόν, οὔτε ναύσταθμον ἔχομεν; Τίς ἢ χρεῖα εἰδικοῦ ἐφόρου τοῦ προσωπικοῦ, ἐνῶ καὶ πλοίων καὶ ναυμάχων στεροῦμεθα; Πρὸς τί δ' ἀδρῶς μισθοδοτεῖται ὁ τοῦ ναυτικοῦ ἀνώτερος ἐλεγκτής, καὶ ὅλη ἡ λοιπὴ πολυπληθὺς τῶν ὑπαλλήλων χρεῖα, ἀφ' οὔ μικρὰ τινα καὶ εὐάριθμα διατελοῦσιν ἐν ὑπηρεσίᾳ ναυτικά πληρώματα; Ἄλλ' ἅς ἀλλάζωμεν πρὸς θεοῦ πορείαν, πρὶν ἢ ναυαγήσωμεν ναυάγιον πολυστένακτον καὶ πολὺδάκρυ!

2. Ἡ οἰκονομία, ἡ ἀγαθὴ αὕτη πάσης εὐδαιμονούσης πολιτείας πάροικος, μᾶς ἀναγκάζει νὰ μεταρρυθμίσωμεν τὸ μέγα καὶ πολυδάπανον προσωπικόν τοῦ ναυτικοῦ διευθυντηρίου, ἀφ' οὔ μάλιστα, ὡς προαπεδείχθη, εἶναι περιττὸν καὶ ἐπιζήμιον. Καθ' ἡμᾶς δὲ ἰδοῦ τίνι τρόπῳ πρέπει νὰ διοργανισθῇ ἡ μετὰ τὴν Γραμματεῖαν ὑπερτάτη ναυτικὴ ἀρχή.

Ναυτικὸν Διευθυντήριον.

Εἰς διευθυντής· εἰς ὑπασπιστής αὐτοῦ, ἐπιστολέως ἔργα ἐκπληρῶν· τέσσαρες ναυτικοὶ ἀξιωματικοὶ διὰ τὰς διαφόρους τοῦ ναυστάθμου ὑπηρεσίας· εἰς γραμματεὺς· εἰς ναυπηγός· εἰς ταμίας· δύο γραφεῖς· ὁ μὲν τοῦ ὑπασπιστοῦ, ὁ δὲ τοῦ γραμματέως· καὶ εἰς ἑσθλὸς τοῦ ναυπηγοῦ.

Λογιστήριον.

Εἰς διευθυντῆς τοῦ λογιστηρίου· ὁ ὑπάλληλος οὗτος δὲν ἀπαιτεῖται νὰ ᾔηται ἀνώτερος ἐπιμελητής· δύο λογισταί· δύο βοηθοί· καὶ δύο γραφεῖς.

Ἀποθηκοφύλακες.

Εἰς ἀξιωματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ, ἀποθηκοφύλαξ πάσης πολεμικῆς ὕλης· εἰς ἀποθηκοφύλαξ πάσης τῆς ναυπηγησίμου ὕλης· καὶ τέσσαρες βοηθοὶ τῶν ἀποθηκοφυλάκων.

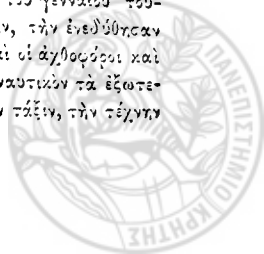
Π.λῆρωμα.

Δέκα διάφοροι ναυτικοὶ ὑπαξιωματικοί, καὶ ἑκατὸν διαφορῶν τάξεων ναῦται καὶ πιχίδες (1).

Ἐννοεῖται δὲ ὅτι ἅπαντες οἱ εἰρημένοι ἀξιωματικοί, ὑπάλληλοι καὶ ναῦται ὑποτίθενται, λόγῳ καὶ ἔργῳ, περὶ τὰ ἴδια αὐτῶν ἔργα φρόνιμοι καὶ ἐπιστήμονες (2)· διότι ἂν τούναντίον τοιοῦτοι μὲν φαινώνται, ἀληθῶς δ' ἀνεπιστήμονες ᾔηται, καὶ τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν ἀφρεύτως θέλουσιν ἀνά κράτος παραλύσει, καὶ αὐτοὶ

(1) Ἀπαρτλήτως σχεδὸν, ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, διοργανίσθη, παρὰ τοῦ πρώην ὑπουργοῦ, ἡ ἐν Καλαυριά ἐδρεύουσα ναυτικὴ ἀρχή. Ἐπελευθέρως ἕως τῆς μεταπολιτεύσεως, χάριν οἰκονομίας, ἀνεγεννήθη τὸ παλαιὸν ναυτικὸν διευθυντήριον, καὶ ἀντὶ ἐνός πολλοὶ πάλιν διορίσθησαν ἐν τῷ ναυστάθμῳ ἄρχοντες ἧτοι ἐκ νέου ἐπέτεθη ἐπὶ τοῦ νηπιαίου καὶ κατεσκευασμένου ναυτικοῦ σώματος παρμεγέθης κλοσσῶς κεφαλὴ.

(2) Ἐθεωρήσαμεν ἀναγκαίαν τὴν παρατήρησιν ταύτην, διότι ἐνῶς ἐν γένει εἰς ὅλους τοὺς στρατοὺς ὁ μὲν ἵππαρχος ἐπίσταται τὸ ἵππαρχεῖν, ὁ δὲ λοχαγὸς τὸ πεζῆ μάχεσθαι, καὶ ὁ τῶν πυροβολῶν μηχανημάτων ἠγούμενος τὴν ἰδίαν αὐτοῦ τέχνην διαγινώσκει, εἰς τὸ ἡμέτερον ναυτικὸν καὶ οἱ ναυμάχοι, καὶ οἱ ναυπηγοί, καὶ οἱ μηχανουργοί, καὶ οἱ ἰατροὶ εἰς τῶν ναυτικῶν τὰς τάξεις καταλέγονται. Διὰ τοῦτο παρ' ἡμῶν δὲν εἶναι ποσῶς παράδοξον νὰ ἴδῃ τις ναυτικὸν ἀξιωματικὸν τὰ ναυτικά καὶ τὰ ναύμαχα ἔργα ὀλισθηρῶς ἀγνοοῦντα. Πολλὰκι· μάλιστα καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀπλοῦ ναύτου τὸ ἐνδομα, τοῦ γενναίου τοῦτου ναυτικοῦ μαχητοῦ τὴν πενηγρὰν μὲν, ἀλλ' ἐνδοξὸν στολὴν, τὴν ἐνεδύθησαν καὶ οἱ περὶ τὸ γράφειν ἄπειροι γραφεῖς, καὶ οἱ κλητῆρες, καὶ οἱ ἀγχοφόροι καὶ ἄλλοι διάφοροι ἀρχεῖσι βανκασουργοί. Ὅθεν εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν τὰ ἐξωτερικὰ σύμβολα δὲν εἰκονίζουσι πάντοτε τοῦ φέροντος αὐτὰ τὴν τάξιν, τὴν τέχνην καὶ τὴν μάθησιν.

αίσχρὰ καὶ κακὰ θέλουσι λάβει τέλη, ἀπατεῶνας ἐαυτοὺς ἀναδεικνύοντες (1).

Ὁ στόλος.

Πολλὰ καὶ παράδοξα κατὰ κειροὺς ἡ φύσις ἐγέννησε τέρατα, παντοῖα δὲ ἡ τέχνη ἐκτρόματα ἀπεμιμήθη, καὶ πλείονα ἀπάντων τούτων ἡ ἀνθρώπινος φαντασία ἐν ἑαυτῇ συνέλαβε θαυμαμαλέα καὶ ἐξαισία· ἀλλ' οὔτε ἡ φύσις, οὔτε ἡ τέχνη, οὔτ' αὐτῇ ἡ πνιτουργὸς διάνοια, παρήγαγέ ποτε τέρας ἄσωμον μὲν, κεφαλὴν δὲ καὶ κῶλα μόνον ἔχον· διότι οὐδ' ὑπάρχει, οὐδὲ νὰ φαντασθῇ τις δύνχται, κύκλον ἄνευ κέντρου, σφαῖραν ἄμοιρον ἄζωνος καὶ νῆα τροπίδα μὴ ἔχουσαν. Πλὴν ὅ,τι φύσει καὶ τέχνη ἀδύνατον φαίνεται, ὅ,τι ἡ ζωηροτέρα φαντασία νὰ ἐπινοήσῃ ἀμυχανεῖ, ζῆ ἐν ἡμῖν καὶ ἀκμαῖζει, κραταιοῦται δὲ καθ' ἐκάστην καὶ ἐπὶ τὰ πρόσω βήματι στερέφω προβαίνει. Τὸ φοβερόν τοῦτο καὶ ὀλέθριον τέρας δημοσίοις ἀναλώμασι παρ' ἡμῖν διατρέφεται· ἀδρᾶ δαπάνη ἡ Ἑλλάς συντηρεῖ ναυτικὸν ἄνευ στόλου! Ὁ θουλιμώττων καὶ παμφάγος οὔτος θαλάσσιος δράκων, μέχρι τοῦδε, εἴκοσι κατέρραγεν ἑκατομμύρια καὶ δέκα ὀλοκλήρους κατέπιεν ἐνιαυτοὺς, εἰσέτι δὲ καταρρόφα τὰς ζωτικὰς τῆς πατρίδος ἰκμάδας, καὶ πάσας τὰς χροστὰς τοῦ μέλλοντος αὐτῆς ἐλπίδας καταμασσᾶται καὶ καταρθεῖρει!!!

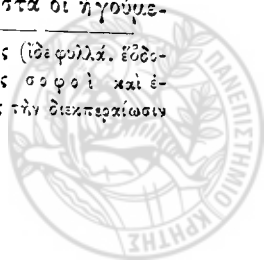
Παντοῦ ἄπαντες οἱ ναυτικοὶ διοργανισμοὶ κύριον ἔχουσιν ἀντικείμενον τὸν στόλον· εἰς ὅλα τῆς γῆς τὰ μέρη καὶ ἡ Γραμματεία, καὶ ὁ ναύσταθμος, καὶ τὸ προσωπικόν, καὶ ἡ βαθμολογία, καὶ οἱ κανονισμοί, καὶ οἱ νόμοι καὶ πάντα ὅσα τὸ ναυτικὸν ἀφορῶσιν ἐπὶ τῇ θέσει τοῦ στόλου ρυθμίζονται· ἐνὶ λόγῳ παντοῦ τὰ πάντα ἀπὸ τοῦ στόλου ἄρχονται, πρὸς τὸν στόλον ἀποβλέπουσι καὶ ἐπὶ τοῦ στόλου διασταυροῦνται. Ἐκ τοῦ γενικοῦ ὅμως

(1) «Ὁσαύτως, εἴ τις θούλοιο στρατηγὸς ἀγαθός, μὴ ὦν, φαίνεται, ἡ κυβερνήτης ἐνωθῶμεν τί ἂν συμβαίνοι . . . ὁπλον γὰρ, ὅτι κυβερνᾶν τε καταστὰς ὁ μὴ ἐπιστάμενος ἡ στρατηγεῖν, ἀπολείπει ἂν, ὡς ἥκιστα θούλοιο, καὶ αὐτὸς αἰσχρῶς ἂν καὶ κακῶς ἀπαλλάξαι . . . Ἀπατεῶνα δ' ἐκάλεε οὐ μίκρον μὲν, εἴ τις ἀργύριον ἢ σκεῦος παρὰ τοῦ πειθοῖ λαθῶν ἀποστεροῖται, πολλὸν δὲ μίγιστον, ὅστις μηδενὸς ἄξιος ὦν ἐξηπατᾶται, πείθων ὡς ἱκανὸς εἶη τῆς πόλεως ἡγεῖσθαι. Ξενοφ. ἀπ. μν. ὁ. βλ. 1. κεφ. 7.

τούτου κανόνος ἡμεῖς ἐξαιρούμεθα· διότι καὶ Γραμματεῖαν καὶ ναύσταθμον, καὶ ἀξιωματικῶν τάξεις πολλὰς καὶ μεγάλας, καὶ πληρώματα καὶ πλοῖα συντηροῦμεν, καὶ κανονισμοὺς ἔχομεν, καὶ νόμον παρεδέχθημεν, πλὴν μ' ὅλα ταῦτα οὔτε στόλον, οὔτε στολίσκον, οὔτε μοῖραν, οὔτε καὶ μικρὰν τινα πλοίων συμμαχίαν τὸ Κράτος ἀπέκτησε, καὶ τοὶ τοσαῦτα καταδαπανῆσαν χρήματα, καὶ τοὶ καὶ σήμερον ἔν καὶ ἡμισυ κατεξοδεῦον ἐνιαυσίως ἑκατομμύριον. Τοῦ μεγάλου τούτου κακοῦ τὸ ἀρχικὸν αἴτιον ἐνυπάρχει εἰς τοὺς καταστατικoὺς τοῦ βασιλικoῦ ναυτικοῦ διοργανισμούς· καθότι πᾶς φρόνιμος πολεμικοῦ ναυτικοῦ διοργανιστῆς κύριον λαμβάνει θέμα τὸν ἐξοπλισμὸν στόλου τινός, μικροῦ ἢ μεγάλου, καὶ περὶ τὸ θέμα τοῦτο, ὡς περὶ κέντρον ἢ πυρῆνα, διατάσσει πάσας τὰς περὶ ναυτικοῦ πράξεις του. Παρ' ἡμῖν ὁμοῦς δὲν ἐτέθη ἡ θεμελιώδης αὕτη βᾶσις, ἢ ἡ τρύπις, οὕτως εἶπεν, ἐφ' ἧς ἔπρεπε νὰ ἐπικαθίσωσιν ὡς σταμῖνες ὅλοι οἱ λοιποὶ περὶ ναυτικοῦ θεσμοί· ἦτοι ὁ πρῶτος διοργανιστῆς δὲν ὄρισε τὸν σκοπὸν πρὸς ὃν ἄπασαι αἱ ἐνέργειαι ὤφειλον νὰ κατευθυνθῶσι, διὰ νὰ συντελεσθῇ ὠφέλιμὸν τι καὶ χρήσιμον· ἐν ἄλλοις λόγοις ὠκοδομήσαμεν ἐπὶ τῆς ἄμμου, διότι οὐδεὶς ἔλυσε τὸ ἐξῆς ζήτημα. » Ποῖον ἢ Ἑλλάς συμφέρει καὶ δύναται νὰ ἐξοπλίσῃ στόλον» (1); » Γνωρίζουσι δὲ ἅπαντες, οἱ ἔργω ναυτικοὶ, ὅτι ἂν ὀρθῶς δὲν προορισθῇ ὁ ἀρετῆριος τόπος, τὸ ἀπ' αὐτοῦ ἐκπορευόμενον πλοῖον, ὅποιανδ' ἂν ἀκολουθήσῃ πορείαν, ἀρκετικῶς εἰς ἄβυστα μέρη ἀποπλανηθὲν ναυαγεῖ. Τὸ αὐτὸ τοῦτο καὶ εἰς ἡμᾶς συνέβη· τοῦ ἀπόπλου ἡμῶν ἡ σιγμῆ, ἦτοι ἡ ἀρχὴ τοῦ ναυτικοῦ διοργανισμοῦ, ἦτον ἄτοπος καὶ ἐσφαλμένη· διὰ τοῦτο πλανῶντες καὶ πλανώμενοι, μετέωρον ἔτι πλανώμεθα πλάνην, παντοῦ δὲ περίξ ἡμῶν βράχη καὶ σκόπελοι ἐπιρραίνονται.

Ὁ πολὺς ὄμιλος οὐδεμίαν σαφῆ καὶ καθαρὰν ἐσχημάτισεν ἔτι περὶ πολεμικοῦ στόλου ἰδέαν· κατ' ἀρχὰς μάλιστα οἱ ἡγούμε-

(1) Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐπροβλήθη διὰ τοῦ παλικοῦ Ἀστέρου (ἴδε φυλλ. ἐξοδον, σελίδα 213), ἀλλ' εἰς ἀπάντησιν οἱ ἐν ἑαυτοῖς σοφοὶ καὶ ἐνώπιον ἑαυτῶν ἐπιστήμονες συνήργησαν εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τῆς καθ' ἡμῶν ἀναφοράς.

νοι τοῦ ναυτικοῦ ἐνόμιζον, ὅτι οἱ ληνοὶ τῶν ἰστών, ὁ περιβάλλων τὸ σκάφος γαλκός, τὰ λινεργῆ ἰστία, τὰ μετάλλινα κρεμαστά σκεύη, ἡ περίχρυσος τῶν ἀξιοματικῶν στολή καὶ αἱ εὐρωπαϊκαὶ τῶν πληρωμάτων περισκελίδες συνιστῶσι τὸ πολεμικὸν παντὸς πλοίου σκεῦασμα. Ἰδοῦ δὲ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἀκρίτως ἐναυπηγήθησαν αἱ κανονοφόροι, τὰ κότερα, καὶ αἱ γολέται, ἀνεσκευάσθησαν δὲ ὅλα τὰ ἀδόκιμα ἐμπορικὰ σκάφη καὶ τρία πρὸς τούτοις ἡγοράσθησαν. Κατὰ τῆς ἀνοήτου ταύτης τῶν πραγμάτων διευθύνσεως διεμαρτυρήθη ἐγκαίρως ὁ αἰδιδίμος ναύαρχος Μιαούλης· ἀλλ' ἰδὼν ὅτι οὐδὲν ὠρελεῖ, παραίτησε τὸν ναύσταθμον καὶ εἰς τὰ ἴδια ἀπεσύρθη. Ὑπουργοῦντος δὲ τοῦ ναυάρχου Κριεζῆ, ἐνοήθησαν κάλλιον αἱ ἀληθεῖς τῆς Ἑλλάδος ἀνάγκαι, καὶ τὸ περὶ ἐξοπλισμοῦ στόλου ζήτημα προσήγγισεν ὁπωςοῦν τὴν ἀληθῆ λύσιν του. Ἐπὶ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἐναυπηγήθησαν δύο κορβέται καὶ δύο ἀτμοκίνητα· ἀλλ' ἐπειδὴ, κατὰ δυστυχίαν, τῆς ναυπηγίας τὰ σχέδια ἀπέτυχον, καὶ τὰ πλοῖα ταῦτα πολλῶν πολεμικῶν πλεονεκτημάτων ἀμοιροῦσιν. Ὅθεν δὲν σφάλλομεν ἂν δι' ὑγχιρισθῶμεν ὅτι οὐδὲ ἐν πρὸς πόλεμον δόκιμον πλοῖον ἔχομεν.

Δύο διάφορα στοιχεῖα ἐξαρτίζουσι πάντα στόλον· ἐκ τούτων τὸ μὲν εἶναι εὐτεὶ ἀδρανὲς καὶ ἄψυχον, τὸ δὲ ἕτερον ἐμψυχον καὶ ἐνεργόν· ἤτοι ἐκ πλοίων καὶ πληρωμάτων πᾶσα ναυτικὴ συνίσταται δύναμις. Ἄλλ' ὡς ἀνωτέρω εἶδομεν πλοίων πολεμικῶν ὀλοτελῶς στερούμεθα· ἄς ἐξετάσωμεν λοιπὸν ἐὰν τοῦλάχιστον πληρωμάτων ἀξιωμαχῶν εὐμοιροῦμεν· τοῦτο δὲ ἐκ τῶν ἐξῆς φανερόν γίνεται.

Κατὰ τὰ σφρᾶ τῶν προγόνων ἡμῶν παραγγέλματα, καί κατ' αὐτὴν τὴν ἀψευδῆ καὶ ἀλάθιστον τῆς ἱστορίας παράδοσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οὔτε τοῦ στρατοῦ τὸ πλῆθος (1), οὔτε τῶν ὄπλων ἢ ἰσχύς, οὔτε τῶν σωμάτων ἢ βίωμα (2) κατακρατεῖ ἐν πολέμῳ, ἀλλὰ μᾶλλον τὸ θάρρος καὶ τὸ θούριον τῶν μαχόμενων φρο-

(1) « Ἐπίσταθε γὰρ δέπου, ὅτι οὔτε πλῆθος ἐστὶν οὔτε ἰσχύς ἢ ἐν πολέμῳ τὰς νίκας ποιῶντα· ἀλλ' ὅσοιτεροι ἂν ταῖς ψυχαῖς ἐβρωμενέστεροι ἴωσιν ἐπὶ τοῖς πολέμοις, τούτους ὡς ἐπιτοπάλῳ οἱ ἐναντίοι οὐ δέχονται. » Ἐσενφ. Κύρ. ἀνάθ. βιβλ. 3. κεφ. 1.

(2) « Καὶ ὁ πατὴρ αἰεὶ λέγει, καὶ σὺ φησὶ, καὶ οἱ ἄλλοι δὲ πάντες ὁμολογοῦσιν, ὡς αἱ μάχαι κρίνονται μᾶλλον ταῖς ψυχαῖς, ἢ ταῖς τῶν σωμάτων βίωμας. » Ἐσεν. Κύρ. πικλ. βιβλ. 3. κεφ. 3.

νημα τῆς νίκης πρόξενα γίνονται. Διὰ τοῦτο παντοῦ οἱ καλῶς διοργανισμένοι στρατοὶ διηνεκῶς τὰ τακτικά ἐκπαιδεύονται, καὶ ἀκαταπαύτως τὰς πολεμικὰς διδάσκονται τέχνας (1), συγχρόνως δὲ τὴν πειθαρχίαν ἐξασκῶσι καὶ μελετῶσι (2) καὶ τῇ τάξει προσοικειοῦνται (3). Πρὸς τοῦτοις μάλιστα ἐπὶ τὴν προθυμίαν (4) καὶ τὴν περὶ τὰ καλὰ κήχχθῃ ἔργα φιλοτιμίαν ὑπὸ τῶν ἀρχόντων παρορμῶνται, καὶ εἰς πάντα κόπον καὶ κίνδυνον συνθίζουσιν ἐν ὀλίγοις, οἱ τακτικοὶ στρατοὶ ἀνατρέφονται οὕτως, ὥστε πρὸς πάντα μὲν πολέμιον ἀσμένως ἀντιπαρτάσσονται (5), τοὺς ἀρχοντας δὲ μᾶλλον ἢ τοὺς ἐχθροὺς φοβοῦνται (6), καὶ διὰ τοῦτο προτιμῶσι κάλλιον νῆ πέσσει μαχόμε-

(1) « Τέλος δὲ με ἐπήκου, ὅτι ποτὲ διδάσκων στρατηγίαν φαίη με διδάσκειν. Κἄγω δὲ ἐνταῦθα ἀπεκρινάμην, ὅτι τὰ τακτικά. Καὶ σὺ γελάσας διηλθὲς μοι, παρατιθεὶς ἕκαστον, ὅτι οὐδὲν ὄφελος εἶπ στρατιᾷ τακτικῶν ἀνευ τῶν ἐπιτηδείων. Τί δ' ἀνευ τοῦ ἐπίστασθαι τὰς εὐρημίνας εἰς πόλεμον τέχνας; Τί δ' ἀνευ τοῦ πειθεσθαι; » Ξενοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 1. κεφ. 6.

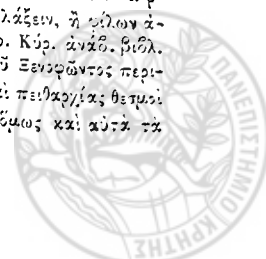
(2) « Ὅπως δὲ σοὶ πειθῶνται οἱ ἵππεῖς, περὶ οὐκ ἀνευ γὰρ δὴ τοῦτου οὐτε ἵππων οὐτε ἵππεων ἀγαθῶν καὶ ἀκρίμων οὐδὲν ὄφελος. » Ξενοφ. ἀπομν. βιβλ. 3. κεφ. 3.

(3) « Ἔστι δ' οὐδὲν οὕτως, ὡ γύναι, οὔτ' εὐχρηστον οὔτε καλὸν ἀνθρώποις, ὡς ἡ τάξις... Καὶ στρατιά γε, ἔργον ἐγὼ, ὡ γύναι, ἀτακτος μὲν οὖσα, ταρχιουδέσκατον, καὶ τοῖς μὲν πολεμίοις εὐχειρωτότατον, τοῖς δὲ φίλοις ἀκδέσκατον ὄρῃν, καὶ ἀχρηστότατον... Τεταραμμένη δὲ στρατιά κάλλιστον μὲν ἰδεῖν τοῖς φίλοις, δυσχερέσκατον δὲ τοῖς πολεμίοις... Καὶ τριήρης δὲ ται ἢ σεσαγμένη ἀνθρώπων διὰ τί ἄλλο φοβερόν ἐστι πολεμίοις, ἢ φίλοις ἀξιοθέατον, ἢ ὅτι ταχὺ πλεῖ; Διὰ τί δὲ ἄλλο ἄλλοι ἀλλήλοισ ἐῖναι οἱ ἐμπλέοντες, ἢ διότι ἐν τάξει μὲν κάθηται, ἐν τάξει δὲ προνοοῦσιν, ἐν τάξει δ' ἀναπίπτουσιν, ἐν τάξει δ' ἐμβαίνουσι καὶ ἐκβαίνουσι; » Ξενοφ. οἰκον. κεφ. 8. Εἶθε ἡ σοφὴ αὐτῆ τῶν προγόνων ἡμῶν διδασκαλία ν' ἀντηχῆσθαι καὶ εἰς τῶν ἀπογόνων τὰ ὄψα. Οἱ λοιποὶ Εὐρωπαῖοι καὶ τοῦ νέου κόσμου οἱ εὐδαίμονες κάτοικοι πρὸ πολλοῦ ἤδη κατενόησαν τὰ σωτήρια ταῦτα παραγγέλματα. Ἡμεῖς ὅμως τί ἐστι νευτική τακτικὴ πάντῃ ἀγνωσοῦμεν!

(4) « Τὸ πᾶν διαφέρει ἐν πατρί ἔργῳ προθυμία ἀθυμίας. » Ξενοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 1. κεφ. 6.

(5) « Ἐνέπλησθε δὲ (ὁ Ἀγησίλαος) καὶ φρονήματος τὰς ψυχὰς αὐτῶν (τῶν στρατιωτῶν), ὡς ἰκανοὶ εἶεν, πρὸς οὓς τινὰς δέοι μάχεσθαι. » Ξενοφ. Ἀγησίλ. κεφ. 2.

(6) « Καὶ γνώμη δὲ ἐκόλλασεν (ὁ Κλέαρχος) ἀκολάστου γὰρ στρατεύματος οὐδὲν ἡγεῖτο ὄφελος εἶναι. Ἀλλὰ καὶ λέγειν αὐτὸν ἔφασαν, ὡς δέοι τὸν στρατιώτην φοβεῖσθαι μᾶλλον τὸν ἄρχοντα, ἢ τοὺς πολεμίους, εἰ μέλλει ἢ φυλακῆς φυλάξαι, ἢ φίλων ἀφεξέσθαι, ἢ ἀπροσπίστωσ ἵναί τε πρὸς τοὺς πολεμίους. » Ξενοφ. Κύρ. ἀνάθ. βιβλ. 2. κεφ. 6. Κατετάξαμεν ἐνταῦθα τὰς διαφορὰς ταύτας τοῦ Ξενοφῶντος περικυπῆς, διὰ νῆ ἀποδείξωμεν ὅτι ἅπαντες οἱ περὶ τακτικῆς καὶ πειθαρχίας θεμελιῶν νεωτέρων εἶναι ἀπλῆ τῶν ἀρχαίων ἀντιγραφή. Ἡμεῖς ὅμως καὶ αὐτὰ τὰ πατρια δόγματα ἀγνωσοῦμεν.

νοι, ἢ νὰ διατωθῶσι φεύγοντες. Ἄλλ' ἐξεπαιδεύθησαν ἄρα γε οὕτω καὶ τὰ βασιλικὰ πληρώματα; Ἀπῆλτησέ τις πρὸς ἡμῖν ναυμάχους προγυμναζομένους; Εἶδε ποτέ τις τὸν βασιλικὸν στόλον κατὰ φάλαγγα πλέοντα, ἢ ἐπὶ κέρως τεταγμένον; Δύναται ν' ἀντιπαραταχθῆ βασιλικὸν τι πλοῖον πρὸς πλοῖον ἄλλο ὅμοιον ξένον, ἢτοι Ἀγγλικὸν, ἢ Γαλλικὸν, ἢ Ἀμερικανικὸν, ἢ Ῥωσικὸν; Ἠγρύπνησεν ἄραγε ποτέ τις τῶν ναυτικῶν συλλογιζόμενος πῶς ὡς ἐπὶ ναυμαχίαν παρατάσσεται στόλος, ἢ πῶς ἐν καιρῷ ἡμέρας ἢ νυκτὸς διαπλέει, ἢ πῶς ἀνάγεται ἢ κατάγεται, ἢ πῶς ἐν λιμένι κλειστῷ ἢ ἐν ὄρμῳ ἀναπεπταμένῳ διασταυροῦται, ἢ πῶς πρὸς τοὺς πολεμίους ἄγεται ἢ ἀπάγεται ἀπὸ τῶν πολεμίων, ἢ πῶς παρὰ πολεμίαν πόλιν παράγει, ἢ πῶς πρὸς τείχος προσπλέει ἢ ἀπ' αὐτοῦ ἀποχωρεῖ, ἢ πῶς διεκπλέει πελάγη μετέωρα, ἢ θαλάσσας στενοπόρους; ἢ πῶς . . . ἀλλὰ » Γί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω (1);» Ἐν συνόψει ἀνεμέτρησέ τις τὰ πολλὰ καὶ δυσχερῆ ἔργα του, συνέλαβε δ' ἅπαν τῶν καθηκόντων αὐτοῦ τὸ ἄπειρον πλῆθος; Ἢ μήπως καὶ τὰ βασιλικὰ πλοῖα, ὡς αἱ παράδοξοι τῶν Φαιάκων νῆες (2), οὔτε κυβερνητῶν, οὔτε πηδαλιῶν χρεῖαν ἔχουσιν, ἀλλ' αὐτὰ ἄφ' ἑαυτῶν καὶ διευθύνονται, καὶ κυβερνῶνται καὶ αὐτόματα διασιῶζονται; Τὰ ζητήματα ταῦτα κρίνομεν περιττὸν νὰ τὰ λύσωμεν διότι,

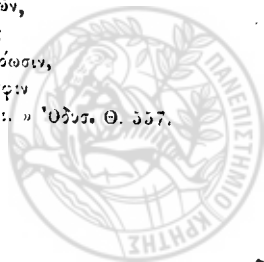
Οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω ὄρους κειμένη(3).

Δὲν διστάζομεν ὅμως νὰ εἴπωμεν παρρησίᾳ ὅτι εἶναι ἀξιοκράκρτος ὁ περὶ τὰ ἴδια αὐτοῦ ἔργα ἀμαθῆς καὶ ἀνεπιστήμων βλασφημεῖ δ' οὗτος ἄν, ἀθέμιτα εὐχόμενος, ὑπὲρ ἑαυτοῦ τὴν θαυματουργὸν τῆς θεῖας προνοίας ἀντίληψιν ἐπικαλῆται· διότι

(1) Ὀδυσ. 1. 14.

(2) » Οὐ γὰρ Φαιήκεσσι κυβερνητῆρες ἔασιν,
 » Οὐδέ τι πηδάλι' ἐστὶ, τάτ' ἄλλαι νῆες ἔχουσιν·
 » Ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν,
 » Καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πύονας ἀγρούς
 » Ἀνθρώπων καὶ λαῖτμα τάχισθ' ἄλλος ἐκπερώσιν,
 » Ἡέρι καὶ νερέη κεικαλυμμένα· οὐδέ ποτέ σφιν
 » Οὔτε τι πημακλήνηαι ἐπιθέεις, οὐδ' ἀπολέσθαι. » Ὀδυσ. Θ. 557.

(3) Ματθ. κερ. 5.

οὐδὲ θέμις ἐστὶν αἰτεῖσθαι παρὰ τῶν θεῶν οὔτε ἰππεύειν μὴ μαθόντας, ἰππομαχοῦντας νικᾶν οὔτε μὴ ἐπισταμένους τοξεύειν, τοξεύοντας κρατεῖν τῶν ἐπισταμένων· οὔτε μὴ ἐπισταμένους κυβερνᾶν, σώζειν εὐχεσθαι ναῦς κυβερνῶντας (1).»

Δύο εἶναι τὰ δεδομένα ἐρ' ὧν στηρίζεται ἡ ὀρθὴ λύσις τοῦ περὶ ἐξοπλισμοῦ στόλου ζητήματος.

1. Οἱ πόροι καὶ τὰ μέσα τοῦ Κράτους.

2. Οἱ φυσικοὶ αὐτοῦ πολέμιοι.

Ἄς ἐξετάσωμεν λοιπὸν ἐν ἑκάστῳ τῶν δύο τούτων δεδομένων, καὶ ὀρθῶς συλλογιζόμενοι, ἅς προβῶμεν εἰς τοῦ σπουδαιότερου ναυτικοῦ ζητήματος τὴν ἀκριβεστέραν λύσιν.

(1) Εἰσορ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 1. κεφ. 6.

Κατατάσσωμεν ἐνταῦθα, ὡς ἐν οἰκίῳ τόπῳ, τὰ ἀκόλουθα δύο ναυτικά ἀνέκδοτα, ἐξ ὧν καταφάνεται τοῦ ἀλιγενοῦς ναύτου ὁ ἀγέρωχος χαρακτήρ.

Μιαρὺλης ὁ ναύαρχος πλέων ποτὲ, ἐν καιρῷ δεινοῦ χειμῶνος καὶ τρικυμίας φοβερᾶς, παρεκάρητο πρὸς τὰ προσνήμια τοῦ πλοίου του ἀκροστόλια καὶ ἀτάραχος ἐκεῖθεν ἐπισκόπει τὴν κλυδωνιζομένην θάλασσαν. Καὶ αὐτοῦ μὲν πλησίον παρίστατο ὁ ὑποπλοίαρχος, τὸ πρόσταγμα ἀναμείνων, ὑπνήμενος δὲ ἅπαν τὸ πλήρωμα ἐντρομον καὶ κατεπτοκείμενον προσήχητο, θυβίζον εἰς τὴν κατακλύζουσαν τὸ σκάφος θάλασσαν τὴν εἰκόνα τῆς Θεομήτορος, καὶ μετὰ θερμῶν δακρῶν τὴν θείαν ἐπικαλούμενον ἀντίληψιν. Ἐν τούτοις στραφεὶς ὁ Γέρον καὶ τὴν δεισιδαίμονα τῶν ναυτῶν αὐτοῦ παρατηρήσας τελετήν, εἶπε πρὸς τὸν ὑποπλοίαρχον· ἂν ἤμην ἐγὼ Παναγία κατεπόντιζον ἕλους αὐτοὺς τοὺς ἀθλίους, οἵτινες καὶ τοὶ ἔχοντες καὶ βραχίονας, καὶ ἄρμυνα καὶ πηδάλιον, ἀφ' ἑαυτῶν μὲν δὲν δύνανται νὰ σωθῶσιν, ἀλλὰ περὶ τὰ θεῖα ἀσεβοῦντες καὶ τῆς Θεοτόκου τὴν εἰκόνα ἀτιμᾶζοντες, ἐπὶ ματαίῳ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ τῶν ἐπικαλοῦνται. Διάταξον τοὺς μογθηροὺς αὐτοὺς ν' ἀναρτήσωσι πάραυτα τὴν θείαν εἰκόνα εἰς τὴν θέσιν τῆς, καὶ ἅς ἐτοιμασθῶσι νὰ ἐκτελέσωσι τὰ προστάγματά μου· ἐγὼ δὲ φροντίζω περὶ τῆς σωτηρίας των.

Ἄλλος δὲ τις ἐπιστήμιος ναύαρχος, ὁ Γάλλος Forbin, ἐξοικείλας ποτὲ καὶ κινδυνεύων ἐφώναζε πρὸς τοὺς ἀποδειλιάσαντας ἐταίρους αὐτοῦ, οἵτινες γονυπετεῖς ἄλλος ἄλλον ἐπικαλεῖτο ἅγιον, ἐνθυμῆθητε ἀγαπητοὶ καὶ τὴν ἀγίαν Ἀντλίαν. Ὅλοι οἱ ἅγιοι εἶναι μεγάλοι καὶ θαυματουργοί, ἀλλ' εἰς τὴν παρουσαν περίστασιν μόνη ἡ ἀγία Ἀντλία νὰ σᾶς σώσῃ δύνανται. Πρὸς αὐτὴν λοιπὸν φίλοι προσδράμετε. Ἐπὶ τὴν ἀγίαν Ἀντλίαν! ἐπὶ τὴν ἀγίαν Ἀντλίαν!

Εἶναι δὲ περιέργον ὅτι οὐδεὶς τῶν εἰρημμένων ἐπιστήμιων ναύαρχων οὔτε ἐβρα- τᾶθι, οὔτε ἀπαίτησε ποτὲ νὰ συντάξῃ ναυτικούς διοργανισμούς.

1. Ὁ ἐξοπλισμὸς καὶ ἡ συντήρησις πλοίων μεγάλων καὶ ἰσχυρῶν, ἤτοι τρικρότων, δικρότων καὶ φρεγατῶν, ἀπαιτεῖ καὶ δαπάνας ὑπερόγκους καὶ πλήθη ναυμάχων ἀναριθμητα. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ Ἑλλάς οὔτε πλουσία, οὔτε πολυάνθρωπος εἶναι, βιάζομεθα ἐξ ἀνάγκης νὰ ναυπηγήσωμεν σκάφη τούτων μικρότερα, ὅποια εἶναι αἱ κορβέται καὶ τὰ βρίκια. Τὰς γολέτας, τὰ κόττερα καὶ τὰς κανονοφόρους τὰς παρατρέχουμεν, διότι παντοῦ τὰ μικρὰ ταῦτα πλοῖα τὰ θεωροῦσιν ὡς ὑπηρετικούς ἐλλυμένους κέλητας.

2. Φυσικοὶ ἡμῶν ἐχθροὶ λογιζόνται ἅπαντες οἱ τὴν θείαν τοῦ Μωάμεθ ἀποστολὴν ἀποδεχόμενοι. Οἱ πολέμιοι οὗτοι καὶ κραταιοὶ ἀπὸ φύσεως καὶ πλούσιοι εἶναι, ὁ δὲ στόλος αὐτῶν ἐκ πολλῶν μὲν τρικρότων καὶ φρεγατῶν συνίσταται, ἐξ ἀπίρων δὲ πλοίων μικροτέρων παρακολουθεῖται. Ὅθεν ἡ πολεμικὴ δύναμις πλεονεκτεῖ κατὰ τὸ ἀπόλυτον κράτος καὶ τὴν ἰσχύιν. Κατ' αὐτῶν ὅμως ἡμεῖς δυνάμεθα ν' ἀντιτάξωμεν τὴν τέχνην καὶ τὴν ταχύτητα, τὰ δύο ταῦτα μεγάλα ἀξιόλογα καὶ δυσκαταμάχητα πλεονεκτήματα. Ἐὰν ὁ Ἑλληνικὸς στόλος συγκροτηθῇ ἐκ πλοίων ταχυναυτούντων· ἐὰν ναυπηγηθῇ, οὕτως εἰπεῖν, πτερωτὸς, ὡς ἦσάν ποτε αἱ θρυλούμεναι τῶν Φαίακων νῆες,

Τῶν νέες ὡ κεῖαι ὡσεὶ πτερὸν ἢ ἐ νόημα (1)·
ἐὰν καταρτισθῇ ὅσον ἔνεστι ἄλκιμος· ἐὰν πρὸ πάντων ἐπιβῇ
αὐτοῦ πλήρωμα μεστὸν προθυμίας, φιλοτιμίας, ῥώμης, θάρσους,
παρακελευσμοῦ, σωφροσύνης, πειθοῦς (2)· πλήρωμα τακτικὸν
καὶ συνετόν· πλήρωμα περὶ τὰ ναυτικὰ καὶ τὰ πολεμικὰ πε-
παιδευμένον, τίς ἀμφιβάλλει ὅτι θέλομεν κατισχύσει τῶν πο-
λεμίων, ὅσοιδήποτ' ἂν ᾖναι (3);

(1) Ὅδυσ. Η. 36. (2) Ἦν δὲ μεστὸν τὸ στράτευμα τῷ Κύρῳ προθυμίας, φιλοτιμίας, ῥώμης, θάρσους, παρακελευσμοῦ, σωφροσύνης, πειθοῦς· ὅπερ ὅτι·
μαὶ δεῖν ὅτα τὸν τοῖς ὑπεναγτίοις. » Ἐννοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 3. κεφ. 3. (3) Ὅπου γὰρ ἄνδρες θεοὺς μὲν σέβοιεν, πολεμικὰ δὲ ἀσχοῖεν, πειθαρχίαν δὲ μελετῶεν, πῶς οὐκ εὖ εἰδὸς ἐνταῦθα πάντα μεστὰ ἐλπίδων ἀγαθῶν εἶναι; » Ἐννοφ. Ἀγασ. κεφ. 1.

Ἐκ τῶν εἰρημένων λοιπὸν ἔπεται ὅτι τὰ μὲν πλοῖα τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου πρέπει νὰ ἦναι ταχέα, εὐπαγῆ καὶ ἀλκιμα, τὰ δὲ πληρώματα εὐπειθῆ καὶ περὶ τὰ ἴδια αὐτῶν ἔργα ἐπιστήμονα.

Διὰ νὰ πραγματοποιηθῆ τὸ πρῶτον, προτεινόμεν τὰ ἑξῆς·

1. Νὰ ναυπηγηθῶσιν ἐντὸς εἰκοσιδύο ἐτῶν·

Ἐξ βρίκια δέκα πυροβόλων·

Ἐξ ὁμοια δεκαεξ πυροβόλων·

Τέσσαρες κορβέται δεκαοκτὼ πυροβόλων·

Δύο κορβέται κατάφρακτοι εἰκοσιεξ πυροβόλων·

Δύο ἀτμοκίνητα διακοσίων ἵππων δυνάμεως καὶ ὀκτὼ ἑκαστον φέρον μέγιστα πυροβόλα.

2. Ὅλα τὰ ἰστιοφόρα ταῦτα πλοῖα πρέπει νὰ φέρωσι πυροβόλα μακρὰ, ἤτοι τηλεβόλα τῶν τριακονταδύο λιτρῶν.

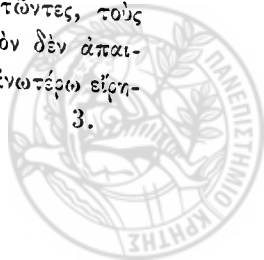
3. Τὰ πάντα πρέπει νὰ ναυπηγηθῶσι καὶ νὰ ἐξαρτισθῶσιν εἰς τοὺς ναυστάθμους τῆς Ἀγγλίας· διότι ἡμεῖς καὶ τεχνιτῶν ἐπιτηδείων καὶ τῆς ἀναγκαίας ὕλης στερούμεθα.

4. Πρὸς τούτοις κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ ναυπηγηθῶσιν ἐντὸς τῆς Ἑλλάδος ἕξ μικρὰ ὑπηρετικὰ σκάφη, ἢτοι ἕξ μετρίου μεγέθους γολέται.

Ἡ ναυπηγία καὶ ἡ συντήρησις τῶν προειρημένων εἴκοσι πολεμικῶν πλοίων, καὶ τῶν ἕξ ὑπηρετικῶν, ἀπαιτεῖ ἐτήσιαν δαπάνην ἐνὸς ἑκατομμυρίου δραχμῶν. Τοῦ στολισκοῦ δὲ τούτου θέλουσιν ἐπιβαίνει, ἐνκαίρῳ μὲν πολέμου, τρισχίλιοι ναυμάχοι, ἐν εἰρήνῃ δὲ ἀρκεῖ τὸ τρίτον τούτων νὰ ὑπάρχη ἐν ἐνεργείᾳ. Διὰ τὴν συντήρησιν χιλίων ναυμάχων ἀπαιτοῦνται περίπου ἑπτακόσιοι τριάκοντα χιλιάδες δραχμῶν κατ' ἔτος. Τοῦ στόλου λοιπὸν ἡ συντήρησις ἐν εἰρήνῃ ἐπιφέρει ἐνιαυσίαν δαπάνην ἐνὸς ἑκατομμυρίου καὶ ἑπτακοσίων τριάκοντα χιλιάδων δραχμῶν.

Ἄλλ' ἔχομεν ἡμεῖς τοσαῦτα χρήματα; ἐρωτῶσι πολλοὶ ἐκ τῶν χερσαίων καὶ ναυτικοὶ τινες. Πρὸς τούτους ἀπαντῶντες, τοὺς μὲν χερσαίους πληροφοροῦμεν ὅτι κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἀπαιτεῖται τὸ προμνησθὲν ἐτήσιον ἔξοδον, διότι, ὡς ἀνωτέρω εἴρη-

3.

ται, ὁ στόλος πρόκειται νὰ συμπληρωθῆ μετὰ παρέλευσιν εικοσιδύο ἐτῶν. Πρὸς δὲ τοὺς ὀλίγους πολυπράγμονας ναυτικούς ἀποκρινόμενοι λέγομεν ὅτι, ἂν αὐτοὶ θεωρῶσιν ὡς ἀκατόρθωτον καὶ ὄλως χιμαιρικόν τὸ σχέδιόν μας, ἡμεῖς ἀπ' ἐναντίας φρονοῦμεν ὅτι εἶναι πάντῃ ἄτοπον καὶ γελοῖον συνάμα νὰ ὀνομάζηται τις ἀξιοματικὸς στόλου μηδὲλως ὑπάρχοντος, νὰ λογίζηται δηλαδὴ συμπλήρωμα μιᾶς δυνάμεως ἰδανικῆς καὶ ἀφηρημένης ἐν ἄλλοις λόγοις νὰ μισθοδοτῆται ἐπὶ ματαίῳ. Ἀλλ' ἄρά γε δὲν αἰσχύνονται καὶ αὐτοὶ ἑαυτοὺς, δὲν αἰδοῦνται τὸν κόσμον, ὅταν εἰς τὸν προὔπολογισμὸν τοῦ ναυτικοῦ παρακύπτοντες βλέπωσιν ἅπαντα αὐτοῦ τὰ κεφάλαια ἐκ μισθῶν καὶ ἐπιμισθίων συναποτελούμενα; Ἢ μήπως ἀγνοοῦσιν ὅτι μόνον τῶν ἀπομάχων οἱ προὔπολογισμοὶ συντάσσονται οὕτω; Τὸ ναυτικὸν ὅμως εἰς ὅλα τοῦ κόσμου τὰ μέρη δὲν εἶναι ἀπομάχων σύνταγμα, οὔτε ἀργούντων ἀνθρώπων σύλλογος, ἀλλ' εἶναι φάλαγξ κραταιά, ἐργάτις καὶ πολυμήχανος, ἐξ ἀνδρῶν ναυμάχων συνισταμένη. Διὰ τοῦτο, ἂν ἦναι ἀδύνατον νὰ ναυπηγηθῆ ἤδη στόλος Ἑλληνικὸς, πρέπει πάραυτα νὰ διαλυθῆ τὸ καταχρηστικῶς παρ' ἡμῖν λεγόμενον ναυτικὸν σῶμα, πρέπει παραχρῆμα νὰ παύσῃ πᾶσα διαυτό προσεπιχορηγουμένη δαπάνη· διότι οὔτε στρατιὰ πεζὴ ἄνευ ὅπλου καὶ λόγῃς, ἄνευ μαχαίρας καὶ ξίφους συνετάχθη ποτὲ, οὔτε τάξις ναυμάχων ποτὲ συνέστη ἄνευ κωπῶν καὶ ἀρμένων, ἄνευ νηῶν καὶ πυροβόλων. Καθ' ἡμῶς μάλιστα στρατὸς πεζὸς ἄοπλος καὶ ναυτικὸς ἄναυς, γιῶλον δὲ ποδώκης καὶ κωπὸς τηλεθόας, εἶναι τέσσαρες μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐννοίας ἐκφράσεις διάφοροι ἦτοι, ἐν συντόμῳ, οὔτε ἡμέρα ἄνευ ἡλίου, οὔτε ναυτικὸν ἄνευ στόλου νὰ ὑπάρξῃ ποσὼς δύναται. Μετὰ θάρρους λοιπὸν ἐπαναλέγομεν ὅτι πρέπει νὰ καταλυθῶσι τὰ πάντα, ἂν περι στόλου ἀμεριμνήσωμεν. Τοὺς παλαιούς δὲ μόνον ναυμάχους, καθ' ὃ τῆς πατρίδος σωτῆρας, τὸ ἔθνος ὀφείλει καὶ ἀργούντας νὰ τοὺς συντηρήσῃ καὶ νὰ τοὺς διαθρέψῃ· ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ δὲν ἀπαιτεῖται ἐνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου ἐνιαυσία δαπάνη. Πᾶς τις δ' ἐννοεῖ ὅτι εἶναι περιττὸν καὶ ἐπιζήμιον ἐν ταύτῳ νὰ κατεξοδεύωνται ἀνωφελῶς καὶ ἀσώτως χρήματα πρὸς χάριν τούτου ἢ

ἐκείνου, ὅστις ἐξέλαβε τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν ὡς μέσον πορισμοῦ ἄνετον καὶ ἀκίνδυνον, ὡς πανηγυρισμὸν ἐπικερδῆ. Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν πλοίων· καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰ πληρώματα, ἐπειδὴ ἡ ἐκπαίδευσίς αὐτῶν ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ἀνατροφῆς τῶν ἀξιωματικῶν, θέλομεν ἐνοικεῖω τόπῳ κατωτέρῳ διαλάβει. Ἦδη δὲ, ἀποπερατοῦντες τὸ προκείμενον κεφάλαιον, κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ προσθέσωμεν ἐνταῦθα τὰς ἐξῆς παρατηρήσεις μας.

1. Ἐπειδὴ οἱ μὲν ἐχθροὶ, ὡς προειρήται, εἶναι πολλοὶ, ἡμεῖς δ' ὀλίγοι, διὰ νὰ κατισχύσωμεν αὐτῶν, ἐν πολέμῳ πρέπει νὰ ναυμαχήσωμεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς· διότι εἰς μὲν τοὺς ἀκροβολισμοὺς καὶ τὰς ἀψιμαχίας οἱ πλείονες πάντοτε κατακρατοῦσιν (1), εἰς δὲ τὰς ἐκ τοῦ συστάδην μάχας νικῶσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, οἱ ταῖς ψυχαῖς ἐρῶμεν ἐστέροι. Κατὰ τῶν Τούρκων μάλιστα, ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐκτὸς τῶν πυρπόλων, τοὺς Γάλλους ἀπομιμούμενοι (2), δύνανται νὰ μεταχειρισθῶσιν ἐπιτυχῶς τὸ τῆς ἐμβολῆς πολεμικὸν σύστημα. Διὰ τοῦτο τὰ πληρώματα τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου πρέπει νὰ ᾔναι ἰσχυρά, ἤτοι πολυάνθρωπα, προσέτι δὲ περὶ τὴν χρῆσιν τῶν ἀγχιμάχων ὀπλων καλῶς ἐξησκημένα.

2. Ἀνωτέρω εἶπομεν ὅτι ὅλα τὰ πολεμικὰ πλοῖα πρέπει νὰ ναυπηγηθῶσι καὶ νὰ ἐξαρτισθῶσιν εἰς τοὺς ναυστάθμους τῆς Ἀγγλίας. Ἐπειδὴ δὲ ἐνδέχεται νὰ κατακριθῆ ἡ πρότασίς μας αὕτη ὑπὸ τινος πονηροῦ, τὴν ἐκ τοῦ κράτους ἐξαγωγὴν τῶν χρημάτων ἐν μέσῳ δῆθεν παρενείροντος, προαπαντῶμεν ἀπὸ τοῦδε λέγοντες ὅτι ἡ Ἑλλάς οὔτε χαλκὸν, οὔτε σίδηρον, οὔτε ξυλαίαν, οὔτε σχοινία, οὔτε ἰστία, οὔτε ἄλλο τι πρὸς ναυπηγίαν χρήσιμον περιέχει. Διὰ τοῦτο ἐκόντες ἄκοντες ἀναγκαζόμεθα ν' ἀγοράσωμεν τὰ πάντα ἐξωθεν. Ὅθεν ἢ οὔτως ἢ ἄλλως ξένοι θέ-

(1) « Οὐκοῦν, ἔφη ὁ Κῦρος, ἀκροβολίζεσθαι ἀνάγκη ἐστὶ, τοιούτων γε τῶν ὀπλων ὄντων. Ἀνάγκη γάρ οὖν, ἔφη ὁ Κυαξάρης. Οὐκοῦν ἐν τούτῳ μὲν, ἔφη ὁ Κῦρος, τῶν πλειόνων ἡ νίκη· πολὺ γὰρ ἀνθ' ἅπτοντο οἱ ὀλίγοι ὑπὸ τῶν πολλῶν τιτροσκοίμενοι ἀναλωθεῖσιν, ἢ ὑπὸ τῶν ὀλίγων οἱ πολλοί. » Ξενοφ. Κυρ. παιδ. βιβ. 2. κεφ. 1. (2) Οἱ Γάλλοι προτιμῶσι παντὸς ἄλλου τρόπου ναυμαχίας τὴν ἐμβολὴν, κατὰ τοῦτο δὲ εἶναι φθερόι καὶ πολλάκις ἐπιτυγχάνουσιν.

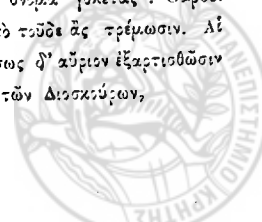
λουσι λάβει τὰ χρήματά μας. Καί εἶναι μὲν ἀληθές ὅτι, ἂν ναυπηγηθῶσι τὰ πλοῖα ἐνταῦθα, τὰ χρήματα τῶν ἡμερομισθίων θέλουσι μείνει ἐντὸς τῆς ἐπικρατείας· ἀλλὰ τίς μᾶς ἐξασφαλίζει περὶ τῶν κυρίων πλεονεκτημάτων τοῦ στόλου; Ἐχομεν ἡμεῖς ἐπιτηδείους τεχνίτας; τίς δ' ἐξ ἡμῶν δύναται νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ αἰτούμενα; Ἐάν λοιπὸν τὰ πλοῖα ναυπηγηθῶσιν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, θέλομεν μὲν ζημιωθῆ τὰ ἡμερομισθία, ἀλλὰ θέλομεν τοῦλάχιστον ἀποκτήσῃ στόλον· ἐνῶ, εἰ ἀπ' ἐναντίας ναυπηγηθῶσιν ἐνταῦθα, καὶ πλείοτερα χρήματα θέλομεν δαπανῆσαι καὶ, τὸ χεῖρισον πάντων, δὲν θέλομεν ἐπιτύχει τὸ σκοπούμενον, ἦτοι θέλομεν χάσει, ὡς ὁ κοινὸς λόγος λέγει, τ' αὐτὰ καὶ τὰ καλὰ θία. Προετιμήσαμεν δὲ, τῶν Γαλλικῶν, τοῖς Ἀγγλικούς ναυστάθμους, διότι κατὰ τὰς θεωρίας μὲν ὑπερέχουσιν οἱ Γάλλοι, κατὰ τὰς τεχνικὰς ὁμῶς ἐφαρμογὰς, καὶ ἐξαιρέτως ὡς πρὸς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὰ ναυτικὰ, ὑπερτεροῦσιν ἀναντιρρήτως οἱ Ἄγγλοι.

3. Ἴσως ἐρωτήσῃ τις, τί δὲ νὰ γίνωσι τὰ ἤδη ὑπάρχοντα πλοῖα; Ἄς πωληθῶσιν, ἀποκρινόμεθα· ἄς ἐκλείψωσι τὰ ἀχρηστα καὶ δαπανηρὰ ταῦτα σκάφη (1)· ἄς ἐκρίζωθῶσιν οἱ ὀλέθριοι οὐτοι τοῦ δημοσίου ταμείου καρκῖνοι. Οὐρανὸς δὲ καινὸς καὶ γῆ καινὴ ἄς ἀντικαταστήσωσι τὸν παλαιὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τὴν παλαιάν.

(1) Τίς πιστεύει ὅτι διὰ τὴν συντήρησιν μιᾶς ἐκάστης κανονοφόρου καταδαπανῶμεν ἐνιαυσίως περίπου 20000 δραχμῶν; δι' ἐπισκευὴν δὲ ἐνὸς τριούτου ἀθλίου σκάφους, μόλις 4000 ἢ 5000 δραχμῶν τιμωμένου, κατεξοδεύονται 10000 καὶ 12000 δραχμῶν καὶ 1000 ἡμερομισθία. Χίλια ἡμερομισθία δι' ἐπισκευὴν μιᾶς κανονοφόρου!!! Εἰς τί δὲ αὕτη χρησιμεύει, εἰ τοῦ γνωρίζομεν.

Πρὸ τινῶν ἡμερῶν τὸ ναυτικὸν Διευθυντήριον ἐπρότεινε νὰ μετασκευασθῶσιν ἅπασαι αἱ κανονοφόροι, καὶ νὰ λάβωσι στολὴν καὶ ὄνομα γολέτας! Θάρσει λοιπὸν, ὦ Ἑλλάς, καὶ μὴ φοβοῦ· οἱ δ' ἐχθροὶ σου ἀπὸ τοῦδε ἄς τρέμωσιν. Αἱ κανονοφόροι μεταμορφοῦνται καὶ γίνονται γολέται· ἴσως δ' αὖριον ἐξαρισθῶσιν ὡς φρεγάται ἢ δίκροτα, καὶ τότε δὲ, ἡγουμένων τῶν Διοσκυρίων,
Trema Bisanzio.

Ἡ ναυτικὴ βαθμολογία.

Διάφοροι τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης ἡγεμόνες καὶ τῶν μεγιστάνων πολλοὶ, ἐκτὸς τῶν ἀληθῶν τοῦ κράτους των τίτλων, προσλαμβάνουσι καὶ τίτλόν τινα ψευδῆ καὶ γελοῖον. Ὁ μὲν λόγου χάριν ἐπονομάζεται βασιλεὺς τῆς Ἱερουσαλήμ, ὁ δὲ τῆς Κύπρου, ἄλλος τις ἐπικαλεῖται κόμης τῆς Βιθλεέμ, ἕτερος δούξ τῆς Ἀντιοχείας, καὶ τις πρίγκιψ τῆς Ῥόδου. Εἰς τοῦ μακαριωτάτου Πάπα μάλιστα τὴν αὐλὴν εὐρίσκει τις καὶ τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, καὶ τὸν τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ τὸν τῆς Ἱερουσαλήμ καὶ ὅλους τοὺς λοιποὺς τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας πατριάρχας· ἦτοι ὁ ἄκρος ἀρχιερεὺς πρὸς τοὺς ἄλλοις συντηρεῖ καὶ π ἄ σ η ς ξ η ρ ο κ α μ π ί α ς, ὡς ἡμεῖς λέγομεν, ἐπισκόπους. Τοὺς κενοδόξους καὶ τετυφωμένους τούτους δυτικὸς ἀπομιμούμενος καὶ ὁ πρῶτος τοῦ Βασιλικοῦ ναυτικοῦ διοργανιστῆς, συνέταξε τὸ περὶ ναυτικῆς βαθμολογίας διάταγμα, διὸ καθιερώθησαν οἱ ἐξῆς βαθμοί· 1. ὑποναύαρχος· 2. πλοίαρχος ἀ. τάξεως· 3. πλοίαρχος β'. τάξεως· 4. πλοίαρχος γ'. τάξεως· 5. ὑποπλοίαρχος· 6. σημαιοφόρος. Καὶ ὁ μὲν πλοίαρχος ἀ. τάξεως ἀρχει δικρότου ἢ τρικρότου, ὁ δὲ β'. τάξεως φρεγάταν διευθύνει. Ὅθεν ὑπάρχουσι παρ' ἡμῖν καὶ στολάρχαι, καὶ ἄρχοντες δικρότων, καὶ ἄρχοντες φρεγατῶν, ἐνώστ' εἶχομεν, οὔτ' ἔχομεν, οὔτε θελομεν ἀποκτήσει ποτὲ, οὔτε στόλον, (1), οὔτε δικροτον, οὔτε φρεγάταν.

Πολλοὶ διίσχυρίζονται ὅτι ὁ συντάξας τὸ περὶ ναυτικῆς βαθμολογίας διάταγμα ἀπέβλεπε μᾶλλον πρὸς τὸ παρελθόν, ἐπροσπάθησε δηλαδὴ νὰ θεραπεύσῃ κατὰ τινα τρόπον τὴν φιλοτιμίαν τῶν ἐκλεκτῶν ναυμάχων τῆς ἐπικρατείας. Τὰ πράγματα ὁμως ἐβεβαιῶσι τὸ ἐναντίον· καθότι καὶ ὁ Κριεζῆς καὶ ὁ Κανάρης, οἱ δύο οὔτοι ναυτικοὶ οἱ μετὰ τῶν ἀρίστων συναριθ-

(1) Κατὰ τὴν ναυτικὴν γλῶσσαν στόλος λέγεται ἡ ἐξ εἰκοσιαιπτά τοῦλάχιστον τρικρότων καὶ δικρότων συνισταμένη πλοίων συμμαχία. Αὕτη δὲ πάντοτε παρακολουθεῖται ὑπὸ πολλῶν φρεγατῶν καὶ ἄλλων μικροτέρων πλοίων. Παρὰ τοῖς Ἑυρωπαϊαῖς πλοῖον κυρίως ὀνομάζεται τὸ ἀ ἰ κ ρ ο τ ο ν.

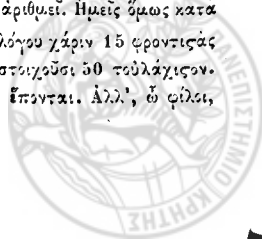
μούμενοι, βαθμολογηθέντες ἐτάχθησαν ἐπ' οὐράς ἄλλου. Ἐκτὸς τούτου, πᾶσα φρόνιμος καὶ συνετὴ ἀνθρώπων κοινωνία πρὸς τὸ μέλλον αὐτῆς κυρίως ἀφορᾷ καὶ περὶ αὐτοῦ ἀνεκδότως καὶ μελετᾷ καὶ σπουδάζει. Ἢ δ' ὅπισθεν μόνον ἐπιβλέπουσα, μηδὲν τῶν ἔμπροσθεν ἐπιμελουμένη, μεταμορφοῦται, ὡς τοῦ Λῶτ ἡ σύζυγος, εἰς στήλην ἀλός· γεννᾶται καὶ πάραυτα θνήσκει.

Καὶ μαχίμων μὲν ἀξιωματικῶν ὑπάρχουσιν, ὡς προεῖρηται, τάξεις ἕξ, οἰκονομικῶν δὲ ὑπαλλήλων τρεῖς μόνον ἀριθμοῦνται· 1. τροφοδότης· 2. φροντιστής β'. τάξεως· 3. φροντιστής α'. τάξεως. Ἄν δὲ εἰς τὰς τάξεις ταύτας προστεθῶσι καὶ οἱ ἐπιτίμιοι λεγόμενοι βαθμοὶ καὶ οἱ χαρακτηρισμένοι (1), πολλαπλασιάζεται τότε ἡ πρώτη βαθμολογικὴ σειρά, καὶ πυκνῆ ἐπὶ τριῶν ἀναπτύσσεται ναυτικῶν βαθμῶν καὶ τάξεων φάλαγξ. Μ' ὅλα ταῦτα οἰκονομικοὶ τινες ὑπάλληλοι, περὶ τῆς δόξης καὶ τῆς εὐκλείας τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ καὶ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν μεριμνῶντες, προσπαθοῦσι νὰ ναυτολογήσωσι τοὺς εἰς μόνην τὴν στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ὑπάρχοντας τρεῖς ἀνωτέρους οἰκονομικοὺς βαθμοὺς, τὸν τοῦ ὑποπεμλητοῦ, τὸν τοῦ ἐπιμελητοῦ καὶ τὸν τοῦ ἀνωτέρου ἐπιμελητοῦ· διότι διέκαστην κανονοφόρον, ὡς λέγουσιν, ἀπαιτεῖται τοῦλάχιστον εἰς ἀνώτερος ἐπιμελητῆς (2).

Ἐκ τῶν εἰρημένων εὐκόλως λοιπὸν συμπεραίνεις, φίλε ἀναγνώστα, ὅτι ἡ παρ' ἡμῖν καθιερωθεῖσα ναυτικὴ βαθμολογία καὶ πολλαπλὴ εἶναι, καὶ ὑψηλὴ, καὶ πρὸς τὸν στόλον δυσανάλογος. Γνωρίζεις δ' ὅτι ὀρορῆ πολυσύνθετός καὶ μολυβδίνη εἶναι ἀνάρμοστον πάντη καὶ ἐπικίνδυνον μάλιστα ταπεινῆς καὶ πενιχῆς

(1) Θεωροῦμεν καλὸν, ἀναγκαιὸν μάλιστα, νὰ ἐκλείψῃ ἡ ἄτοπος αὕτη τῶν βαθμῶν ὑποδιαίρεσις· διότι ὁ προαγωγῆς ἀξίος προβιβάζεται ἐν καιρῷ καὶ τὸν κύριον ἀποκτᾷ βαθμὸν· ὁ ἀπλύς δὲ χαρακτηρισμὸς μόνους τοὺς κενωδόξους εὐχαριστεῖ.

(2) Εἰς ὅλα ἐν γένει τοῦ κόσμου τὰ μέρη καὶ οἱ στρατιωτικοὶ καὶ οἱ ναυτικοὶ βαθμοὶ, προβαίνοντες, φθίνουσιν ἤτοι ἡ κατωτέρα αὐτῶν τάξις περιέχει πλειότερους, ἢ δ' ἀνωτέρα ὀλιγωτέρους ἀξιωματικούς ἀριθμοὺς. Ἡμεῖς ὅμως κατὰ τοῦτο ἀκολουθοῦμεν σειράν ὅλως ἀντίστροφον· ἔχομεν λόγου χάριν 15 φροντιστὰς α'. τάξεως καὶ 2 μόνον β. τάξεως, ἐνῶ ἀναλόγως ἀντιστοιχοῦσι 50 τοῦλάχιστον. Διὰ τοῦτο παρ' ἡμῖν πολλοὶ μὲν ἡγρῶνται, ὀλίγοι δ' ἔπονται. Ἄλλ', ὦ φίλοι, ποῖ πορευόμεθα!

καλύψεως ἐπιστέγασμα· διότι ὄχι μόνον τὴν οἰκοδομὴν καταβάλλει, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἐνοικοῦντας διαφθεῖρει. Καὶ αὐτὴ προσέτι τοῦ χειμαζομένου ναυτίλου ἡ ἐσχάτη ἐλπίς, ἡ ἄγκυρα, ἂν ἐκμέτρως βαρεῖα καὶ ὀγκώδης ἐμβυθισθῆ, συμφορῶν μᾶλλον ἢ σωτηρίας παραίτιος γίνεται. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ μεταρρυθμῆθῃ ἀφεύκτως καὶ ἡ ναυτικὴ βαθμολογία. Ἄν δὲ τοῦναντίον ἐμμενῶμεν εἰς τὰ περὶ αὐτῆς καθεστῶτα, πολλοὺς μετ' ὀλίγον θέλομεν ἀριθμῆι, ἐπὶ ψιλῷ τῷ ὀνόματι, φρεγατῶν, δικρότων καὶ τρικρότων ἄρχοντας.

Καθ' ἡμᾶς εἰς τέσσαρας μὲν τάξεις πρέπει νὰ διαιρεθῶσιν οἱ μάχιμοι ἀξιωματικοὶ (1), εἰς τρεῖς δὲ οἱ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι καὶ οἱ ἱατροί.

Ἀξιωματικοὶ μάχιμοι.

1. Ὑποπλοίαρχος· 2. πλοίαρχος· 3. ναυκράτωρ· 4. μοίραρχος. Ὁ μὲν πρῶτος θέλει ἄρχει τῶν μικρῶν βρικήων, ὁ δεύτερος τῶν μεγάλων, ὁ τρίτος τῶν κορβετῶν, ὁ δὲ μοίραρχος θέλει πάντων ἡγεῖσθαι καὶ ἄρχει.

Οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι.

1. Λογιστής· 2. φροντιστής· 3. ἐπιμελητής.

Ἴατροί.

1. Χειρουργός· 2. ἱατρός· 3. ἀρχιατρός.

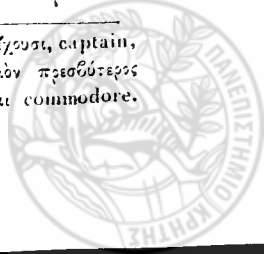
Ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὸ σχέδιον τοῦτο ἀποβλέπει τὸ μέλλον.

Τὸ ὑπάρχον σῶμα τῶν ἀξιωματικῶν.

Μετὰ τὰ Μηδικὰ τῶν ἀρχαίων Ἀθηναίων ὁ δῆμος, ἐπαρθεὶς διὰ τὰς κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν νίκας του, ἠμέλησεν ἑαυτὸν καὶ ἔκλινεν ἐπὶ τὸ χειρὸν (2)· προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου ἡ διαφθορὰ τοσοῦτον προσχώρησεν, ὥστε ἐπὶ τέλους γενικὴ πᾶσαν τὴν πόλιν κατέλαβε χάνωσις. Τὰ ἐκ τῶν δημοσίων πόρων συλ-

(1) Οἱ Ἀμερικανοὶ τρεῖς μόνον μάχιμων ἀξιωματικῶν τάξεις ἔχουσι, captain, commander, lieutenant. Ὁ ἀξιωματικὸς ὁ κατὰ τὴν βαθμὸν προσθύτερος ἡγεῖται καὶ ἄρχει πάντων τῶν συμπλῶν αὐτοῦ· τότε δὲ λέγεται commodore.

(2) Ξενοφ. ἀπορρημ.

λεγόμενα χρήματα, δι' ὧν ἄλλοτε ὁ δῆμος ἐμισθοδότηι τοὺς στρατευομένους καὶ κοινῇ ἐξώπλιζε στόλους, καταρράθυμίσαντες οἱ Ἀθηναῖοι τὰ διενέμοντο καὶ εἰς τὰ ἴδια καθήμενοι τὰ κατεξόδευον εἰς τὰς ἐορτὰς καὶ τὰς πανηγύρεις. Τὸν πόλεμον δὲ καὶ τοὺς κινδύνους ἀποφεύγοντες, ἐξέδωκαν νόμον ἀπειλοῦντα θάνατον κατ' ἐκεῖνον, ὅστις ἤθελε προτείνειν νὰ μεταθεθῶσι τὰ χρήματα εἰς τὴν ἀρχαίαν αὐτῶν τάξιν, καὶ νὰ γίνωσιν ἀπὸ θεωρικῶν στρατιωτικά (1). Ἡ πολιτεία μάλιστα ὀλοτελῶς διεφθάρη, ἀφ' οὗ μίσθαρνοι τῶν ξένων ὀλέθριοι ῥήτορες, καταλαβόντες τοῦ Ἀριστείδου, τοῦ Νικίου καὶ τοῦ Περικλέους τὸ βῆμα, ἐδημηγόρουν πρὸς ἠδονὴν καὶ χάριν καὶ τὰ ἀρεστά τῷ δήμῳ ἔγραφον (2). Ἀλλ' ἄράγε ἡ ναυτικὴ τῶν ἀπογόνων ὑπηρεσία δὲν ἔχει πολλὴν πρὸς ταύτας τῶν προγόνων τὰς πράξεις τὴν ὁμοιότητα; Οἱ νέοι Ἕλληνες, καὶ τὸν γεωργόν, καὶ τὸν ποιμένα, καὶ τὸν ἔμπορον, καὶ τὸν βιομήχανον φορολογοῦσι, καὶ παντὸς ἄλλου ἐργάτου τὰ ἔργα ἀποδεκατίζουσι, καταδαπανῶσι δὲ τὰ εἰσφερόμενα τέλη πρὸς συντήρησιν ἀργοῦ ναυτικῆς στρατιᾶς. Καὶ οὐδεὶς μὲν νόμος παρ' ἡμῖν κεῖται ἀπαγορευῶν τοῦ μεγάλου τούτου κακοῦ τὴν διόρθωσιν καὶ τὸν προτείνοντα αὐτὴν θανάτῳ ζημιῶν, πλὴν οἱ τὰ τῶν ξένων φρονοῦντες καὶ τὰ δημόσια τῆς πατρίδος προπίνοντες πράγματα, ἀποπλανῶσι τὸ ναυτικὸν πασας αὐτοῦ τὰς τάξεις διερωτῶντες, τί βούλεσθε; τί γράψω; τί ἡμῖν χάρισωμαι (3); Ἄν δέ τινες ἀντίπρωροι τούτων ἐπιφανῶσι καὶ τὰ θέλτιστα ἀντὶ τῶν ἠδέων προτιμήσωσιν (4), ὠφελοῦσι μὲν οὐδὲν, τῶν πολλῶν δὲ μᾶλλον τὸ μῖσος καὶ τὴν ἀπέχθειαν κατ' αὐτῶν ἐπισύρουσιν. Ἀλλ' ἡμεῖς θεωροῦντες ὡς προδότην τῆς πατρίδος τὸν προαιρούμενον τὴν

(1) Διδαν. ὑπόθ. εἰς τὸν α. Ὀλυμπ. (2) Δημοσθ. Ὀλυμπ. καὶ Φιλίπ. (3) » Ἐξ οὗ δὲ οἱ διερωτῶντες ὑμᾶς οὗτοι πεφνήνασι ῥήτορες, τί βούλεσθε; τί γράψω; τί ἡμῖν χάρισωμαι; προπέποται τῆς παραυτίκα ἠδονῆς καὶ χάριτος τὰ τῆς πόλεως πράγματα, καὶ τοιαυτὴ συμβαίνει καὶ τὰ μὲν τούτων πάντα καλῶς ἔχει, τὰ δ' ὑμέτερα αἰσχρῶς.» Δημοσθ. Ὀλυμπ. γ. (4) » Ἐλέσθαι δὲ ἔταν περὶ πραγμάτων προτεθῆ σκοπεῖν, οὐκ ἐθ' ὁμοίως εὔπορον, ἀλλὰ δεῖ τὰ θέλτιστα ἀντὶ τῶν ἠδέων, ἂν μὴ ἀμφότερα ἐξῆ λαμβάνειν.» Δημοσθ. Ὀλυμπ. γ.

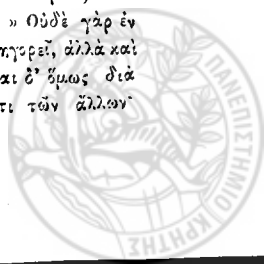
περὶ τοὺς λόγους χάριτα ἀντὶ τῶν κοινῆ συμφερόντων (1), καὶ δοξάζοντες ὅτι μόνη τῆς ἀληθείας ἡ πυξὶς δύναται νὰ καθοδηγήσῃ τὸ ἔθνος εἰς λιμένα ἀσφαλῆ καὶ σωτήριον, ἐπιχειροῦμεν, ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως καὶ παντὸς τοῦ λαοῦ, τὴν ἀνάλυσιν τοῦ δυσχερεστεροῦ ναυτικοῦ ζητήματος καὶ ἀδιαφοροῦμεν ἂν ὄλαι τοῦ ἄδου αἱ ἐρρινύες καθ' ἡμῶν συνομόσωσιν. Ὡς ἐν παρόδῳ δὲ ἐρωτῶμεν τοὺς φίλους μας, τίς ἐξ αὐτῶν ἀρνεῖται ὅτι τὸ ναυτικὸν ἅπαν τῆς ὀρθῆς πορείας ἐξέκλινεν; Οὐδεὶς ὄλοι μάλιστα μεθ' ἡμῶν συνομολογοῦσι τοῦτο, ἀλλ' ἄλλος ἄλλον αἰτιᾶται, ἑαυτὸν δὲ μόνον τῆς κατηγορίας ἐξαιρεῖ. Καθῶς καὶ ἐκ τῶν φυγομαχούντων οὐδεὶς ἑαυτοῦ κατηγορεῖ, ἀλλὰ καὶ τὸν στρατηγὸν καὶ τοὺς συσκήνους αὐτοῦ, καὶ πάντας μᾶλλον τοὺς μετ' αὐτοῦ συνεκστρατεύσαντας ὡς αἰτίους τῆς κοινῆς συμφορᾶς κατακρίνει· τὴν ἥτταν ὅμως ὄλοι οἱ φυγόντες τὴν παρεσκευάσαν· διότι ὁ τῶν ἄλλων κατήγορος ἠδύνατο νὰ μείνῃ εἰς τὴν θέσιν του· ἂν δ' ἕκαστος εἰς τὴν τάξιν αὐτοῦ ἔμενεν, ἤθελον νικῆσαι (2). Ὡσαύτως, ἐὰν ἕκαστος ἡμῶν ὑπηρετήσῃ μετὰ ζήλου, μετὰ καρτερίας, μετ' ἐπιμονῆς, ἐὰν περιπατήσῃ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν εὐθύτητι, θέλομεν διαφύγει τὸν ἐπικείμενον κίνδυνον ἄλλως τετέλεσται.

Πρὶν ἢ προχωρήσωμεν εἰς τοῦ προκειμένου θέματος τὴν ἀκριβῆ ἐξέτασιν, κρίνομεν ἀναγκαῖον ν' ἀντιπαραθέσωμεν ἐνταῦθα τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων τὰς ναυτικὰς δυνάμεις. Οἱ μὲν Ἀμερικανοὶ ἔχουσι Ἡμεῖς δ' ἔχομεν

Π.λοῖα

12 Δίκροτα	Οὐδέν
15 Φρεγάτας	Οὐδεμίαν
17 Κορβέτας	Δύο;
8 Βρίκια	Οὐδέν
8 Γολέτας	3 σμικροτ. 2 κότερ. 10 κανονοφ;
3 Φορτηγά	Δύο;
5 Ἀτμοκίνητα	Δύο;

(1) » Ἀλλὰ δικαίου πολέμου κρίνω τὴν τῶν πραγμάτων σωτηρίαν, ἀντὶ τῆς ἐν τῷ λέγειν χάριτος αἰρεῖσθαι. » Δημοσθ. Ὀλυθ. γ. (2) » Οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς τοῦ πολέμου κινδύνοις, τῶν φευγόντων οὐδεὶς ἑαυτοῦ κατηγορεῖ, ἀλλὰ καὶ τοῦ στρατηγοῦ, καὶ τῶν πλησίων, καὶ πάντων μᾶλλον ἥττηνται δ' ὅμως διὰ πάντας τοὺς φυγόντας δῆπου· μένειν γὰρ ἐξῆν τῷ κατηγοροῦντι τῶν ἄλλων· εἰ δὲ τοῦτ' ἐπιείκελος, ἐνίκων ἂν. » Δημοσθ. Ὀλυθ. γ.

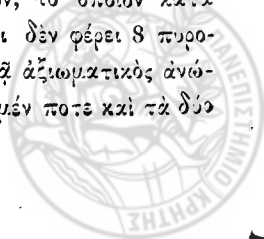

Ἀξιωματικούς

Νύαρχον οὐδένα 68 ἀνωτέρους πλοιάρχους 96 κατωτέρους 332 πλωτάρχας		τρεῖς ἐξήκοντα ἑξ ἐβδομήκοντα πέντε διχοσίους ἐξήκοντα.
---	--	--

Ἐκ τοῦ συγκριτικοῦ, τούτου πίνακος πᾶς ἐχέφρων συνάγει ὅτι, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ εἶναι πάντη πρὸς τὸν στόλον δυσανάλογος. Μ' ὅλα ταῦτα, ὡς νὰ συνεκροτοῦντο καθ' ἐκάστην ναυμαχίᾳ, οἱ προβιάσμοι παρ' ἡμῖν εἶναι συνεχεῖς καὶ οὕτως εἰπεῖν ἀδιάκοποι.

Ἐν ἀναμέτρῃσι τις τὸ Ἑλληνικὸν ναυτικὸν κατὰ τρεῖς διαφόρους ἐποχάς, α'. ἐπὶ τῆς ἐπαναστάσεως, β'. ἐπὶ Κυβερνήτου, καὶ γ'. ἐπὶ τῆς Βασιλείας, εὐρίσκει κατὰ μὲν τὴν πρώτην περίοδον πλοῖα μὲν πλείστα, ὀλίγους δ' ἀξιωματικούς· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν ὀλιγώτερα μὲν πλοῖα πλειότερους δὲ τῶν πρώτων ἀξιωματικούς· κατὰ δὲ τὴν τρίτην περίοδον οὐδὲν σχεδὸν πλοῖον πολλοτάτους δ' ἀξιωματικούς· ἦτοι προϊόντος τοῦ χρόνου ὁ μὲν ἀριθμὸς τῶν πλοίων προβαίνει ἐλαττούμενος, ὁ δὲ τῶν ἀξιωματικῶν προβαίνει αὐξάνων ἐπ' ἄπειρον. Ἄν δὲ τὸ αὐτὸ ἀκολουθήσωμεν σύστημα, ἐρωτῶμεν, ποῦ θέλομεν ἀράγε καταντήσει; Τὸ δημόσιον ταμεῖον δύναται νὰ μισθοδοτῇ τοὺς ἤδη ὑπάρχοντας ἀξιωματικούς καὶ τοὺς λοιποὺς πεντακοσίους, οἵτινες πρὸς τὰ πρόθυρα τοῦ ναυτικοῦ παρίστανται καὶ τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐπιζητοῦσι; Κατὰ τοὺς καθεστῶτας ναυτικούς θεσμοὺς τῶν μὲν κανονοφόρων ἀρχοῦσι σημάιοφόροι, τῶν δὲ γολετῶν ὑποπλοῖαρχοι, τῶν κεντρικῶν λιμεναρχείων ἡγοῦνται πλοῖαρχοι τρίτης τάξεως, καὶ τὰ μικρὰ ἀτμοκίνητα τὰ διευθύνουσιν ἀξιωματικοὶ κατώτεροι. Πλὴν τί βλέπει τις σήμερον; τῶν μὲν κανονοφόρων ἀρχοῦσιν ὑποπλοῖαρχοι, τῶν δὲ γολετῶν πλοῖαρχοι· τῶν κεντρικῶν λιμεναρχείων ἡγοῦνται ἀνώτεροι πλοῖαρχοι, τὸ δὲ ἐν ἐνεργείᾳ ἀτμοκίνητον, τὸ ὁποῖον κατὰ τοὺς κανονισμοὺς θεωρεῖται ὡς μικρὸν, διότι δὲν φέρει 8 πυροβόλα, τῶν 68 λιτρῶν μάλιστα, τὸ κυβερνᾷ ἀξιωματικὸς ἀνώτερος. Εἶναι λοιπὸν πολλὰ πιθανὸν νὰ ἴδωμέν ποτε καὶ τὰ δύο

δίδυμα σκάφη, τὸν Κάστορα καὶ τὸν Πολυδεύκη (1), ναυάρχων παράσημα φέροντα. Ἀλλὰ τίς εἰς τοῦτο πταίει; λέγουσι πολλοί. Πρὸ παντὸς ἄλλου πταίει ὁ αἰτῶν, ὁ ζητῶν, ὁ κρούων, ἀποκρινόμεθα (2)· διὰ τοῦτο μάλιστα καὶ ὁ κατὰ τὸν ρόυν τῶν περιστάσεων φερόμενος ἄρχων ἐξοκέλλει, καὶ ὁ ἀντὶ ἀναπλέων καταποντίζεται. » Λύσατε (ἔλεγε πρὸς τοὺς ἀρχαίους Ἀθηναίους » τῆς Πνυκὸς ὁ δαιμόνιος ῥήτωρ), λύσατε τοὺς περὶ τῶν θεω- » ρικῶν καὶ τοὺς περὶ τῶν στρατευομένων νόμους· ὧν οἱ μὲν τὰ » στρατιωτικὰ τοῖς οἴκοι μένουσι διανέμουσι θεωρικά· οἱ δὲ τοὺς » ἀτακτοῦντας ἀθίους καθιστᾶσιν. Εἶτα καὶ τοὺς τὰ δέοντα » ποιεῖν βουλομένους ἀθυμότερους ποιοῦσιν. Ἐπειδὴν δὲ ταῦτα » λύσητε, καὶ τὴν τοῦ τὰ βέλτιστα λέγειν ὁδὸν πα- » ράσχητε ἀσφαλῆ, τηνικαῦτα τὸν γράψοντα, ἃ πάντες » ἴστα ὅτι συμφέρει, ζητεῖτε. Πρὶν δὲ ταῦτα πράξαι, μὴ σκο- » πεῖτε τίς εἰπὼν τὰ βέλτιστα ὑπὲρ ὑμῶν, ὑπ' ὑμῶν ἀπολέσθαι » βουλήσεται· οὐ γὰρ εὐρήσετε (3). » Ἄς παύσωσι, καὶ ἡμεῖς λέ- » γομεν, αἱ παράλογοι ἀπαιτήσεις, ἃς βασιλεύσῃ ἐν ἡμῖν ἢ ἀλήθεια, καὶ τὰ πάντα διορθοῦνται.

Ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι οἱ παλαιοὶ ναυμάχοι καθ' ἑκάστην θνήσκοντες ὀλιγοστεύουσιν, ἀπ' ἐναντίας δὲ οἱ ἀξιωματικοὶ τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ ὁσημέραι πολλαπλασιάζονται. Ὄθεν ἔπεται ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν συναδελφῶν ἡμῶν δὲν ἔλαβον ποσῶς μέρος εἰς τὸν ὑπὲρ ἀνεξαρτησίαις ἀγῶνα. Τοῦτο μάλιστα καὶ διὰ πολλῶν ἄλλων τεκμηρίων ἀναντιρρήτῳ ἀποδεικνύεται, καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν ὑπογραψάντων τὴν καθ' ἡμῶν ἀναφορὰν διομολογεῖται (4). Εἰς τρεῖς λοιπὸν διαφόρους τάξεις δύναται νὰ διαχωρῆσθαι τις τοὺς συνιστῶντας τὸ σῶμα ἀξιωματικῶν τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ.

(1) Κάστορα καὶ Πολυδεύκη; ὀνομάζονται τὰ πρὸς πάντας γνωστὰ δύο μικρὰ κότερα τὰ διαπλέοντα μεταξύ Πειραιῶς καὶ Καλαυρίας. Τῶν μεγάλων πλοίων αἱ λέμβοι εἶναι μεγαλύτεραι τοῦ Κάστορος καὶ Πολυδεύκου· τὸ διευθυντήριον ὅμως ἀριθμεῖ καὶ τὰ μικρὰ ταῦτα σκάφη ὡς πλοῖα. (2) Οἱ πλείους τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Βασιλικοῦ ναυτικοῦ ἐθαμβολογήθησαν ἐπὶ τῇ προτάσει τριμελοῦς ἐπιτροπῆς συνισταμένης ἐκ τοῦ ἀσιδίου ναυάρχου Σαχτούρη, τοῦ ναυάρχου Ἀνδρούτσου καὶ τοῦ πλοιάρχου Ἀπρυστοῦ· ἔκτοτε δὲ, καίτοι διαθέσιμοι ὄντες, πολλοὶ ἐπροβιβάσθησαν δις. Μ' ὅλα ταῦτα ἄπειροι ἐτι θεωροῦσιν ἑαυτοὺς ἡδικομένους. (3) Δημοσθ. Ὀλυμπ. γ'. (4) Οἱ ἀναφερόμενοι λέγουσιν ὅτι ὁ ὑποπλοίαρχος Γ. Ζωηλὸς ἐξύβρισε, διὰ τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων καὶ διὰ τοῦ τύπου, ὅλον τὸ ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἰδίως τοὺς ἀγαθούς ἀξιωματικούς· ἤτοι καὶ κατ' αὐτοὺς τοὺς ἀναφερομένους ὑπάρχουσι καὶ μὴ ἀγωνιστὰὶ ἀξιωματικοί.

Α'. Τάξις.

Ἡ τάξις αὕτη περιλαμβάνει τοὺς ὑπὲρ πίστεως καὶ ἐλευθερίας ἀγωνισθέντας ἐνδόξους προμάχους, ἐξ ὧν πολλοὶ ἐξώρμουν κατὰ τῶν πολεμίων ἰδιόστολα πλοῖα εὐτρεπιζόντες. Οἱ ἄνδρες οὗτοι, πλήθους ἀνδρείων ἡγούμενοι, κατεναυμάχησαν πάσας τῆς Ὀθωμανικῆς φυλῆς τὰς κολοσσαίας ναυτικὰς δυνάμεις· ἐξεπολιόρκησαν φρούρια πολλὰ, μεγάλα, ἰσχυρὰ καὶ ἀπόρθητα· κατέβαλον τοῦ Μωάμεθ τὴν ὠχρὰν ἡμισέληνον καὶ ἀντ' αὐτῆς ἀνεπέτασαν τοῦ Χριστοῦ τὸν ἐξαστράπτοντα σταυρόν· κατέθραυσαν θρόνους δυναστῶν καὶ ἀνήγειρον καθέδρας βασιλείων· ἅπαντες ἐνὶ λόγῳ, ὡς

Βασιλεῖς τ' ἀγαθοὶ, κρατεροὶ τ' αἰχμηταί,
διῆλθον τὸ στάδιόν των, ἐν δόξῃ καὶ τιμῇ, ἀναδειξάντες τὴν
πατρίδα, ἄτιμον δούλην πρότερον οὔσαν, ἐλευθέραν καὶ βασι-
λεύουσαν (1).

Περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν ναυμάχων τούτων, ἐξ ὧν ὀλίγιστοι ὑπάρχουσιν ἐν ἐνεργείᾳ, νομίζομεν καλὸν καὶ συμφέρον, ὑπ' ὄψιν ἔχοντες τὴν ἐφισταμένην οἰκονομικὴν κρίσιν, νὰ ληφθῶσι τὰ ἐξῆς μέτρα.

1. Οἱ ἄριστοι τούτων ἄς ἄρχωσι τῆς Γραμματείας, τοῦ ναυστάθμου καὶ πάσης ἄλλης ἐπισήμου ναυτικῆς θέσεως.

2. Εἴκοσιν ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων προτείνομεν νὰ διορισθῶσι ναυτοδίκαι· ἐκ τούτων οἱ μὲν δέκα θέλουσι διατρίβει εἰς Πόρον, οἱ δὲ λοιποὶ θέλουσι διαμένει εἰς τὰ ἴδια ἕκαστος, καθ' ἐξαμηνίαν ὅμως πρέπει ν' ἀνταλλάσσωνται.

3. Τῶν ναυτοδικῶν αἱ χηρεύουσαι θέσεις πρέπει νὰ μὴ ἀναπληρῶνται.

4. Οἱ προβεβηκότεσ καὶ οἱ ἀσθενεῖς, ἐνδεεῖς δὲ συνάμα, πρέπει νὰ τεθῶσιν ὑπὸ σύνταξιν.

5. Οἱ εὐποροὶ πρέπει νὰ προικοδοτηθῶσι δι' ἐθνικῶν γαιῶν.

(1) Πολλοὶ ἐκ τῶν αξιωματικῶν τῆς ἐπαναστάσεως ἀπέθανον, ἐλπίζομεν δὲ ὅτι οἱ ἐπιζήσαντες δὲν θέλουσι πάλιν, ἐξαπατηθέντες, ἐκλάθει ὡς ὕβριν τὸν ἔπαινον.

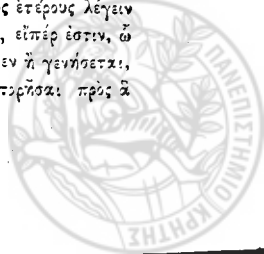
6. Συμφέρει νά προικοδοτηθῶσι διάμετρητῶν οἱ λοιποὶ ναυτικοὶ ἀξιοματικοὶ τῆς τάξεως ταύτης, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐκ τῶν εἰρημένων ἀπόρων θελήσωσι νά παραιτηθῶσι τῆς θέσεως ἢ τῆς συντάξεως.

Ἄλλὰ πολλοὶ λέγουσιν, ἔχομεν τὰ διὰ τὴν προικοδότησιν ταύτην ἀπαιτούμενα χρήματα; Πρὸς τούτους ἀποκρινόμενοι λέγομεν ὅτι συμφέρει νά διαλυθῶσι τὰ πάντη ἀργὰ ἐν ἐνεργείᾳ ὑπάρχοντα βασιλικά πλοῖα (1), τὰ δὲ διὰ τὴν συντήρησιν αὐτῶν ἐνιαυσίως καταδαπανώμενα νά χρησιμεύσωσι πρὸς ἀποκατάστασιν τῶν παλαιῶν ναυμάχων. Καθ' ἡμᾶς ἐνὸς μόνου ἔτους τὰ ἔξοδα ἀροῦσι καὶ τὸ δημόσιον ν' ἀπαλλάξωσι χρέους τοσοῦτου, καὶ πολλῶν ἀνθρώπων τὸ ἄδηλον μέλλον νά ἐξασφαλίσωσι.

Νομίζομεν ὅτι οἱ λόγοι μας οὗτοι δὲν θέλουσι παροξύνει καθ' ἡμῶν τοὺς φρονίμους· διότι, ἂν μὲν ὀρθοφρονῶμεν, δὲν εἴμεθα ἀξιοκατάκριτοι· ἂν δὲ τοῦναντίον πλανώμεθα καὶ κενολογῶμεν, ἄς μὴ ταρασσηταί τις. Ἰμεῖς οὐδένα ἀναγκάζομεν νά δεχθῆ τὴν πλάνημας· ἄλλοι δὲ ἡμῶν φρονιμώτεροι ἄς προτείνωσι τὰ βέλτιστα (2). Εἶναι ὅμως βέβαιον ὅτι ἡ ὁδὸς τὴν ὀ-

(1) Οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῆς παρκαμῆς τῶν ἐνόμιζον ὅτ' εἶχον ἰκανὰς πολεμικὰς δυνάμεις. Ἄλλ' ὁ Δημοσθένης ἔλεγε πρὸς τοὺς ῥηθῆμους συμπολίτας του, ἃς δ' εἰς τὸν μεταξὺ χρόνον δυνάμεις οἰόμεθα ἡμῖν ὑπάρχειν, οὐδὲν οἴαί τε οὔσαι ποιεῖν, ἐπ' αὐτῶν τῶν καιρῶν ἐξελέγχονται. (Δημοσθ. Φιλιπ. ἀ.). Εἰς τὴν αὐτὴν καὶ ἡμεῖς εὐρισκόμεθα κατάστασιν, μ' ὅλον ὅτι ἐνιαυσίως καταδαπανᾷ ἔτι τὸ Κράτος διὰ τὰς συντηρουμένης κανονοφόρους 140000 δραχμῶν· διὰ τὴν Ἀμαλίαν 130000 καὶ ἔτι πρὸς· διὰ τὸν Ὅθωνα 80000 καὶ ἐπέκεινα· διὰ τὴν Ἀθηναίων 50000· διὰ τὴν Μιθίλδον 35000· διὰ τὸν Γλαῦκον, 35000· διὰ τὸν Φοῖνικα 40000· διὰ τὴν Νκαπλίαν καὶ τὴν Μεθώνην 20000· διὰ τὴν Σάμον 12000. Εἰς τί δὲ τὰ πλοῖα ταῦτα χρησιμεύουσιν; Ἀποτελοῦσι ναυτικὴν τινα δύναμιν; ἐκπαιδεύονται ἐπ' αὐτῶν ναυμάχοι; Καὶ ἡμεῖς ἂν σιωπήσωμεν, οἱ λίθοι κεκράζονται, ὄχι.

(2) « Καὶ νῦν οὐ λέγει τις τὰ βέλτιστα; ἀναστάς, ἄλλος εἰπάτω, μὴ τυττον αἰτιάσθω. Ἕτερος λέγει τις βελτίως; ταῦτα ποιεῖτε ἀγαθὴ τύχη. Ἄλλ' οὐχ' ἡδέα ταῦτα; οὐκέτι τοῦτο ὁ λέγων ἀδικεῖ, πλὴν εἰ δέον εὐξασθαι, παραλείπει. . . . Εἰ δὲ τις ὑμῖν ἔχει καὶ τὰ θεωρικὰ ἔχῃ, καὶ πόρους ἐτέρους λέγειν στρατιωτικούς, οὐχ' οὗτος κρείττων εἶποι τις ἂν; Φημί ἔγωγε, εἰπερ ἔστιν, ὦ ἄνδρες; Ἀθηναῖοι; Ἀλλὰ θαυμάζω εἰτὼ ποτε ἀνθρώπων ἢ γέγονεν ἢ γενήσεται, ἂν τὰ παρόντα ἀναλώσῃ πρὸς ἃ μὴ δεῖ, τῶν ἀπόντων εὐπερῆσαι πρὸς ἃ δεῖ. » Δημοσθ. ὀλυμπ. γ.

ποιάν περιπατοῦμεν εἶναι ὅλως σχολιά· διότι οὔτε τὰς ἀπαιτήσεις θεραπεύομεν, οὔτε ναυτικὴν τινα προπαρασκευάζομεν δύναμιν. Εἴκοσι μέχρι τοῦδε κατεδαπάνησε τὸ Κράτος ἑκατομμύρια διὰ τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν, καὶ μ' ὅλα ταῦτα οὔτε τὰ πρὸς τὰς ναυτικὰς νήσους ἐξώφλησε χρέη του, οὔτε τι λόγου ἄξιον δι' αὐτῶν κατώρθωσεν.

Β'. Τάξις.

Ἡ τάξις αὕτη περιέχει πολλοὺς τῆς ἐπαναστάσεως ὑπαξιωματικούς καὶ τινὰς ναύτας, οἵτινες ἔλαβον τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ ἐπὶ Κυβερνήτου, ἢ ἐπὶ τῆς Βασιλείας. Περί τῶν ἀνδρῶν τούτων, ἐξ ὧν πολλοὶ ἠρίστευσαν καὶ διεκρίθησαν ἐν πολέμῳ, προτείνομεν τὰ ἑξῆς.

1. Ἐκ τῶν ἐπισημοτέρων, καταλληλοτέρων καὶ ἐνδεστέρων συνάμα ἀξιωματικῶν τῆς τάξεως ταύτης ἄς συμπληρωθῶσι τὰ λιμεναρχεῖα, τὰ ὑπολιμεναρχεῖα καὶ αἱ ἐπιστασαίαι τῶν λιμένων τοῦ Κράτους.

2. Οἱ προβεβηκότες καὶ οἱ ἀσθενεῖς, ἐνδεεῖς δὲ συνάμα, πρέπει νὰ τεθῶσιν ὑπὸ σύνταξιν.

3. Οἱ εὐποροὶ πρέπει νὰ προικοδοτηθῶσι δι' ἐθνικῶν γαιῶν.

4. Συμφέρει νὰ προικοδοτηθῶσι διὰ μετρητῶν οἱ λοιποὶ ναυτικοὶ ἀξιωματικοὶ τῆς τάξεως ταύτης, καὶ ὅσοι ἄλλοι ἐκ τῶν εἰρημένων ἀπόρων θελήσωσι νὰ παραιτηθῶσι τῆς θέσεως ἢ τῆς συντάξεως.

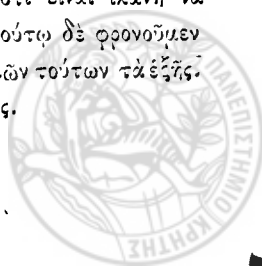
Γ'. Τάξις.

Εἰς τὴν τάξιν ταύτην ἀνάγονται ὅλοι ὅσοι δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τὰς μετὰ τῶν ἐχθρῶν ναυμαχίας· ἐννοεῖται δὲ ὅτι τὸ ἀριεῖον τῶν προμάχων δὲν τὸ φέρουσι μόνοι οἱ ὑπὲρ πατρίδος προκινδυνεύσαντες.

Ἐπειδὴ τῶν ἀξιωματικῶν ἡ τάξις αὕτη δὲν ὑπηρετήσῃ κατὰ τὸν ἀγῶνα, ὀφείλει, νομιζόμεν, ν' ἀποδείξῃ ὅτι εἶναι ἱκανὴ νὰ ὑπηρετήσῃ τοῦ λοιποῦ τὴν πατρίδα. Ἐπὶ τούτῳ δὲ φρονοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἕκαστος τῶν ἀξιωματικῶν τούτων τὰ ἑξῆς.

1. Τὴν ἀνάγνωσιν καὶ τὴν γραφὴν κλῶς.

2. Τὴν ἀριθμητικὴν.

3. Τὴν χρῆσιν τῆς πυξίδος, τοῦ δρομομέτρου, τοῦ χάρτου καὶ παντὸς ἄλλου ναυτικοῦ ἐργαλείου.

4. Τὴν χρῆσιν τῶν ναυτικῶν πινάκων.

5. Πρακτικῶς τὴν κυβερνητικὴν τέχνην, καὶ τὴν μέθοδον τοῦ καταρτίζεσθαι τὰ πολεμικὰ πλοία.

6. Τὴν ἐσωτερικὴν τῶν πολεμικῶν πλοίων ὑπηρεσίαν καὶ διοίκησιν.

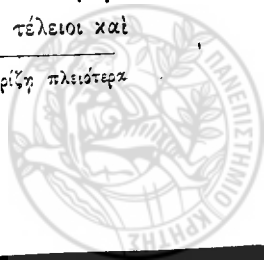
7. Τοὺς καθεστῶτας ναυτικούς κανονισμοὺς καὶ νόμους.

8. Τὰς ἀρχὰς τῆς ναυτικῆς τακτικῆς (1).

Οἱ μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς ἔτους μὴ γνωρίζοντες ταῦτα συμφέρει νὰ προικοδοτηθῶσι διέθνικῶν γαιῶν.

Ἴσως εἰς πολλοὺς δὲν ἀρέσωσιν αἱ γινώμαι αὐταί· ἀλλ' ἡμεῖς τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, δὲν ἀναγκάζομεν τινα νὰ τὰς παραδεχθῆ ὡς θεία παραγγέλματα. Τοῦτο μόνον γνωρίζομεν καὶ τοῦτο βεβαιοῦμεν ὅτι, παντοῦ τοῦ φόβερου Ποσειδῶνος οἱ θιασῶται μετὰ μόχθους πολλοὺς, μετὰ κόπους ἀτρύτους, μετὰ δοκιμασίας μυρίας ἐμβαίνουνσιν εἰς τὰ ἄδυτα καὶ μύστου στολὴν περιβάλλονται· δὲν ἐπιτρέπεται δὲ ποτὲ νὰ συνεκκλησιάζωσι μετὰ τῶν μυσταγωγῶν οἱ ἔτι ἀμύητοι· » χρὴ γὰρ ἐρέτην πρῶτα γενέσθαι, πρὶν πηδάλιοις ἐπιχειρεῖν. » Τοῦ βασιλικοῦ στόλου τὰ ἱερογλυφικὰ ἡμερολόγια ἀρκούντως, νομιζόμεν, μαρτυροῦσι περὶ τῆς ἠθικῆς τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ καταστάσεως. Ἄς ὁμολογήσωμεν λοιπὸν ἄνευ δισταγμοῦ ὅτι, ἀντὶ νὰ πρωτεύωμεν, κατὰ πολὺ τῶν ἐπ' ἐμπορίᾳ ναυτιλλομένων ὑστεροῦμεν. Ἐννοεῖται δὲ ὅτι, τῆς κατηγορίας ταύτης, ἐξαίρουνται οἱ ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς αὐτονομίας ἀγωνισθέντες ναυμάχοι, διότι οὐδεὶς ἤδη περὶ αὐτῶν πρόκειται λόγος· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα οἱ ἄνδρες οὗτοι, ἀποπερατώσαντες τὸ μέγα ἔργον, δι' ἃ ἐκλήθησαν, θεωροῦνται κατὰ πάντα τέλειοι καὶ

(1) Ὁ τέλειος ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ πρέπει νὰ γνωρίζῃ πλεονέκτα τῶν μαθημάτων τούτων.

δόκιμοι (1). Ἡμεῖς ὅμως οἱ περιλειπόμενοι ὀφείλομεν ν' ἀποκατασταθῶμεν πρὸς τὸ καλῶς ἄρχειν ἱκανοί· ἄλλως καὶ περιττοὶ καὶ ἄχρηστοὶ εἴμεθα.

Καὶ περὶ τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων πρέπει νὰ ληφθῶσι σύντονα μέτρα. Ἐξ αὐτῶν οἱ μὲν ἄριστοὶ ἄς μένωσιν εἰς τὴν Γραμματεῖαν καὶ τὸν ναύσταθμον, οἱ δὲ λοιποὶ ἄς προικοδοτηθῶσιν, ἢ ἄς συμπληρώσωσι τὴν ὑπαλληλίαν τῶν λιμεναρχείων.

Ἀποπερατοῦντες τὸ προκείμενον κεφάλαιον λέγομεν ὅτι, ἂν διαλυθῶσι τὰ ἐν ἐνεργείᾳ βασιλικά πλοῖα, ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, πρέπει νὰ τεθῶσιν ὑπὸ σύνταξιν ὅλοι οἱ ἐπ' αὐτῶν ὑπηρετοῦντες ὑπαξιωματικοί, ὅσοι ἔλαβον μέρος εἰς τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνά· ἐπὶ δέκα δὲ ἔτη εἶναι δίκαιον νὰ συμπληρῶνται αἱ τάξεις τοῦ λόχου τῶν πρεσβυτῶν ἐκ παλαιῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ ναυτῶν τῆς ἐπαναστάσεως.

Ἀλλὰ τίς δύναται νὰ διέλθῃ ἀκινδύνως πάσας τοῦ δαιδαλέου τούτου λαθυρίνου τὰς σκοτεινάς διεξόδους; τίς εἶναι ἱκανὸς νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ προτεινόμενα; Ἄνθρωπος πρὸς τε τοῦ ἀλέκτορος τὴν φωνὴν καὶ τὰς κραυγὰς τοῦ ἀστῆος καὶ πρὸς τοῦ λέοντος τὸ βρόχημα ἀπτόητος, ἦτοι ἄνθρωπος ἰδίας, ἰσχυρᾶς καὶ ἀμετατρέπτου βουλήσεως· ἄνθρωπος μὴ αἰσχυρόμενος νὰ ἐκθέσῃ ἐν ἡμέρᾳ μέσῃ, ὅσα ἐν βαθείᾳ νυκτὶ κατεργάζεται· ἄνθρωπος τέλος, ἐν χειρὶ κατέχων τὸν μίτον τῆς εὐθύτητος καὶ τῆς δικαιοσύνης, θέλει πάντων κατισχύσει. Τελευτῶμεν ἀναφέ-

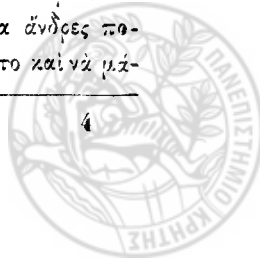
(1) Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ εἰς τοῦ ναυτικοῦ τὰ ἐγκόλια παρεισδύσαντες διάβολοι δὲν θέλουσιν ἐκ νέου κατορθῶσαι νὰ κρύψωσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἀσχυροσύνην ὑπὸ τὴν γλαϊνὰν τῶν προμάχων. Διότι τίς ἀμφισβητεῖ τῶν ἐνδόξων τούτων ἀνδρῶν τὰ διὰ θυσιῶν πολλῶν, τὰ διὰ χειμάρρων αἱμάτων ἀποκτηθέντα δικαιώματα; Τίς δὲ περὶ στάσεως καὶ πρωτείων πρὸς τούτους διαμάχεται; Κύριος ἡμῶν σκοπὸς εἶναι τῆς δεινῆς τοῦ Βασιλικῆς ναυτικῆς καταστάσεως ἡ βελτίωσις· εἶναι δ' ἐχθρὸς τῆς πατρίδος, εἶναι προδότης ὁ πρὸς τὰ σκληρὰ τῆς ἀληθείας κέντρα λακτιζών. Ἐπειδὴ ὅμως, καθὼς τὸ πάλαι, οὕτω καὶ σημερον πλάνοι τινές, ψευδόπυρα ἀνακαίοντες, ἀποπλανῶσι τοὺς εὐπίστους ναυδάτας καὶ σχεδὸν ἅπαν τὸ ναυτικὸν εἰς τόπους ἀποκρήμους, εἰς θράχη δλίθηρια παρασύρουσι, γρηγορεῖτε πάντες, βλέπετε μήτις ὑμῶν πλανηθῆ· ὅτι οὐκ εἶδατε ἐν ποίᾳ ὥρᾳ, ἐν ποίᾳ μορφῇ, ἐν ποίᾳ σχηματὶ ὁ πειράζων ἔρχεται.

ροντες τὸ τοῦ Δημοσθένους· » Σχεδὸν εἶρηκα ἃ νομίζω συμφέ-
 » ρειν ὑμεῖς δὲ ἐλοισθε ὅ,τι καὶ τῇ πόλει καὶ ἅπασιν ὑμῖν
 » συνοίσειν μέλλει. » (1)

Ἀξιωματικῶν ἐκπαίδευσις καὶ ναυτικὸν σχολεῖον.

Κῦρος ὁ πρεσβύτερος κατὰ τῶν Ἀσσυρίων ἀντιπαρατάσ-
 σων ποτὲ τὸν εὐπειθῆ καὶ περὶ τὰ πολεμικὰ ἐπιστήμονα στρα-
 τόν του, εἶπε πρὸς Πέρσην τινὰ ὁμότιμον, Χρυσάνταν καλού-
 μενον, ὅστις τὸν συνέβούλευε νὰ διεγείρῃ διὰ λόγου τῶν
 στρατιωτῶν τὴν φιλοτιμίαν. Περιττὴ εἶναι, ὃ Χρυσάντα, πᾶσα
 παραίνεσις· διότι λόγοι κενοὶ, μόλις ἐκφωνηθέντες, δὲν δύναται
 αὐθιμερὸν, οὔτε νὰ ἐμπλήσωσιν αἰδοῦς τοὺς ἀκούσαντας, οὔτε
 νὰ τοὺς ἀποτρέψωσιν ἀπὸ τῶν αἰσχρῶν, οὔτε νὰ τοὺς διδά-
 ξωσιν ὅτι καὶ πρὸς πάντα κόπον καρτερικοὶ, καὶ πρὸς πάντα
 κίνδυνον γενναῖοι νὰ φανῶσι πρέπει, ἐὰν τὴν ἀληθῆ ἀγαπῶσι
 θόξαν οὔτε νὰ τοὺς πείσωσιν ὅτι προτιμητέος εἶναι ὁ ἐν μάχῃ
 θάνατος ἢ ἡ διὰ φυγῆς σωτηρία. Ἰδέαι δὲ τοιαῦται ἐμποιοῦνται
 εἰς τοὺς ἀνθρώπους, ὃ Χρυσάντα, καὶ ἔμμονοι γίνονται, ἐὰν
 πρῶτον μὲν τεθῶσι νόμοι παρασκευάζοντες εἰς μὲν τοὺς ἀ-
 γαθοὺς βίον ἐντιμον καὶ ἐλευθέριον, εἰς δὲ τοὺς κακοὺς ζῶν
 ἀθλίαν, ταπεινὴν καὶ ὀδύνηράν· ἔπειτα δὲ διορισθῶσι διδά-
 σκαλοι καὶ ἄρχοντες ἱκανοὶ καὶ νὰ δείξωσιν εἰς αὐτοὺς
 ὀρθῶς, καὶ νὰ τοὺς διδάξωσι, καὶ νὰ τοὺς συνεθίσωσιν εἰς πᾶν-
 τα ταῦτα, ἕως οὗ καλῶς ἐννοήσωσιν ὅτι εὐδαιμονέστατοι μὲν
 εἶναι οἱ ἀγαθοὶ καὶ εὐκλεεῖς, ἀπάντων δὲ ἀθλιώτατοι οἱ κακοὶ
 καὶ δυσκλεεῖς. Διότι οὔτω πρέπει νὰ διατεθῶσιν
 οἱ μέλλοντες νὰ ἀναδείξωσι τὴν ἰδίαν αὐτῶν μά-
 θωσιν ἀνωτέραν τοῦ ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβου.
 Ἐὰν δὲ οἱ τυχόντες διὰ δημηγοριῶν ἐν τῷ ἅμα ἄνδρες πο-
 λεμικοὶ ἀνεδεικνύοντο, εὐκόλως τότε καθεὶς ἠδύνατο καὶ νὰ μά-

(1) Δημοσθ. ἑλλην. γ'.

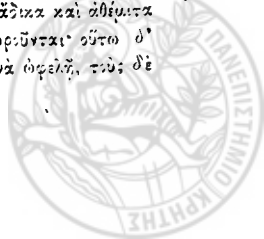
θη και νὰ διδάξῃ τὴν μεγίστην τῶν ἀθροπίων ἀρετῶν. Ἐγὼ μάλιστα οὔτε εἰς τοῦτον τὸν παρῆμῶν ἐκπαιδευθέντα στρατόν μου, ἤθελον ἐμπιστευθῆ ποτε, ἐὰν δὲν ἔβλεπον παρόντας καὶ σᾶς, οἵτινες χρησιμεύετε εἰς τοὺς λοιπούς ὡς παραδείγματα ἐντελοῦς στρατιωτικῆς παιδείας καὶ μαθήσεως, ἀναμιμνήσκετε δὲ τοὺς ἐπιλήσμονας, τὰ καθήκοντα καὶ τὰ ἔργα των (1).

Κατὰ τὰ σοφὰ λοιπὸν καὶ φρόνιμα ταῦτα τοῦ μεγάλου στρατηγοῦ λόγια, τοὺς στρατοὺς συνιστῶσι μὲν καὶ συνδέουσι κατάλληλοι νόμοι, καθοδηγοῦσι δὲ καὶ παιδεύουσι διδάσκαλοι καὶ ἄρχοντες ἔμπειροι καὶ ἐπιστήμονες, προσέτι δὲ ἱκανοὶ καὶ ἐτέρους διδάξαι (2). Διότι ὁ ἄρχων ὄχι μόνον αὐτὸς ἀγαθὸς νὰ ᾖναι πρέπει, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς τελειότητος τῶν ἀρχομένων νὰ ἐπιμελήται χρεωστεῖ (3). Ἐπειδὴ δὲ ὅποιοι οἱ ἄρχοντες εἶναι, τοιοῦτοι καὶ οἱ ὑπ' αὐτῶν ἀρχόμενοι γίνονται (4), πρέπει διὰ τοῦτο νὰ φροντίσῃ ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν ἐπιθυμῇ νὰ διοργανίσῃ τὴν ἐθνικὴν θαλασσίαν δύναμιν, περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀνατροφῆς ἀξιωματικῶν πρὸς τὸ ὑπερμέγεθες ἔργον, τὸ καλῶς ἄρχειν, ἀξίων (5).

(1) Τοιοῦτος πρέπει νὰ ᾖναι ὁ ἀξιωματικὸς ὑπόδειγμα ἐντελοῦς στρατιωτικῆς παιδείας καὶ μαθήσεως, αὐτὸς δὲ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀρχομένων ὀδηγὸς καὶ διδάσκαλος. Ξενοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 3. κεφ. 3. (2) Πρὸς Τιμῆθ. Β'. (3) » Ἄρχωντος γὰρ ἔστιν οὐχ' ἑαυτὸν μόνον ἀγαθὸν παρέχειν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀρχομένων ἐπιμελεῖσθαι, ὅπως ὡς θέλτιστοι εἶσονται. » Ξενοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 2. κεφ. 1. (4) » Ὅποιοί τινες γὰρ ἂν οἱ προστάται ᾖσι, τοιοῦτοι καὶ οἱ ὑπ' αὐτοῦς ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ γίγνονται. » Ξενοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 8. κεφ. 8. Διὰ τοῦτο ὁ στρατηγικώτατος Ἐπαμινώνδας προετίμα στρατὸν ἐλάφρων, ἡγρομένου λέοντος, στρατοῦ λέοντων, ἡγρομένου ἐλάφου. (5) » Ναὶ μὰ Δι', ἔφη, ὦ πάτερ, μὲνημαι καὶ τοῦτο, ὅτε σου λέγοντος συνεδέομαι καὶ ἐμοὶ ὑπερμέγεθες εἶναι ἔργον τὸ καλῶς ἄρχειν. » Ταύτην ὑψηλὴν εἶχον περὶ τοῦ ἄρχειν ἰδέαν οἱ ἐνδοξεῖς ἡμῶν πρόγονοι· ἡμεῖς δὲ ἀκταπαύτως σπουδαχοῦντες, νομίζομεν ὅτι ὁ ἄρχων πρέπει νὰ διαφέρῃ τῶν ἀρχομένων κατὰ τὰ πολυτελῆ καὶ λιπαρὰ δεῖπνα, κατὰ τὰ πλούτη καὶ τὰς στολὰς, κατὰ τὰς ἀπειλαυὰς καὶ τὰς ἀναπαύσεις. Ἀλλ' ἀπ' ἐναντίας ὁ Ξενοφῶν, » οἴμαι, λέγει, τὸν ἄρχοντα οὐ τῷ ῥάδιουργεῖν χρῆν' αἰ διαφέρειν τῶν ἀρχομένων, ἀλλὰ τῷ προνοεῖν τε καὶ φιλοπονεῖν προθυμοῦμενον. » Κύρ. παιδ. βιβλ. 1. κεφ. 6.

Πᾶς στρατοῦ ἀξιωματικός πρὸς τὴν στρατηγίαν κυρίως ἀποβλέπει, καὶ μετὰ πόθου πολλοῦ πρὸς τοῦτο τοῦ δεινοῦ γαδίου του τὸ ἔσχατον τέρμα κατευθίνεται. Πᾶς δ' ἀγαθὸς ναυτικός στρατηγὸς ὄχι μόνον γνωρίζει τὰ τακτικά, τὰ ναυτικά καὶ τὰς εἰς πόλεμον εὐρημένας τέχνας, ἀλλὰ πρὸς τούτοις εἶναι παρασκευαστικὸς τῶν πρὸς τοὺς πολεμίους μηχανημάτων, καὶ ποριστικὸς τῶν ἐπιτηδείων, καὶ μηχανικός, καὶ ἐργαστικός, καὶ ἐπιμελής, καὶ καρτερικός, καὶ ἀγχίνους, καὶ δολερὸς, καὶ κρυφίνους, καὶ ἀπατεῶν, φιλόφρων δὲ καὶ ὠμὸς, ἀπλοῦς καὶ ἐπίβουλος, φυλακτικὸς καὶ κλέπτης, προετικὸς καὶ ἄρπαξ, φιλόδωρος καὶ πλεονέκτης, ἀσφαλὴς καὶ ἐπιθετικὸς καὶ πολλὰ ἄλλα ἔχει ὁ καλὸς στρατηγὸς, ἥτοι ὁ τέλειος ἀξιωματικός, φυσικὰ καὶ ἐπίκτητα προτερήματα (1). Ἀλλὰ τίς ἐξ ἡμῶν φύσει ἔχει, ἢ σπουδῇ καὶ μελέτῃ ἀπέκτησε πάσας τὰς ἀνωειρημένας ιδιότητας; Τίς δὲ καὶ τοὺς ἄλλους νὰ διδάξῃ δύναται; Ἐννοεῖται ὅτι οὐδεὶς πάλιν περὶ τῶν καλῶς ἀγωνισθέντων πρόκειται λόγος· διότι οἱ ναυτικοὶ οὗτοι, ἄνδρες ἀγαθοὶ γενόμενοι καὶ ἐν μεσουρανήματι διαλάμπαντες, πρὸς δυσμᾶς ἤδη ἀποκλίβουσι. Ἡοῖοι ὅμως κατόπιν αὐτῶν ἀνχθαίνουσιν; Ἀρκεῖ ἄρα γε μόνον τὸ ἔνδυμα ν' ἀναδείξῃ τὸν ἀμαθῆ ἐπιστήμονα, καὶ τὸν μηκέτι τὴν κώπην εἰς χεῖρας λαβόντα, ἐργάτην θαλάσσης δεινὸν καὶ πολυμήχανον; Ἰσως· πλὴν οἱ συνετοὶ καὶ οἱ φρόνιμοι, τὸ τῶν Ἰταλῶν λέγοντες, δι' ἰσχυρίζονται ὅτι *l' abito non fa il monaco*. Ἐπίσης καὶ ἡμεῖς δι' ἰσχυρίζομεθα ὅτι ἀπόλυτον ἔχομεν ἀνάγκην ἀξιωματικῶν πρὸς τὸ καλῶς ἄρχειν ἐπιτηδείων· ἀξιωμα-

(1) Καθεὶς ἀφ' ἑαυτοῦ ἐννοεῖ ὅτι ἐνταῦθα τὰ ἐπίθετα δολερὸς, ἀπατεῶν, ἐπίβουλος, κλέπτης, ἄρπαξ καὶ τὰ λοιπὰ τὰ τούτων ὅμοια, δὲν ἐκλαμβάνονται ἐπὶ κακοῦ. Διότι, διὰ νὰ κακοποιήτῃ τοὺς πολεμίους, ὁ ἀξιωματικὸς διδάσκειται ὅλας ταύτας τὰς κακοουργίας, πρὸς τοὺς φίλους ὅμως πράσσει τὰ ἐναντία· ἥτοι πᾶς ἀξιωματικὸς μηχανεὶ καὶ νὰ μὴ ψεύδῃται καὶ νὰ ψεύδῃται, καὶ νὰ μὴ εξαπατᾷ καὶ νὰ εξαπατᾷ, καὶ νὰ μὴ διαβάλλῃ καὶ νὰ διαβάλλῃ, καὶ νὰ μὴ πλεονεκτῇ καὶ νὰ πλεονεκτῇ, καὶ πάντα τὰ λοιπὰ ὅσα πρὸς μὲν τοὺς φίλους καὶ τοὺς συμπολίτας ἄδικα καὶ ἀθέμιτα λογίζονται, κατὰ τῶν ἐχθρῶν δὲ θεμιτὰ καὶ χρήσιμα θεωροῦνται· οὕτω δ' ἀποκαθίσταται ἱκανὸς τοὺς μὲν φίλους τῆς πατρίδος του νὰ ὠφεληθῇ, τοὺς δὲ πολεμίους νὰ βλάπτῃ. Περὶ τούτου ἴδε τὸν Ξενοφῶντα.

τικῶν ἐπισταμένων τὴν μεγίστην τῶν ἐν ἀνθρώποις ἀρετὴν ἀξιωματικῶν τὸ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι καλῶς ἐκδεδιδαγμένων.

Διὰ τὰ ἐκπαιδευθῶσι δὲ ἀξιωματικοὶ ἐπιστήμονες, πρέπει νὰ σχηματισθῇ ναυτικὸν σχολεῖον. Ἄλλ' ὑπάρχουσιν οἱ ἐπὶ τούτῳ ἀναγκαῖοι καθηγηταί; Καθ' ἡμᾶς ὅχι· διότι ἐκ μὲν τῶν ἀξιωματικῶν ὀλίγοι μόνον δύνανται νὰ διδάξωσι τὰ ναυτικά, ἐκ δὲ τῶν ἰδιωτῶν οὐδένα ἱκανὸν γνωρίζομεν. Ἐάν τις ὅμως ἐναντίαν ταύτης ἔχη γνώμην, ἃς ἀναδεχθῇ, τὸν παρακαλοῦμεν, τὴν διδασκαλίαν τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων τῆς ναυτικῆς τέχνης κλάδων, καὶ ἃς γράψῃ περὶ ναυτικῆς, περὶ κυβερνητικῆς, περὶ ναυπηγικῆς, περὶ πλοίου, περὶ καταρτισμοῦ, περὶ ἀρμένων, περὶ τακτικῆς, περὶ σημάτων, περὶ πυροβολικοῦ, περὶ κανονισμῶν, περὶ νόμων, περὶ μυρίων ἄλλων ναυτικῶν ἀντικειμένων καὶ τότε τὸν βλέπομεν. Πλὴν ἀπὸ τοῦδε τὸν βεβαιούμεν ὅτι οὐδεὶς πλέον ὀπισθεν τοῦ δακτύλου του νὰ κρυφθῇ δύναται· διότι ἡ πείρα, ἡ λυδία αὕτη τῆς ἱκανότητος λίθος, μαρτυρεῖ περὶ τῆς ἀξίας τούτου καὶ ἐκείνου, οἵτινες ἤδη αὐτοσχεδιάζουσι καὶ ὑψηγοροῦσι. Τοῦτο δὲ καὶ ἐκ τῶν ἐξῆς δῆλον γίνεται.

Ἀπὸ τῆς μετὰ τῶν Τούρκων εἰρήνης καθ' ἑκάστην καὶ οἱ περὶ πεζοῦ στρατοῦ διοργανισμοὶ τελειοποιῦνται, καὶ ἡ διοικητικὴ ἀρχή, καὶ ἡ δικαστικὴ ἐξουσία, καὶ ἡ οικονομικὴ διεύθυνσις, καὶ τὰ τῆς παιδείας ἐπὶ τὰ κρεῖττω προβαίνουν· μ' ὅλα ταῦτα ἄπασαι αἱ εἰρημέναι ὑπηρεσίαι κατὰ τι ἐνδεεῖς ὑπὸ πάντων νομίζονται· ἡμεῖς δὲ μόνοι, καὶ τοὶ οὐραγοῦντες καὶ ἐπὶ πρῶμναν ἀνακρουόμενοι, ὑπερπλουτοῦμεν σοφῶν καὶ πεπαιδευμένων καὶ οὐδενὸς ἔτι χρεῖαν ἔχομεν. Ἄλλ' ἐν τοσούτῳ καὶ ὅ ἐν τῷ νῆυστάθμῳ μέγας τῶν ναυτικῶν διερμηνεὺς, καὶ τῶν ποτὲ ἀρχηγῶν οἰεπιστολεῖς, καὶ οἱ ἀνακριταί, καὶ οἱ εἰσαγγελεῖς, καὶ οἱ μεγάλοι ἐν τῇ Γραμματείᾳ τοῦ ναυτικοῦ διευθυντῆρες εἶναι ἄνθρωποι ἀπειροθλάσσοι· εἶναι δηλαδὴ οἰκονομικοὶ καὶ πολιτικοὶ ὑπάλληλοι. Δίδεται δὲ ταύτης μεγαλητέρα κατὰ τοῦ σώματος προσβολή; Κατ' αὐτὴν τῶν πραγμάτων τὴν κατάστασιν, ὅλοι οἱ ναυτικοὶ ἀξιωματικοὶ κρίνονται περὶ τὰ ναυτικὰ ἀμαθέστεροι καὶ αὐτῶν τῶν ἀσαλαμινίων καὶ ἀθαλασσώτων!

Ἄφ' οὗ λοιπόν, ὡς προεῖρηται, κατὰ τὸ παρὸν ἀδύνατον εἶναι νὰ σχηματισθῇ ἐνταῦθα ἐντελὲς ναυτικὸν πολεμικὸν σχολεῖον, πρέπει τοῦλάχιστον νὰ λησθῇ ἔγκαιρός τις περὶ τοῦ μέλλοντος πρόνοια· πρέπει νὰ προπαιδευθῶσιν ἄρχοντες καὶ διδάσκαλοι ἱκανοί. Ἐπὶ τούτῳ δὲ ἡμεῖς προτείνομεν τὰ ἑξῆς.

1. Ν' ἀποσταλῶσιν εἰς τὴν Γαλλίαν ἕξ νέοι Ἕλληνες νόμοιθαγενεῖς, διὰ νὰ σπουδάσωσι δημοσίοις ἀναλώμασι θεωρητικῶς καὶ κατὰ πλάτος ἄλλος ἄλλο ναυτικὸν μάθημα· ἀφ' οὗ δὲ τελειοποιηθῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, νὰ διορισθῶσι καθηγηταὶ τοῦ ναυτικοῦ σχολείου.

2. Οἱ ἕξ οὗτοι νέοι, πρὶν ἀποδημήσωσι, πρέπει νὰ γνωρίζωσι 1. τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν πρὸ πάντων, 2. τὰ μαθηματικά, 3. τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν.

3. Ν' ἀποσταλῶσιν εἰς τὰ Γαλλικὰ καὶ εἰς τὰ Ἀγγλικὰ πολεμικὰ πλοῖα, τὰ διαπλέοντα τὸν ὠκεανόν, δώδεκα ἕτεροι νόμοιθαγενεῖς νεανῖαι Ἕλληνες, διὰ νὰ παιδευθῶσι δημοσίᾳ δαπάνῃ τὸ ἄρχεῖν καὶ ἄρχεσθαι, μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδόν των νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς πλωτάρχαι.

4. Οἱ δώδεκα οὗτοι νεανῖαι, πρὶν ἀποδημήσωσι, πρέπει νὰ γνωρίζωσι 1. τὰς ἀρχὰς τῆς Ἑλληνικῆς γλῶσσης, 2. τὰ στοιχεῖα τῆς μαθηματικῆς, 3. τὴν Γαλλικὴν ἢ τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν.

5. Οἱ δώδεκα οὗτοι ναυτικοὶ σπουδασταὶ πρέπει νὰ διατρίψωσιν ἐπὶ τῶν ξένων πολεμικῶν πλοίων πέντε ἔτη.

Ἰποτίθεται δὲ ὅτι ναυτικοὶ θέλουσι διευθίνει τὴν ἀποστολὴν ταύτην. Ἄν ὅμως ἀπ' ἐναντίας χερσαῖοι πάλιν ἐξαποστείλωσι νέους πρὸς ἐκπαίδευσιν, πολλοὶ ἐκ τούτων θέλουσιν ἐπιστρέψει ἀπρακτοὶ τότε δὲ ἔσται ἡ ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης (1)· διότι καθ' ἡμᾶς εἶναι προτιμητέος ὁ πάντῃ ἀγροῖκος τοῦ ἐν ἑαυτῷ σοφοῦ καὶ ἐνώπιον ἑαυτοῦ ἐπιστήμονος. Ἐκεῖνος γὰρ ὁμολογεῖ πᾶρρησίᾳ τὴν ἀμάθειάν του, ἐνῶ τοῦ πάν-

(1) Ματθ. κεφ. 27. παρ. 64.

τα ειδότος και μηδὲν ἐπισταμένου ὁ τύπος καὶ ἡ οἴησις σκαν-
δαλίζουσι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

Πολλοὶ ἴσως εἴπωσιν ὅτι ἀντὶ ν' ἀποσταλῶσι νέοι εἰς τὴν
Εὐρώπην καὶ εἰς τὰ ξένα πλοῖα, διὰ νὰ σπουδάσωσι τὰ ναυτικά,
συμφέρει κάλλιον νὰ προσκληθῶσιν ἕξωθεν οἱ ἀναγκαιοὶ καθηγη-
ταὶ καὶ νὰ συστηθῇ τὸ ναυτικὸν σχολεῖον. Ἄλλ' ἐὰν εἰς τῶν ξέ-
νων τούτων διδασκάλων τὴν ἐκλογὴν ἀποτύχωμεν, τότε τί γίνε-
ται; Ἡ ἀμάθεια ἐνὸς καθηγητοῦ διασθίρει ὅλους τοὺς μαθητὰς
ἐνῶ, ἂν οὗτοι ἀποδημήσωσιν, οἱ πλείστοι τοῦλάχιστον θέλουσιν
ἐπιστρέφει τέλειοι καὶ πεπαιδευμένοι· τοῦ Ῥόξεν δὲ ἡ ἔλευσις
πολλὰ μὰς ἐδίδαξεν. Ἐκτὸς τούτου καὶ οἱ πρόγονοι ἡμῶν ἀπο-
δημοῦντες ἐξεπαιδεύοντο (1).

Οἱ δόκιμοι καὶ τὸ περὶ ἐξετάσεων διάταγμα.

Τῶν λαῶν αἱ ἐπαναστάσεις καὶ τῶν φυλῶν αἱ παλιγγενεσίαι
οὔτ' ἐν ἀκαρεῖ διαπεραιοῦνται, οὔτε διὰ θαυμάτων τελεσφοροῦ-
σιν. Οἱ τοκετοὶ τῶν ἐθνῶν εἶναι πολυώδουνοι καὶ δυσάγωνες, ἡ
ἀνατροπὴ τῶν δ' ἐργώδης καὶ πολύφροντις. Γενεὰ πορεύεται καὶ
γενεὰ ἔρχεται· ἐὰν ὅμως ἡ ἐπερχομένη δὲν ἦναι κρείττων τῆς
προαπελθούσης καὶ ἀξία ἐκείνης διάδοχος, τὸ ἔθνος τότε ἐκ-
πίπτει, διασθίρεται, παρακμάζει καὶ ἐπὶ τέλος ὑποδουλοῦται·
διότι δὲν ἀρκοῦσι τῶν πατέρων οἱ θρίαμβοι, οἱ κόποι, αἱ θυ-
σίαι καὶ οἱ ἀγῶνες πρὸς αἰωνίαν τῆς ἐλευθερίας συντήρησιν. Ἐὰν
οἱ υἱοὶ δὲν ἀναδειχθῶσιν ἀνταξιοὶ τῆς πατρικῆς εὐκλείας κλη-

(2) Ὁ πρόην ἐπὶ τῶν ναυτικῶν ὑπουργός, ὁ ναύαρχος Κριεζῆς, πολὺ ὑπὲρ τῆς
συστάσεως ναυτικῶν πλεμικῶν σχολείων ἐπροσπάθησεν, ἀλλὰ προσωπικαί τινες
ἀντιζηλίαι καὶ ἀντιπάθειαι ἀνήγειρον κατ' αὐτοῦ φραγμαῖς ἀνυπερβλήτους.
Πολλὴν προσέτι κατέβηκεν ἐπιμέλειαν περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἀξιωματικῶν
ἐπιστημόνων· πολλοὶ δὲ νέοι ἐπὶ τῇ προτάσει αὐτοῦ ἀπεστάλησαν παρὰ τῆς
Κυβερνήσεως εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ εἰς τὰ ξένα πλοῖα, διὰ νὰ παιδευθῶσι τὰ
ναυτικά. Καὶ ἐπ' ἐσχάτων μάλιστα, μ' ὕλην τοῦ δημοσίου τὴν ἀνέχον, ἐνῆρ-
γασε νὰ προσαποσταλῶσιν εἰς τὰ Γαλλικὰ πλοῖα τέσσαρες μαθηταὶ τοῦ ἐν
Πειραιεὶ πλεμικῶν σχολείου.

ρονόμοι, ἀλλὰ, τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς ἐγκρατείας καὶ τῆς ἀλκῆς τὴν ἀσκήσιν ἀμελήσαντες, τραπῶσιν ἐπὶ τὴν ῥαδιουργίαν καὶ τὴν ἠδυσπάθειαν, ταχέως πάντων τῶν κεκτημένων ἀγαθῶν ἀποστεροῦνται, καὶ ἄλλο τι δὲν διασώζουσιν, εἰμὴ τοῦ παρελθόντος μεγαλείου καὶ τῶν προγονικῶν ἀρετῶν τὴν ἀνάμνησιν.
 » Οὐ γάρ τοι τὸ ἀγαθοῦς ἄνδρας γενέσθαι, τοῦτο
 » ἀρκεῖ, ὥστε καὶ διατελεῖν ὄντας ἀγαθοῦς, ἦν
 » μὴ τις αὐτοῦ διὰ τέλους ἐπιμελήται. » (1)

Οἱ πολῦπειροι θαλασσοῦργοι ἄνδρες τῆς ἐπαναστάσεως καθ' ἑκάστην γηράσκουσι καὶ θνήσκουσι. Τίς ὅμως τοὺς διαδέχεται; ποῦ δ' εἶναι τῶν ἐνδόξων ναυμάχων ἡ ἐκλεκτὴ φυλακία, τῶν δοκίμων τὸ σύστημα; Ἔτι ἐσπαργανωμένοι τῶν πλοίων ἐπέβαινον οἱ πρὸ ἡμῶν ἀλιγενεῖς ναυτικοί, καὶ ὄχι μόνον πᾶσαν τὴν Μεσόγειον, πρὸς μυρίους ἀκαταπαύστως κινδύνους ἀντιπυλαίοντες, περιήρχοντο, ἀλλὰ πολλακίς καὶ αὐτὰ τοῦ ὠκεανοῦ τὰ δεινὰ καὶ βαρύπλοα πελάγη διεπορεύοντο. Ἡμεῖς ὅμως, οἱ κατόπιν αὐτῶν ἐπερχόμενοι, ἀπ' ἐναντίας ἀκμαῖοι καὶ γενειῶνες εἰς τὰ πλοῖα ἐμβαίνομεν· τοῦ κόσμου δὲ τὰ πέρατα καθ' ἡμᾶς πρὸς τοῦ Κράτους τὰ σύνορα παράκεινται. Ὁ μετέωρος πλοῦς πρὸς πάντας ξένος καὶ ἄγνωστος εἶναι· τῆς γῆς τὸ σχῆμα ὀλίγοι τὸ γνωρίζουσι· καὶ ὁ ἀρχαιότατος τοῦ κόσμου γεωγράφος ἐπίστατο κάλλιον ἡμῶν τὴν ἀδελφὴν τῆς ναυτικῆς ἐπιστήμης, τὴν ἀστρονομίαν· οἱ δ' ἐπὶ Τροίαν ἐκστρατεύσαντες πλειοτέρα ἢ ἡμεῖς περὶ τὰ τακτικὰ εἶχον γνώσεις. Ἄλλ' ἐν τοσοῦτοις τῶν ναυτικῶν ἀξιωματικῶν ἡ δημιουργία ὁσημέραι ἀπονωτέρα καθίσταται· κατὰ τοῦτο δὲ ὑπερεβλόμεν καὶ αὐτὴν τοῦ Πατρῴου τὴν ἀκαδημίαν, τὴν πολυκύμονα καὶ φιλόστοργον ταύτην τῶν ἀσκληπιαδῶν μητέρα!

Σκοπὸν δὲν ἔχομεν νὰ κατηγορήσωμέν τινα, οὐδὲ τούτου ἡ ἐκείνου νὰ ἐπικρίνωμεν τὰς πράξεις· τὸ σύστημα μόνον πολεμοῦμεν καὶ κατ' αὐτοῦ μόνου καταφερόμεθα. Ἀδιαφοροῦμεν δὲ ἂν ὅλος ὁ κόσμος εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ ναυτι-

(1) Ξενοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 7. κεφ. 5.

κοῦ ἀνεξετάστως καταταχθῆ (2). διότι οὐδεμίαν περὶ τούτου ἡμεῖς ὀρείλομεν εὐθνήν. Νομίζομεν ὅμως ὅτι ὁ εἰς ὑπηρεσίαν τινὰ καταλεγόμενος, καὶ πρὸ πάντων ὁ εἰς τὴν ναυτικὴν ἐμβαιίνων, χρεωστὴν νὰ γνωρίζῃ, ὅσον ἔνεστιν ἐντελῶς, τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν τέχνην του. Δὲν εἶναι δὲ ὅλως ἀσυνεπὲς καὶ ἀτοπον, εἰς μὲν τὸν πεζὸν στρατὸν οἱ κατατασσόμενοι ἀξιωματικοί, ἐξ ὧν πολλοὶ ἐκ τῶν πανεπιστημίων τῆς Εὐρώπης ἐπιστρέφουσι, νὰ ἐξετάζωνται πρὸ τῆς κατατάξεως, εἰς δὲ τὸν ναυτικὸν ὁ βουλόμενος νὰ ναυτολογῆται ἀπονητί; Παρ' ἡμῖν, καὶ τοὶ ἀκαδημαϊκὰ διπλώματα ὀφείοντες, εἰς αὐστηρὰς ὑποβάλλονται δοκιμασίας καὶ βασάνους καὶ οἱ ἰατροὶ, καὶ οἱ φαρμακοποιοὶ, καὶ οἱ δικηγόροι, καὶ οἱ καθηγηταί, καὶ αὐτοὶ προσέτι οἱ ἐμποροπλοίαρχοι ἐξετάζονται· μόνοι δὲ οἱ εἰς τὰς τάξεις τοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ εἰσερχόμενοι ἐξαιροῦνται τοῦ γενικοῦ τούτου κανόνος, καὶ ἀκινδύνως παραμεΐβουσι τὸ τραχὺ καὶ δυσανάπορον τῶν ἐξετάσεων ἀκρωτήριον. Ἄλλὰ τίς ἐκ τῶν εἰρημένων ἐπιστημόνων ἢ τεχνιτῶν δύναται, ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του, νὰ ἐπιφέρῃ τὴν μεγαλητέραν εἰς τὴν κοινωνίαν ἐλάβειν; Ὁ ἀνθυπολοχαγὸς τῶν πεζῶν, ὁ ἱατρὸς τῆς Περαιώρας, ὁ φαρμακοποιὸς τῆς Ἀταλάντης, ὁ δικηγόρος τοῦ πρωτοδικείου Λαμίας, ὁ καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς γεωγραφίας, ἢ ὁ ἀξιωματικὸς τοῦ ναυτικοῦ, ὁ ἐν μέσῃ νυκτί, ὁ ἐν ὄρα χειμῶνος κυβερνῶν τὸ σκάφος, τοῦ ὁποῦ οὗ Ὁ Βασιλεὺς, ἢ ἡ Βασίλισσα, ἢ ὁ διάδοχος, ἢ ὅλη συνάμα ἢ βασιλικὴ οἰκογένεια ἐπιβαίνει; Τοῦ δικηγόρου ἢ ἀμάθεια καὶ τοῦ ἱατροῦ ἢ ἀπειρία ἓνα, δύο, ἢ δέκα τὸ πολὺ δύναται νὰ βλάψῃ· ἀλλὰ τοῦ ναυτικοῦ ἀξιωματικοῦ ἢ ἀνεπιστημοσύνη ριψοκινδυνεύει τοῦ Κράτους τὴν ἡσυχίαν καὶ πνίγει τοῦ ἔθνους ὄλου τὸ μέλλον.

(1) Πρὸς ἀποφυγὴν πίσεως παρεξηγήσεως πληροφοροῦμεν τὸν ἀναγνώστην ὅτι ὁ πρότερος ὑπουργὸς, ὁ ναύαρχος Κριεζῆς, μόνον πολλὰ ὀλίγους οἰκίσια αὐτοῦ βουλήν διόρισεν ἀξιωματικούς, καὶ τούτους σημεῖοφόρους, ἐξ ὧν ὅλοι σχεδὸν ἢ ἐξεπαιδεύθησαν, ἢ ἐκπαιδεύονται ἤδη εἰς τὰ Εὐρωπαϊκὰ σχολεῖα καὶ εἰς τὰ ξένα πολεμικὰ πλοῖα. Οἱ λοιποὶ δὲ ἀξιωματικοί, τῶν ναυδιορισθέντων ἐξαιρουμένων, ἐλαθρολογήθησαν πρὸ τοῦ Κριεζῆ ἢ ἐπ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἐπὶ τῇ προτάσει τῆς θαυματολογικῆς ἐπιτροπῆς. Ἐκ τούτων πολλοὶ ἔλαβον τὸν βαθμὸν τοῦ ἀξιωματικοῦ χάριν τῶν πατρικῶν τῶν ἐκδουλεύσεων.

Τινές ὁμως διίσχυρίζονται ὅτι ὑπάρχουσιν ἔτι ἀβαθμολόγη-
τοι πολλοὶ ἐκ τῶν ὑπὲρ πατρίδος ἀγωνισθέντων, οἵτινες ὡς ἐκ
τῆς ἡλικίας των δὲν δύνανται νὰ ὑποβληθῶσιν εἰς ἐξετάσεις.
Πρὸς τὴν ἔνστασιν ταύτην ἀπαντῶντες, λέγομεν ὅτι ἅπαντες οἱ
τὸ πολυώδυνον τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος εἰς ἀδύνατον διεληθόντες ἀπέκτησαν
δικαιώματα ἀναντίρρητα, ἕκαστος δ' αὐτῶν πρέπει νὰ λάβῃ
τὴν δικαίαν τῶν κόπων του ἀντιμισθίαν. Διὰ τοῦτο οἱ ἀξιωμα-
τικοὶ τῆς ἐπαναστάσεως, ἐὰν τῷ ὄντι ὑπάρχουσιν ἔτι τοιοῦτοι
ἀβαθμολόγητοι, ἄς βαθμολογηθῶσιν ἀνεξετάστως ἐκ τῶν ὑπα-
ξιωματικῶν τῆς ἐπαναστάσεως οἱ μὲν προβεβηκότες ἄς τεθῶσιν
ὑπὸ σύνταξιν, οἱ δὲ ἀκμαῖοι ἄς διορισθῶσιν εἰς ὑπηρεσίαν· τὸ
αὐτὸ δὲ μέτρον ἄς ληρῆθῃ καὶ περὶ τῶν παλαιῶν ναυτῶν. Ἀλλὰ
τί κοινὸν ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ἀληθῶς ὑπὲρ πατρίδος παθόντος
καὶ προκινδυνεύσαντος, καὶ τοῦ μηδὲν τὸν Τούρκον κατὰ
πρόσωπον ἰδόντος; Τούτου τὴν ἀνεξέταστον βαθμολογίαν οὔτε
ὁ Θεὸς τὴν ἐπιθυμεῖ, οὔτε ὁ διάβολος τὴν θέλει. Τίς δ' ἐκ τῶν
ἀποστελλομένων εἰς τὴν Εὐρώπην νέων θέλει ποτὲ ἐπιμεληθῆ
νὰ σπούδασῃ, ἀφ' οὗ, καὶ ἀμαθῆς καὶ ἀνάσκητος ἂν ἐπιστρέψῃ,
δύνχται ἀνεξετάστως νὰ συναριθμηθῆ μετὰ τῶν ἀξιωματικῶν
τοῦ ναυτικοῦ, καὶ ἂν μάλιστα ὑπὸ τινος ἐπιγείου δαίμονος ῥυ-
μουλκῆται νὰ προβιβασθῆ καὶ τάχει ἀτεκμάρτῳ νὰ προβῆ ἐπὶ
τὰ πρόσω; Ἔως πότε δὲ θέλει ἐπικρατεῖ ἡ κατὰ θέλησιν βαθμο-
λογία; Εἶναι μὲν δίκαιον νὰ βραβευθῆ τὸ παρελθόν, εἶναι ὁμως
φρόνιμον, ἀναγκαστικὸν καὶ ἀπαραίτητον νὰ μὴ παραμεληθῆ τὸ
μέλλον. » ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, καὶ κείνα μὴ ἀφίε-
ναι (1). » Μόνοι δὲ οἱ νεαρῶν καὶ οἱ ληθαργίαν πάσχον-
τες κατάκεινται καὶ τὰς ἰδίας αὐτῶν σάρκας καταφθίρουσιν.

Ὁ πρῶτον ὑπουργὸς φρονῶν ὅτι ἐπέστη ὁ καιρὸς νὰ περιχα-
ρακωθῆ τὸ ναυτικὸν διὰ φραγμοῦ, ἀποκλείοντος τὴν εἰς τὰς τά-
ξεις τῶν ἀξιωματικῶν προσέλευσιν παντὸς ἀμαθοῦς καὶ περὶ τὰ
ναυτικὰ ἀνεπιστήμονος, συνέταξε σχέδιον διατάγματος κανο-
νίζοντος τὰ περὶ ἐξετάσεων τῶν εἰς τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν
κατατασσομένων ἀξιωματικῶν. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐνεκρίθη καὶ

(1) Μκ-θ. κεφ. 23.

παρὰ τοῦ Βασιλέως· ἀλλ' ἐπελθούσης τῆς μεταπολιτεύσεως, δὲν ἀπεστάλη πρὸς τὴν Γραμματείαν τὸ καθαρὸν τοῦ διατάγματος, καὶ οὕτως ἐματαιώθη τοῦ Κριεζῆ ὁ σωτήριος οὗτος σκοπός. Ἡμεῖς ὅμως φρονοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ ἐκδοθῇ ἀφεύκτως καὶ ὅσον ἐνεστί τάχιον τὸ τὰς ιδιότητας τοῦ ἀξιωματικοῦ διορίζον διάταγμα· διότι διὰ μόνου τοῦ μέσου τούτου δύναται τις ν' ἀνακρούσῃ τὸν εἰς τὰς ναυτικὰς ἀρχὰς βίαιον εἰσπλουν τῆς ἀνεπιστημοσύνης, ἣτις ἐξ οὐρίων ἤδη καὶ κατὰ μέτωπον πλέει, ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς ῥαδιουργίας ναυστολουμένη. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ αὐτοὶ οἱ βασιλόπαιδες δόκιμοι κατὰ πρῶτον ναυτολογοῦνται, πρὶν δὲ προβιβασθῶσιν, αὐστηρῶς ἐξετάζονται.

Δοκίμων τάξεις προτείνομεν νὰ διορισθῶσι δύο, ἡ τῶν δοκίμων καὶ ἡ τῶν ἐκλεκτῶν. Ἐπειδὴ δὲ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν νέων τούτων τοῦ Ποσειδῶνος ὁπαδῶν ἀπαιτοῦνται ἄρχοντες ἱκανοὶ καὶ διδάσκαλοι ἐπιστήμονες, πρέπει πρὶν ἢ διοργανισθῶσι τὰ τῶν δοκίμων νὰ συστηθῇ τὸ ναυτικὸν σχολεῖον, καὶ νὰ παραδοθῇ ἡ κυβέρνησις τῶν βασιλικῶν πλοίων εἰς χεῖρας ἀξιωματικῶν πεπαιδευμένων. Δοκίμων δὲ σύστημα ὡς τὸ ἐπὶ Κυβερνήτου ὄχι μόνον περιττὸν εἶναι, ἀλλὰ καὶ ὀλέθριον παρ' ἡμῶν κρίνεται.

Οἰκονομικὸι ὑπάλληλοι.

Ὡς ἀνωτέρω εἴρηται, τρεῖς πρέπει νὰ διορισθῶσι τάξεις οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, 1. λογιστῆς, 2. φροντιστῆς, 3. ἐπιμελητῆς (1)· διότι καὶ αὐτοὶ οἱ Ἄγγλοι δὲν ἔχουσι πλειοτέρας τῶν τριῶν. Διὰ νὰ διοργανισθῶσι δὲ καὶ τὰ περὶ τῶν ἀξιωματικῶν τούτων ὀριστικῶς, θεωροῦμεν ἀναγκαῖα τὰ ἐξῆς.

1. Ὁ εἰς τὴν ναυτικὴν οἰκονομικὴν ὑπηρεσίαν κατὰ πρῶτον ναυτολογοῦμενος πρέπει νὰ καταταχθῇ εἰς τὴν ἐσχάτην τάξιν.

(1) Ἐπιμελητὴν ἡμεῖς ὀνομάζομεν τὸν ἀνώτερον οἰκονομικὸν ὑπάλληλον. Δὲν ὑπάρχει δὲ σχέσις τις μεταξὺ τοῦ ἐπιμελητοῦ τούτου καὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἐπιμελητοῦ.

2. Πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὰ εἰς τὰ γυμνάσια τοῦ Κράτους διδασκόμενα μαθήματα· διότι εἶναι πάντῃ ἄτοπον ν' ἀγνοῇ ὁ δημόσιος ὑπάλληλος καὶ αὐτὴν τὴν πάτριόν του γλῶσσαν, ὃ δὲ οἰκονομολόγος καὶ αὐτὴν τὴν ἀρίθμησιν καὶ τὴν γραφὴν.

3. Πρέπει νὰ μὴ προβιβάζεται τις τῶν οἰκονομικῶν ὑπαλλήλων, εἰ μὴ κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας. Τίς ἡ χρεία, λόγου χάριν, νὰ ὑπάρχωσι πολλοὶ μὲν ἐπιμεληταί, ἀναριθμητοὶ δὲ φροντισταί, ἐνῶ ὀλίγοι μόνον ἀρκοῦσιν;

Ἐπιτήϊοι στρατιῶται.

Ἐν τῶν ἰσχυροτέρων μέσων, διῶν τῆς πειθαρχίας τὰ φοδερὰ χαλινωτήρια ὑποχειρίους τοὺς στρατοὺς διακρατοῦσιν, ἀναντιρρήτως εἶναι τῶν κακῶν ἡ τιμωρία (1)· διότι οἱ κακοὶ μόνον τὸ ἀνάγκη πείθεσθαι νὰ ἐννοήσωσι δύνανται. Ἐπειδὴ δὲ οὔτε πόλις πολεμία ὑπὸ στρατοῦ ἀπειθοῦς ἐκπορθεῖται, οὔτε χώρα φιλία ὑπὸ μὴ πειθαρχούντων διαφυλάσσεται, οὔτε στρατεύμα ἀπειθούτων νικηφόρον ἀναδεικνύεται ἐν πολέμῳ, οὔτε πόλεις νομίμως κατοικοῦνται, οὔτε οἶκοι διασώζονται, οὔτε πλοῖα πρὸς τὴν ὀρθὴν πορείαν κατευθύνονται, οὔτ' ἄλλο τι καλὸν καὶ ὠφέλιμον ὑπὸ μὴ πειθομένων κατορθοῦται, ἀλλὰ μέγιστον ἀγαθὸν τὸ πειθαρχεῖν φαίνεται εἰς τὸ καταπράττειν καὶ εἰς τὸ διασώζειν τὰ ἀγαθὰ (2), διὰ τοῦτο πρέπει νὰ παιδευθῇ ἐκ παντὸς τρόπου τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν εἰς τὸ πειθαρχεῖν τοῖς κρείττοσι· μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἐκόντες ἄκοντες, πρέπει νὰ κύψωσι τὸν αὐχένα ὑπὸ τὸν βεφρὸν μὲν, ἀλλὰ σωτήριον τῆς πειθανάγκης ζυγόν. Κατὰ τοῦτο δὲ ἄς μιμηθῶμεν τοὺς διὰ τὴν αὐστηρὰν πειθαρχίαν των θαυμαζομένους ξένους.

(1) » Καὶ τοίνυν κατανοῶν περὶ τούτων, ἐν ἅπασιν ὑρᾶν μοι δοκῶ τὸ προτρέπον πείθεσθαι μάλιστα ὄν, τὸ τὸν μὲν πειθόμενον ἐπαινεῖν τε καὶ τιμᾶν, τὸν δὲ ἀπειθοῦντα ἀτιμάζειν τε καὶ κολάζειν. » Ξενοφ. Κύρ. πειθ. βιβ. 1. κεφ. 6.

(2) Ξενοφ. Κύρ. πειθ. βιβλ. 8. κεφ. 1.

Παντός ξένου πολεμικοῦ πλοίου, καλῶς συγκεκροτημένου, πρὸς τοῖς ἄλλοις αὐτοῦ ναυβάταις ἐπιβαίνει καὶ τις ὑπαξιωματικὸς πλοιονόμος καλούμενος (1). Ὁ ἀδέκαστος οὗτος νομοφύλαχς ἐφορεύει καὶ ἐπισκοπεῖ, ὡς πολυόμματος Ἄργος, ὅλον τοῦ πλοίου τὸ πλήρωμα· εἰσαγγέλλει εἰς τὸν πλωτάρχην, τὸν κυβερνήτην, ἢ τὸν ἄρχοντα τοὺς ἐγκληματίας καὶ τοὺς πταίσας· ὑποβάλλει εἰς τὰς νομίμους ποινὰς τοὺς καταδίκους· ἀναγκάζει διὰ τῆς βίας εἰς ὑπακοὴν τοὺς δυσπειθεῖς· ἰγνηλατεῖ καὶ ἀνακαλύπτει τὰς κακουργίας καὶ τὰ παραπτώματα· ἐνὶ δὲ λόγῳ, ὁ πλοιονόμος εἶναι παντεπόπτης τῆς πειθαρχίας ὑπηρετῆς καὶ αὐστηρὸς τῶν νόμων ἐκτελεστής. Ὁ πλοιονόμος παντοῦ τρέχει, παντοῦ παρίσταται, τὰ πάντα γνωρίζει· πρῶτος πάντων ἐγείρεται, καὶ πάντων ἔσχατος ἀπέργεται πρὸς ὕπνον· πρὶν δὲ κοιμηθῆ περιπολεῖ τὰ μεσόκοιλα καὶ τὸ κύτος τοῦ πλοίου καὶ ἰδίοις ὄμμασι πληροφορεῖται ὅτι οὔτε ἡ πειθαρχία, οὔτε ἡ τάξις, οὔτε οἱ νόμοι, οὔτε ἡ δημοσία ἠθικὴ ὑπότινος προσβάλλονται. Ἄλλ' ὁ τοσοῦτον ἀναγκαιὸς οὗτος ναυτικὸς ὑπηρετῆς παρ' ἡμῖν, ὅχι μόνον δὲν ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομά του σχεδὸν παντάπασιν ἀγνοεῖται. Διότι ὁ ἔφορος τοῦ προσωπικοῦ, ὁ τοὺς διοργανισμοὺς τῶν πληρωμάτων συντάσσει, ἐλησμόνησε νὰ τὸν συμπεριλάβῃ εἰς τοὺς ναυτικοὺς καταλόγους. Ἐκ τούτου δὲ καθεὶς συμπεραίνει εἰς ποίαν κατάστασιν εὐρίσκεται παρ' ἡμῖν ἡ πειθαρχία. (2)

Διὰ νὰ συνεθίσῃ δὲ καὶ τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν εἰς τὸ πειθαρχεῖν τοῖς ἄρχουσι, κρίνομεν ἀναγκαιὸν νὰ διοργανισθῶσι δύο λόχοι ἐπινητίων στρατιωτῶν· καθότι οἱ στρατιῶται οὗτοι κυρίως χρησιμεύουσιν ὡς φρουροὶ τῶν ναυστάθμων καὶ τῶν ἐπ' ἀγκυρῶν ἀποσαλευόντων πλοίων· ἰδίως δὲ ἀποτε-

(1) Οἱ Γάλλοι καλοῦσι τὸν ὑπαξιωματικὸν τοῦτον capitaine d'armes· εἰ ἡμέτεροι δὲ, κατὰ λέξιν μεταφράζοντες, τὸν ὀνόμασαν ὀ π λ ο π ο ι ὶ ὄ ν, ἐ π ἰ τ ὶ ὦ ν ὄ π λ ω ν, ἐ π ἰ τ ὶ ὦ ν ὄ π λ ω ν ἀ ξ ι ω μ α τ ι κ ὸ ν, ἀ ρ χ ι ο π λ ῆ τ η ν, ὀ π λ ῆ τ η ν. Τὰ διάφορα ταῦτα τοῦ αὐτοῦ προσώπου ὀνόματα χαρακτηρίζουσι τὴν σύγχυσιν τῶν ἰδεῶν τοῦ διοργανιστοῦ καὶ τὴν παντελῆ περὶ τὰ ναυτικὰ ἀμάθειαν αὐτοῦ προδίδουσιν. (2) Περὶ τούτου ἐλπίζομεν ὅτι δὲν θέλει τις μᾶς ἀναγκάσει ν' ἀναφέρωμεν σκανδαλιώδη παραδείγματα.

λουσι τὴν ἐκτελεστικὴν δύναμιν τῆς ἐπὶ τοῦ πλοίου ἐξουσίας. Ἐν μάχῃ μάλιστα, καὶ ἐν παντὶ ἄλλῳ δεινῷ κινδύνῳ, οἱ ἐπι- νῆιοι στρατιῶται ἐπιτάσσονται τῶν ναυτῶν καὶ φονεύουσι τοὺς φυγομαχοῦντας, τοὺς δειλοὺς καὶ προδότας.

Οἱ ὑπαξιωματικοὶ τῶν δύο τούτων λόγων δύνανται νὰ ἐκτε- λέσωσι καὶ τὰ τοῦ πλοιονόμου ἔργα· παντοῦ δὲ στρατιωτικοὶ ὑπαξιωματικοὶ διορίζονται πλοιονόμοι.

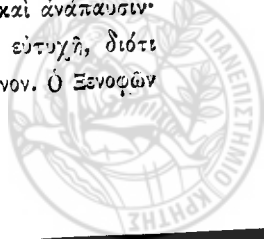
Περὶ στολῆς τῶν ἀξιωματικῶν.

Τὸ περὶ στολῆς ζήτημα τὸ θεωροῦμεν ὡς πάρεργον καὶ διὰ τοῦτο, παρατρέχοντες, παραιτοῦμεν εἰς τοὺς περὶ τὰ τοιαῦτα σπουδαιοτάτους, τὴν φροντίδα τῆς κατὰ μῆκος, πλάτος, βάθος ἀναπτύξεως τοῦ θέματος τούτου· ἡμεῖς δ' ὡς ἐν παρόδῳ ἀνα- φέρομεν μόνον τὰ ἑξῆς·

1. Ἡ στολὴ, τὴν ὁποίαν ἤδη φέρομεν, εἶναι μᾶλλον στρα- τιωτικὴ ἢ ναυτικὴ· διότι ἡ εὐρυθμὸς αὐτῆς διατομὴ ἀρμόζει εἰς μόνους τοὺς πεζοὺς στρατιώτας· τοῦ ναύτου ὅμως τὸ ἐνδύμα πρέπει νὰ ἦναι ὀλίγον χαλαρὸν, καὶ πρὸς πᾶσαν τοῦ σώματος κίνησιν ἐπιτήδειον.

2. Ἡ δευτέρα στολὴ εἶναι ὅλως περιττή. Καὶ κατὰ τοῦτο πρέπει ν' ἀκολουθήσωμεν τὸ παράδειγμα τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐθνῶν, οἱ ἀξιωματικοὶ τῶν ὁποίων ἐνδύονται ἀντὶ δευτέρας στολῆς ἱμάτια ἀπλούστερα καὶ οἰκονομικώτερα.

3. Πολλοὶ ὑπὲρ τῆς οἰκονομίας συνηγοροῦντες κρίνουσι πε- ριττὰς καὶ τὰς ἐπωμίδας καὶ τὰ λοιπὰ χρυσᾶ τῆς στολῆς πα- ράσημα. Ἀλλ' ἐκ τῆς ἱστορίας μαθάνομεν ὅτι διὰ τὰς ἐπωμι- δας πολλοὶ δόκιμοι ἀνεφάνησαν ἐαυτῶν ἀνώτεροι· πολλοὶ δὲ ὑποπλοίαρχοι διὰ τοῦ πλοιάρχου τὰ παράσημα μαχόμενοι ἔ- πεσον. Διὰ τὴν ἐπωμίδα ὁ δόκιμος οὔτε τὴν νύκτα τὸν ὕπνον εὐφραίνεται, οὔτε τὴν ἡμέραν εὐρίσκει ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν· διὰ τὸν δόκιμον οἱ κίνδυνοι εἶναι συναντήματα εὐτυχῆ, διότι δι' αὐτῶν ἐλπίζει ν' ἀπολαύσῃ ταχέως τὸ πρῶτον.

μάλιστα ἐνόμιζεν ὡς οὐ τούτῳ μόνῳ χρῆναι τοὺς ἄρχοντας τῶν ἀρχομένων διαφέρειν, τῷ βελτίονας αὐτῶν εἶναι, ἀλλὰ καὶ καταγοητεύειν ὥστε χρῆναι αὐτούς (1). » Ἡμεῖς δὲ φρονοῦμεν ὅτι τῶν Ἄγγλων οἱ ἀξιωματικοὶ καθίστανται πρὸς τοὺς ναύτας τῶν σεβαστοὶ διὰ τε τῆς εὐγενοῦς ἀνατροφῆς τῶν, καὶ διὰ τῆς καθαρᾶς καὶ πολυτελοῦς στολῆς καὶ τῆς λοιπῆς αὐτῶν σκευῆς καὶ διαίτης. Δὲν προτείνομεν, οὐτ' εἶναι ποτὲ δυνατόν νὰ συστηθῇ παρ' ἡμῖν ἡ Ἀγγλικὴ ἀριστοκρατία· δι´σχυρίζομεθα ὅμως ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς δὲν πρέπει νὰ ᾔηται ῥυπαρὸς καὶ ἀνεπιμέλητος, οὐτ' ἐπιτρέπεται νὰ τρώγῃ ὁ ἄρχων ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ λέβητος, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἔσχατος τῶν ναυβατῶν τροφοδοτεῖται. Ὁ ναύτης εἶναι τὸ δυσπαιθέστερον ζῶον τοῦ κόσμου· διὰ τοῦτο οἱ ἡγούμενοι αὐτοῦ πρέπει νὰ ᾔηται ἢ ἡμίθεοι ἢ ἥρωες.

Ναυτολογία, ἱματισμὸς καὶ τροφοδοσία τῶν πληρωμάτων· ναυτικοὶ παῖδες καὶ ἀπομαχικὸν ταμεῖον.

Οὐδὲν ἄλλο ἕως τῆς γῆς μέρος παράγει ναύτας ἐπὶ τοσοῦτον δεξιούς, εὐκινήτους, ταχυεργεῖς, τολμηροὺς καὶ φιλοτίμους, ὁποίους ἡ Ἑλλάς αὐτομάτως ἐκφέρει. Τοῦ τόπου τούτου τὸ κλίμα, ἡ διαύγεια τοῦ αἰθέρος αὐτοῦ, ὁ αἰθριὸς οὐρανὸς του, ἡ χαρωπὴ καὶ γειννιάζουσα θάλασσα, τῶν φωστῆρων τὸ σελάγισμα, ἡ φύσις ὅλη, προθυμουμένη οὕτως εἰπεῖν, ἐκτρέφει τὸν ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης κατοικοῦντα ἐπιτήδειον εἰς τὰ ναυτικά· ἤτοι τὸν ἀναπλάσσει εὐρύτερον, μυώδη, ὀξύν, ῥιψοκίνδυνον, ζηλωτὴν, φιλόνηκον, φρονηματῖαν (2). Καὶ τῷ ὄντι ὁ Ἕλλην ναύτης ὡς

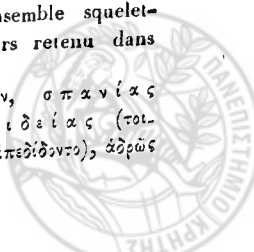
(1) Ξεν. Κύρ. παιδ. βιβ. 8. κεφ. 1. (2) Ἰατρός τις Γάλλος, Hubert Lauvergne ὀνομαζόμενος, ἐγράψεν ἐν ἐκτάσει περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ κλίματος καὶ τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ζωτικῶν δυνάμεων. Ἡ περὶ τούτου διατριβὴ ἐδημοσιεύθη εἰς τὰ Γαλλικὰ ναυτικὰ χρονικά τοῦ 1827 ἔτους· ἐξ ὧν ἐρανίζομεθα τὰ ἐξῆς.

» Le climat de la Grèce, en favorisant l'égal répartition de la force nerveuse, semble assurer à cette contrée le privilège des formes hum-

πίθηξ τὰ ἄρμενα ἀναβαίνει, ὡς σκίουρος δὲ ἀπὸ ἰσοῦ εἰς ἰσθὸν διὰ τῶν προτόνων διαπορεύεται, καὶ ὀρμήματι ἀετοῦ καταπετωμένου ἀπὸ τῶν τέρθρων εἰς τὸ κατάστρωμα καταβαίνει. Οἱ φοβεροὶ δὲ θαλάσσιοι κίνδυνοι, ἀντὶ νὰ τὸν τρομάξωσιν, ἐπὶ μᾶλλον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀκονῶσι, καὶ τὰ ἔμφυτα αὐτοῦ ὀρμήματα διεγείρουσι. Τίς ὅμως πιστεύει ὅτι, ἐν τῷ μέσῳ τῆς φυσικῆς ταύτης εὐθηνίας, τῶν πολεμικῶν πλοίων τὰ πληρώματα εἶναι ἐλλιπῆ καὶ ἔρημα ἀνδρῶν θαλασσοφυγῶν ἐμπείρων; Ὡς ὁ Γάνταλος ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς καὶ πρὸς αὐτὰς τῶν ὑδάτων τὰς ἀφθόνας πηγὰς, τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν ἀποστερεῖται παντὸς ἀγαθοῦ καὶ τήκεται λιποσαρκοῦν καὶ διαρθειρόμενον. Οὐδεὶς δὲ, οὐδ' αὐτὸς ὁ ἔφορος τοῦ προσωπικοῦ, ἀρνείται ὅτι, τῶν Ἰδραίων καὶ τινῶν ὀλίγων ἄλλων ἐξαιρουμένων, πᾶς ὁ λοιπὸς τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ ναυτῶν ὄμιλος οὐδ' αὐτὸν τὸν πόδα ἀπὸ τοῦ κεροιάκος διακρίνει· ἐν καιρῷ τρικυμίας μάλιστα οἱ πλείστοι τούτων, ὑπὸ τοῦ σάλου καρῆσαρῶντες, πρηνεῖς εἰς τὰ μεσόκοιλα τοῦ πλοίου κατάκεινται καὶ πάντῃ ἄχρηστοι ἀποβαίνουσι. Τίς δ' ἐξ αὐτῶν κατέμαθε τὴν χρῆσιν τοῦ φιλοῦ ὄπλου, τοῦ τηλεβόλου, τοῦ πελέκειος, τοῦ πιστολίου, τῆς λόγχης (1); Ἀλλὰ πρὸς τί μακροηγοοῦμεν, ὦ ἀναγνώστη; Ὁ Πειραιεὺς ὀλίγον τῶν Ἀθηνῶν ἀπέχει· ἔρχου λοιπὸν καὶ ἴδε.

maines les plus rapprochées de la perfection. Ce ne sont point des hommes d'une haute stature qu'on voit ici, ni des figures rondes et immobiles; mais des hommes d'une taille intermédiaire à celle-là, d'une figure féroce chez le Klephite, composée chez le raïa, conservant encore le type national et caractéristique de la beauté. Les formes corporelles sont sveltes et musculeuses; la laxité des articulations favorise la rapidité des contractions musculaires, au point que leur vélocité dans la course est passée en proverbe. Qui ne connaît l'agilité d'Odysseus? qui n'a vu le matelot Grec déployer sur les vergues la souplesse des mouvemens du singe? Tout, en effet, concourt à développer chez le Grec les avantages dont il jouit dans l'explosion des phénomènes de la myotilité. Sa charpente osseuse a plusieurs fois fixé mes regards: l'ensemble squelettologique des individus de cette nation m'a toujours retenu dans l'idée d'une organisation spéciale.

(1) Ἀνθρωπὸς τις ἐξ ὀλίγων προτερημάτων, σπανίας ἰκανότητος καὶ συστηματικῆς παιδείας (τοιαῦτα χαρακτηριστικὰ ἐπισήμως ὑπὸ τῶν ὀκείων εἰς αὐτὴν ἀπεδίδοντο), ἀδρῶς

Τοῦ μεγάλου τούτου κακοῦ αἰ πηγαί εἶναι πολλαί καὶ διάφοροι· ὡς πρώτη ὁμως καὶ κυρία αὐτοῦ αἰτία θεωρεῖται ἡ παρ' ἡμῖν ἐπικρατοῦσα τῶν κακῶν πρὸς τοὺς ἀγαθοὺς ἰσομοιρία (1). Τῆς μεγίστης ταύτης ἀδικίας τὸ πνεῦμα ἀπέδιωξεν ἐκ τοῦ βασιλικοῦ στόλου τοὺς πρότερον ἐπ' αὐτοῦ ὑπηρετοῦντας ἐκλεκτοὺς ναύτας, καὶ τοὺς ἠνάγκασε νὰ προτιμήσωσι τὸ χρυσαυγές καὶ στίλβον κηρύκιον τοῦ κερδίου Ἑρμοῦ, ἀντὶ τοῦ σκληροῦ καὶ δυσπλάμου Ποσειδωνίου τρικράνου.

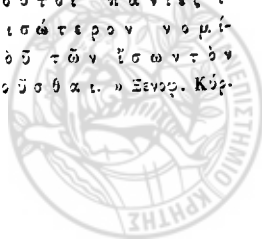
Διὰ νὰ διοργανισθῶσι δὲ τακτικῶς καὶ τὰ περὶ ναυτολογίας κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ ληφθῶσι τὰ ἐξῆς μέτρα·

1. Πρέπει νὰ διορισθῶσι διὰ τύπων ῥητῶν τὰ περὶ κατατάξεως, προαγωγῆς καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ὑπαξιωματικῶν καὶ ναυτῶν.

2. Πρέπει νὰ παραδεχθῶμεν τὸ περὶ ναυτικῆς ἀπογραφῆς Γαλλικὸν σύστημα, τὸ τῶν κλάσεων καλούμενον. Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο πᾶς θαλάσσης ἐργάτης, ἐκ περιτροπῆς καὶ κατὰ τὰς κοινὰς ἀνάγκας, ὀφείλει νὰ ὑπηρετήσῃ ἐπὶ τῶν πολεμικῶν πλοίων. Διὰ νὰ προπαιδευθῶνται δὲ ὅσον ἐνστί πλείοτεροι περὶ τὰ ναύμαχα ἔργα ἐπιστήμονες ναῦται, ἀπολύονται οἱ ἀπογεγραμμένοι μετὰ τὴν λήξιν τῆς θητείας των (τῶν ἀπολύτως χρησίμων ὑπαξιωματικῶν ἐξαιρουμένων)· μόνον δ' ἐν καιρῷ πολέμου προσκαλοῦνται πάλιν ἐπὶ τὰ ὄπλα. Πρὸς τούτοις κατατάσσον-

ἀπὸ τοῦ 1837 ἔτους ἐμισθοδοτεῖτο διὰ νὰ διδάξῃ τοῦ βασιλικοῦ στολίσκου τὰ πληρώματα τὴν ὀπλασκίαν καὶ τὴν πυροβολικὴν τέχνην. Ἀλλὰ προσκληθεῖς ἐπανειλημμένως νὰ ἐκπληρώσῃ τὰ ἔργα του, ἐφολόγησεν ἐπισήμως, περὶ τὰ μέσα τοῦ 1843 ἔτους, ἤτοι μετὰ ἕξ ἔτων παρέλευσιν, ὅτι οὐκ εἶδε τὸν ἄνθρωπον, καὶ διὰ τοῦτο ἐλεγχόμενος ὑπὸ τῆς ἰδίας αὐτοῦ συνειδήσεως καὶ μὴ ἀνεχόμενος νὰ μισθοδοτῆται ἐπὶ ματαίῳ, παραιτεῖ τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν. Ἐν τούτοις ὁμως περὶ τὸ Ποσειδεῖον πάλιν ὁ ἀγαθὸς οὗτος περιτριφυρίζει, καὶ ὑπὸ τὴν ὑπναλίαν τῆς τρικίνης σκιάς νὰ καταφύγῃ προσπαθεῖ. Ἄγιος ὁ Θεός.

(1) » Ἄλλ' ἔγωγ', ἔρη, ὦ Κύρη, καὶ πάντες οἱ παρόντες, ἐννοῶ, ὅτι ἐξεληλύθασι μὲν σὺν ἡμῖν οἱ μὲν καὶ θελιτόνες, οἱ δὲ κλιμειόνος ἀξιοί· ἦν δ' ἐτι γένηται ἀγαθὸν, ἀξιόσουσιν οὗτοι πάντες ἰσομοιεῖν. Καὶ τοι ἔγωγε οὐδ' ἐν ἀνισώτερον νομίζω τῶν ἐν ἀνθρώποις εἶναι, τὸ ὅ τῶν ἴσων τὸν τε κακὸν καὶ τὸν ἀγαθὸν ἀξιόουσθαί. » Ἐννοῶ. Κύρη· παῖδ. διδλ. 2. κεφ. 2.

ται εἰς τὴν πολεμικὴν ὑπηρεσίαν ναῦται ἐθέλονται, ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν πλοίων πρότερον ὑπηρετήσαντες, ἢ τὴν ἀλυσίαν μετελήθοντες. Ἀλλὰ καὶ οὗτοι μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐθελουσίου θητείας τῶν ἀποπέμπονται.

3. Πρέπει νὰ ἐξαιρεθῶσι τῆς στρατιωτικῆς ἀπογραφῆς οἱ θαλάσσιοι ἐργάται καὶ νὰ παρχωρηθῶσιν εἰς αὐτοὺς καὶ τινα ἄλλα μικρὰ προνόμια.

4. Θεωροῦμεν ἀναγκαίαν καὶ ὠφέλιμον τὴν κατὰ μέρος ἐκ παιδῶν συγκρότησιν ὅλων τῶν ναυτικῶν πληρωμάτων, τοῦ τε πολεμικοῦ καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ στόλου.

5. Ἐπειδὴ νομιζομεν ὅτι ὁ εἰς τοὺς ναύτας καὶ τοὺς ὑπαξιωματικούς χρηγοῦμενος μηνιαῖος μισθὸς εἶναι ἱκανός, διότι ὑπερβαίνει καὶ αὐτῶν τῶν Γάλλων τὴν μισθοδοσίαν, πρέπει διὰ τοῦτο νὰ συμπληρωθῇ δι' αὐτοῦ ὁ ἱματισμὸς ἐκάστου αὐτῶν, καὶ νὰ χορηγηθῶσιν εἰς τοὺς ὑπαξιωματικούς καὶ τοὺς ναύτας πρὸς τοὺς ἄλλοις ἐνδύματα μάλλινα, ὡς τὰ τῶν Ἄγγλων.

6. Πρὸς τούτοις πρέπει νὰ βελτιωθῇ ἡ τροφοδοτικὴ μερίς διὰ τῆς προσεπιχορηγήσεως ὀλίγου βουτύρου, αἱ δὲ τροφαὶ νὰ παρασκευάζωνται εἰς τὸν ναύσταθμον (1).

7. Συμφέρει νὰ συστηθῇ τὸ ἀπομαχικὸν ταμεῖον (2).

(1) Ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Βασιλείας καταπακνήθη διὰ τὴν τροφοδοσίαν τῶν πληρωμάτων τῶν βασιλικῶν πλοίων ἐπέκεινα τοῦ ἐνὸς καὶ ἑξήκοντος ἑκατομμυρίου δραχμῶν ὅλα δὲ ταῦτα τὰ χρημᾶτα περιῆλθον εἰς τὰς ἀλλοτρίων χεῖρας. Διότι σύμπαν τὸ βασιλικὸν ναυτικὸν ὡς ὁ ἡμετέριος ἐπίπτης, ἐκ τῶν παντοπωλείων κατ' ὀλίγον τὰ ἐπιτήδεια ἠγόραζεν. Οὐδεὶς δὲ ἐνεθυμήθη « πρὸ τέρρον ἐστὶ τοῦ πρῶρα τεύσαι τὸ φουράσαι ». Ὅπρια τοῦ δημοσίου πλούτου σπατάλη! Μόλις δὲ πέρυσιν ἡ Γραμματεία κατώρθωσε, καὶ τοῦ ὑπὸ πολλῶν πολεμουμένων νὰ προμηθεύτῃ δι' ἐργαλείων τὰ διὰ τὸν βασιλικὸν στόλισμον ἀναγκαῖα τρόφιμα.

(2) Τοῦ ἀπομαχικοῦ ταμείου ἡ σύστασις εἶναι συμφέροισα καὶ ἀπαραίτητος διότι δι' αὐτοῦ καὶ τὸ Δημόσιον ἀποβάλλει τῶν συντάξεων καὶ τῶν ἀπομαχικῶν μισθῶν τὰ θάρη, καὶ ὁ πολύτλας ναυτικὸς μαχητὴς εὐρίσκει πρὸς τῆς ζωῆς του τὰ τέλη ἀσφαλῆ καὶ βέβαιον καταφύγιον, ἢ δὲ χήρα καὶ τὰ ὄρφανὰ τοῦ ὑπὲρ πατρίδος πεσόντος δὲν ἀναγκάζονται νὰ περιτρίβωσι τὰς ἀγρίας, ἐλεημοσύνην αἰτοῦντα. Ἐάν ἀπὸ τῆς ἐγκαταστάσεως τῆς Βασιλείας διοργανίζετο τὸ ναυτικὸν ἀπομαχικὸν ταμεῖον, ἐθέλαμεν ἤδη εἶναι συνηγμένα μετὰ τὰς ἀναγκαῖα κεφάλαια διότι κατὰ τὸν Ἠσίοδον « Εἰ γὰρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπί σμικρῷ καταθεῖτο, καὶ θαμὰ τοῦθ' ἔρδοις, τὰ χα κεν καὶ τὸ μέγα γένοιτο. »

Καθ' ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν περὶ τὰ ναύμαχα ἔργα διδασκαλίαν τῶν πληρωμάτων, ἀρκοῦσιν ὅσα περὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀνατροφῆς τῶν ἀξιωματικῶν ἀνωτέρω εἶπομεν. Διότι, ἂν ἐκπαιδευθῶσιν ἄρχοντες εἰς τὸ καλῶς ἄρχειν ἱκανοί, θέλουσι μάθει τότε πρὸ αὐτῶν οἱ ἀρχόμενοι τὰς πολεμικὰς τέχνας, πρὸ πάντων δὲ τοῦτο » ὡς αἰρετώτερόν ἐστι μαχομένου ἀποθνήσκειν μάλλον, ἢ φεύγοντας σωθῆναι (1). » Τοιοῦτον δὲ φρόνημα πρέπει νὰ ἐμποιήσῃ τις εἰς τοὺς θαλασσίους πολεμιστὰς, οἵτινες προπαδεύονται διὰ νὰ περᾶσθαι ποτε εἰς τὸν ἀδιήγητον ναυτικῆς μάχης τάραχον, μετὰ τὸν ὀπίουον

» Κλαίει ὁ νικηθεὶς, ὁ δὲ νικήσας ἀπόλωλε (2).»

Περὶ προβιασμῶν.

Κατὰ τὰς διαστάσεις καὶ τὸ μέγεθος τῆς τροπίδος τοῦ πλοίου σταθμίζουσιν οἱ τὴν ναυπηγικὴν καλῶς ἐπιστάμενοι φρόνιμοι τεχνίται, καὶ τὰς σταμίνας, καὶ τὰ ἐπιτροπίδια, καὶ τὰ ζυγά, καὶ τὰς μεσόδμας, καὶ τοὺς ἰστούς, καὶ τὰς κεραίας καὶ πᾶσα τοῦ πλοίου ἢ ἐξάρτισις κατὰ τὰ μέτρα τῆς τροπίδος διατέμνεται, καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτοῦ πρὸς τὴν στεῖραν σύμμετρα ἐμβαδίζονται. Ἡμεῖς ὅμως παντάπασιν ἀντίθετον τούτου ἀκολουθήσαντες σύστημα, συνηρημολογήσαμεν ἐπὶ τροπίδος ἀκάτου μικρᾶς πολυζύγου νηὸς ἀμφιμήτρια, καὶ δικρότου ἐπίκρια γήσαντες ἀνεπετάσαμεν ἰστία μεγάλα καὶ πολύμητα· πολλοὶ δὲ καὶ ἄθροαι ἐπαναβάντες ἀνετρέψαμεν τὰ πάντα καὶ αὐτανδρον εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἀβύσσου τὸ τεράστιον σκάφος κατεποντίσαμεν. Κοινῶς δὲ λαλοῦντες, ὡς ἂν εἶχε τὸ Κράτος στόλους μεγάλους καὶ ἰσχυροὺς, ὡς ἂν ἐπλήρουν τὰ πελάγη πάντα πλοῖα Ἑλληνικὰ πολλὰ καὶ ὑψίζυγα, τὸ σῶμα τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Βασιλικοῦ ναυτικοῦ καταριθμῆσι τρεῖς μὲν στόλων στρατηγούς, ἑξήκοντα ἕξ δὲ δικρότων καὶ φρεγατῶν ἄρχοντας, ἑξομοιήκοντα

(1) Ξενοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 3. κεφ. 3. (2) Πλουτ. Δημοσθ.

πέντε θριξίων κυβερνητήρας και διακοσίους ἐξήκοντα μικροτέρων πλοίων διευθυντάς· πρὸς δὲ τούτοις συγκαταλέγει οικονομικῶν ὑπαλλήλων τάξιν πυκνήν και ὑπερφαλαγγοῦσαν! Και ὀλίγοι μὲν ἐκ τοῦ συντάγματος τούτου ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελοῦσιν, οἱ πλείστοι δὲ τῶν ἰδίων ἐπιμελούμενοι, τακτικῶς ἀνά πάσαν ναυμηνίαν τὸν λεγόμενον μισθὸν τοῦ βαθμοῦ των ἀπολαμβάνουσιν. Ὅλοι ὅμως ἀνεξαιρέτως κατὰ τακτάς περιόδους προάγονται, μακροὶ δὲ και σχολιοτενεῖς νέων διορισμῶν και προβιβασιμῶν κατάλογοι ὁσημέραι διεκπεραιοῦνται, και ἔτι μακρότεροι πρὸς ὑπογραφήν ὑποβάλλονται. Ἄλλ' ἐν τοσούτῳ οἱ ἡδικοημένοι, ἀντὶ νὰ ὀλιγοστεύσωσι, πολλαπλασιάζονται και τῶν ἀπαιτήσεων αἱ φλόγες, ἀντὶ νὰ σβεσθῶσι, διὰ τῆς δρόσου τῶν ἀμοιβῶν καταβράντιζόμεναι ἐπὶ μᾶλλον ἐξάπτονται και τὸ ναυτικὸν καταφλέγουσι· πῶς δὲ θέλομεν καταντήσῃ, Κύριος οἶδε. Διότι τῶν ναυτικῶν ἀξιοματικῶν και οἱ προβιβασιμοὶ, ὡς αἱ πρῶται κατατάξεις, δὲν ὑπάγονται εἰς γραπτὸν τινα και ὀρισμὲνον τύπον. Και τῆς ἀρχιότητος, και τῆς ὑπηρεσίας και τῆς ἱκανότητος τὰ δικαιώματα εἶναι πάντῃ ξένα και ἀγνωστα πρὸ ἡμῶν. Διὰ τοῦτο πολλάκις ὁ οὐραγῶν προτάσσεται τοῦ ἡγουμένου αὐτοῦ, και ὁ περὶ τῶν ἰδίων ἔργων φροντίζων προτιμᾶται τοῦ τὰ δημόσια ἐπιτετραμμένου· ὁ δὲ ἱκανὸς και ὁ ἀνίκωνος, ὁ οἶκος μένων και ὁ στρατευόμενος, ὁ κακὸς και ὁ ἀγαθὸς ἰσομοιροῦσιν. Ἐνίοτε μάλιστα, θεῖα εὐδοκίη και συνάρσει, και αὐτὸς ὁ τῶν ναυτικῶν ἀμοιβος ἰδιώτης ὑπερπηδᾷ τὰ ἐσκαμμένα και διὰ μιᾶς πλοίαρχος μέγας χειροτονεῖται· ἐνὶ λόγῳ ἀνθρώποι, οἵτινες οὔτε ἄλλοτε τὴν πατρίδα ὑπηρετήσαν, οὔτε θέλουσι τὴν ὑπηρετήσῃ ποτὲ, οὔτε ἱκανοὶ εἰς τοῦτο εἶναι, μετὰ τῶν ναυμάχων συγκαταλέγονται και τῷ φωτίῳ προσοικειοῦνται (1). Ἄλλ' ἄρα γε ἡ ἀφθονος αὐτῆ τῶν διορισμῶν και τῶν προβιβασιμῶν δαχρύλεια δὲν ἀποπνίγει πᾶν γόνυμον τοῦ μέλλοντος σπέρμα; δὲν ἐκνευρίζει πάσας τὰς ζωτικὰς τοῦ ἐνεστώτος δυνάμεις; Μέχρι τινὸς μὲν ἦτο συγκεχωρημένη, χάριν τῶν παλαιῶν ἐκδουλεύσεων, ἡ πέραν τοῦ δέοντος ὑπερκράσις τῶν

(1) Φώτιος ὁ πρὸς πάντας γνωστὸς καλὸς κληρικός και κεντρικός ταμίης.

ναυτικῶν τάξεων. Ἄλλ' ἤδη, μετὰ τοσούτων εἰρηνικῶν ἐτῶν παρέλευσιν, ἡ πρὸς βλάβην τοῦ κοινοῦ συμφέροντος προαγωγή ὁποιουδήποτε εἶναι καιρία καὶ θανατηφόρος κατὰ τῆς πατρίδος πληγῆ· διότι ἡ ἀλλεπάλληλος τῶν διορισμῶν καὶ τῶν προβιβασιμῶν ἐπιφορὰ, ἀπονοστοῦσα, ἀπομάσσει καὶ τὸ ἔσχατον τοῦ κεντρικοῦ ταμείου ἀπόσταγμα, ἀποσθεννύει δὲ τὴν περὶ τὰ καλά κάγαθὰ ἔργα φιλοτιμίαν, τὸ θεῖον αὐτὸ πῦρ, τὸ ὅποιον ὁ Προμηθεὺς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ πυρσοῦ ἀποκλέψας διένειμεν εἰς ὀλίγους θνητούς.

Διὰ τοῦτο πρὸς ἐντελῆ διοργανισμόν τοῦ σώματος τῶν ἀξιοματικῶν τοῦ ναυτικοῦ θεωροῦμεν πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀναγκαῖα καὶ τὰ ἐξῆς.

1. Πρέπει νὰ πύξωσιν οἱ κατὰ χάριν καὶ ἄνευ τινὸς δημοσίας ἀνάγκης προβιβασμοί. Ἐπὶ ἐξ ἔτη τοῦλάχιστον πᾶς προβιβασμὸς εἶναι ἀσυγχώρητος.

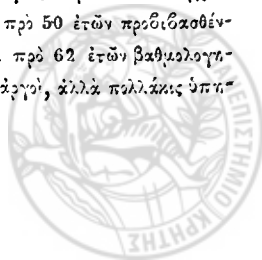
2. Πρέπει νὰ κανονισθῶσι καὶ τὰ περὶ προβιβασμῶν διὰ κανόνος ῥητοῦ· καὶ τὰ μὲν δύο τρίτα αὐτῶν ν' ἀπονέμονται κατ' ἀρχαιότητα, τὸ δὲ ὑπόλοιπον τρίτον κατ' ἐκλογὴν, πλὴν δικαίαν (1).

3. Ἡ ἀρχαιότης πρέπει νὰ ὑπολογίζηται ἐπὶ τῇ βᾶσει τῆς ὑπηρεσίας (2).

(1) Ὁ πρῶν ὑπουργὸς ἐμαλέτα μετὰ τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ περὶ κατὰ τάξιν διατάγματος νὰ κανόνισῃ καὶ τὰ περὶ προβιβασμοῦ τῶν ἀξιοματικῶν.

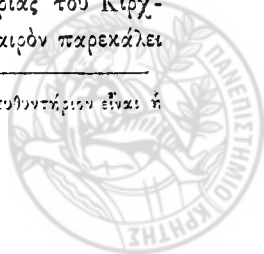
(2) Παρ' ἡμῖν πολλοὶ τῶν ἀξιοματικῶν, ἀπὸ τῆς πρώτης τοῦ ναυτικοῦ συστάσεως οἴκοι διακείμενοι, ἢ τῶν ἰδίων ἐπιμελούμενοι, θεωροῦσιν ἑαυτοὺς ἠδικημένους, εἴαν μετὰ παρέλευσιν δύο ἢ τριῶν ἐτῶν δὲν προβιβασθῶσιν. Ἀνελίσσων τις ὅμως τοὺς Ἀγγλικούς ναυτικούς καταλόγους εὕρισται πλοίαρχους μὲν ἔχοντας 35 ἐτῶν ἀρχαιότητα, κυβερνήτας δὲ πρὸ 50 ἐτῶν προβιβασθέντας, καὶ ὑποπλοίαρχους ἀπὸ τοῦ 1781 ἔτους, ἧτοι πρὸ 62 ἐτῶν βαθμολογηθέντας! Οὗτοι δὲ οἱ ἀξιοματικοὶ δὲν ἦσαν πάντοτε ἀρχοί, ἀλλὰ πολλάκις ὑπηρετήσαν καὶ ἐν πολέμοις καὶ ἐν εἰρήνῃ.

Ναυτικὸν ἐργαστάσιον καὶ λόγος τεχνιτῶν.

Πρὸς τῷ ἐν Καλαυρία Βασιλικῷ ναυστάθμῳ ὠκοδομήθη ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν ἐργαστάσιόν τι ξύλινον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἰς τακτικὸς τεχνιτῶν λόγος κατεργάζεται τὴν ναυπηγήσιμον ὕλην καὶ τὰ ναυτικὰ προετοιμάζει σκεύη. Καὶ τὸν λόγον ἀπὸ τοῦ πρώτου σχηματισμοῦ του, καὶ τὸ ἐργαστάσιον ἀπὸ τῆς ἐκ θεμελιῶν ἀνεγέρσεως, ἐδιοίκησε μέχρι τοῦ παρελθόντος Ἰουνίου ὁ πρὸς πολλοὺς γνωστὸς Κιρχμάγερ. Ὁ λοχαγὸς οὗτος ἀνεξέταστος εἰς τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν εἰσῆλθεν, ἀνεξέταστος σχεδὸν ἐννέα ὄλα ἔτη ὑπηρετῶν διετέλεσε, καὶ ἀνεξέταστος ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπῆλθε· καὶ τοι ὑπὲρ τὸ ἐν δραχμῶν ἑκατομύριον ἰδίαις χερσὶ διαχειρισθεῖς. Ἐκ πόσων στρατιωτῶν ὁ λόγος συνίστατο, ὁποῖον ἕκαστος αὐτῶν μισθὸν ἐλάμβανε καὶ πόσας ὠρας εἰργάζετο, ὄλας ταύτας τὰς λεπτομερεῖας μόνος ὁ λοχαγὸς Κιρχμάγερ τὰς ἐγνώριζε. Τοῦ βασιλέως τῶν μετάλλων ὁ ὁμοπάτριος καὶ ὁμομήτριος ἀδελφός, ὁ χρυσοειδὴς χαλκός, ἀνά σταθμὰ τεσσαράκοντα καὶ πεντήκοντα ἐγορηγεῖτο, ὀλόκληρα δὲ μακρὰ ὀρειχάλκινα πυροβόλα εἰς τὸ ἐργαστάσιον τοῦ λόγου παρεδίδοντο, ἐξ αὐτῶν δὲ κατεσκευάζοντο σκεύη καὶ ἐφόδια διάφορα, μικρὰ μετὰ μεγάλων ἀνάμικτα· ἀλλὰ μόνος ὁ Κιρχμάγερ ἐγνώριζε πόσος χαλκὸς κατεργάσθη, πόσον ἢ κατεργασία διέφθειρε καὶ πόσος κατεργασμένος παρεδόθη εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ναυστάθμου. Ἐκατὸν καὶ ἐπέκεινα τεχνίται εἰργάζοντο, πολύτιμα ἐργαλεῖα ἀνά χεῖρας ἔχοντες, ἀλλὰ πόσα τούτων νέα κατεσκευάζοντο, πόσα παλαιὰ διεφθείροντο, πόσα δ' ἀνεπληροῦντο, οὐδεὶς ἄλλος ἤξευρε ταῦτα πάντα εἰ μὴ μόνος ὁ Κιρχμάγερ. Τί δ' ἐπρασσε τὸ ναυτικὸν Διευθυντήριον καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ μακρὸν διάστημα τῆς ἀπεριορίστου δικτατορίας τοῦ Κιρχμάγερ (1); Ἐσίγα, ἐσιώπα· ἀπὸ καιροῦ δὲ εἰς καιρὸν παρεκάλει

(1) Ἰπενθυμίζομεν τὸν ἀναγνώστην ὅτι τὸ ναυτικὸν Διευθυντήριον εἶναι ἡ ἀνωτάτη ἐλεγκτικὴ ναυτικὴ ἀρχή.

τὴν Γραμματεῖν νὰ διατηρήσῃ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὑπηρεσίαν τὸν ἀριστοτέλῃν λοχαγόν, διότι ἡ ἀπομάκρυνσίς του ἠδύνατο, ὡς ἔλεγε, νὰ ἐπιφέρῃ ὄλου τοῦ ναυτικοῦ τὴν παντελῆ καταστροφὴν! Ἐπ' ἐσχάτων μάλιστα, ὅτε ὁ πρῶτος ὑπουργὸς ἀπέλυσε τὸν ξένον τοῦτον, οἱ θιασώται του ἐδημοσίευσαν εἰς τὰς ξένας ἐφημερίδας πικρὰν κατὰ τοῦ Κιρχμάγερ διατριβὴν, ἐλεεινολογούντες τὸ ναυτικὸν διὰ τοῦ Κιρχμάγερ τὴν ἀποστέρησιν.

Τὸν ἀνεύθυνον λοχαγὸν Κιρχμάγερ διεδέχθη ὁ ὑπεύθυνος ὑπολοχαγὸς Ζιμπρακάκης, ὅστις φρίττων παρελάμβανε τὸν λόχον καὶ τὸ ἐργοστάσιον εἰς τοιαύτην ἀθλίαν εὔρε τὰ πράγματα κατὰστασιν! Μετ' ὀλίγης δ' ἡμέρας ἀπὸ τῆς παραλαβῆς συνέβη τὸ ἐξῆς περίεργον συμβάν· ἐνῶ ἐπὶ τῆς διοικήσεως τοῦ Κιρχμάγερ ἡ ἀκατέργαστος καὶ ἡ κατεργασμένη ὕλη καὶ πάντα τοῦ ἐργοστασίου τὰ σκεύη ἦσαν ἀκαταμέτρητα, καὶ εἰς τοῦ τυχόντος τὴν διάκρισιν παραδεδομένα, οὐδεὶς τὰ ἐκλεπτε, μόλις δὲ ὁ ὑπολοχαγὸς Ζιμπρακάκης τὰ κατεμέτρησε, καὶ πάραυτα τὴν τρίτην ἡμέραν συνελήφθη εἰς τῶν στρατιωτῶν ἐπ' αὐτοφώρῳ κλέπτων τοῦ ἐργοστασίου τὰ ἐργαλεῖα· καὶ οὕτως ἐπληράθη τὸ ὑπὸ τοῦ κοινῆς λόγου λεγόμενον,

Ὁ λύκος ἀπὸ τὰ μετρημένα τρώγει.

Ὁ Ζιμπρακάκης προσέλαβε μετ' αὐτοῦ καὶ δύο ἄλλους ἀξιωματικούς τοῦ πυροβολικοῦ καλοὺς κήραθους· εἰς μόνην δὲ ταύτην τὴν περίστασιν πτύχῃσε τὸ ναυτικὸν νὰ λάβῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτοῦ στρατιωτικούς ἀξιωματικούς ἐπιστήμονας, ἐμπείρους καὶ ἀκαμάτους. Τὸ ναυτικὸν Διευθυντήριον ὁμως, ἐνῶ ἄλλοτε ἐθεώρει τὴν ὑπαρξίν τοῦ λόχου ἀναγκαίαν καὶ ἀπαραίτητον, ἤδη περιττὴν τὴν νομίζει καὶ ἐπιζήμιον μάλιστα· διὰ τοῦτο προτείνει καὶ τοῦ ἐργοστασίου καὶ τοῦ λόχου τὴν διάλυσιν· πᾶσαι δὲ αἱ ἐναντία δυνάμεις συνώμοσαν νὰ ἐκπολιορκήσωσι τὸν Ζιμπρακάκην, ὅστις κατεμέτρησε τοῦ λόχου τὰ ἐργαλεῖα καὶ τὰ σκεύη. Ἄλλ' ἡμεῖς ἀπ' ἐναντίας διῆσχυρίζομεθα ὅτι καὶ τὸ ἐργοστάσιον ἀναγκαῖον, καὶ ὁ ἐν αὐτῷ ἐργαζόμενος λόχος πολυειδῶς χρήσιμος εἶναι. Διότι καὶ ναυτικοὶ ἰθαγενεῖς τεχνίται ἐπιτηδεῖοι διὰ τοῦ μέσου τούτου ἐκπαιδεύονται, καὶ τὰ ναυτικὰ

σκευή ἐντελῶς κατεργάζονται, καὶ ἐν ἀνάγκῃ ὁ λόχος ὡς στρατιωτικὴ δύναμις χρησιμεύει. Ὅθεν ἀποφαινόμεθα τὰ ἑξῆς.

1. Συμφέρει νὰ διατηρηθῇ ὁ λόχος τῶν ναυτικῶν τεχνιτῶν.

2. Πρέπει νὰ διαλυθῇ τὸ σχοινοπλοκεῖον διότι ἡ συντήρησις αὐτοῦ βλάβην μᾶλλον ἀντὶ ὠφελείας ἐπιφέρει. Καὶ ἐν γένει εἰς τὰ ἐργαστάσια τοῦ λόχου πρέπει νὰ κατεργάζονται μόνα τὰ ναυτικὰ σκευὴ ἐκεῖνα, ὅσα ἀδύνατον εἶναι νὰ προμηθευθῶσιν ἔξωθεν εἰς τιμὰς εὐθηνάς.

3. Διοικητὴς τοῦ λόχου πρέπει νὰ διορισθῇ ἀξιωματικὸς τις ἔμπειρος, ἐπιμελής, αὐστηρὸς, πιστὸς καὶ ἀκάματος, οἷος ἀνεδείχθη ὁ ὑπολοχαγὸς Ζυμπρακάκης.

4. Πρέπει νὰ προσληφθῶσιν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ λόχου ἀρχιτεχνίται ἔμπειροὶ καὶ ἐκλεκτοί.

5. Αἱ ἐργασίμοι ὥραι πρέπει νὰ προσδιορίζονται κατὰ τὰς ἀνάγκας τῆς ὑπηρεσίας· κατὰ δὲ τὰς λοιπὰς ὥρας τῆς ἡμέρας ὁ λόχος πρέπει νὰ διδάσκηται τὰ στρατιωτικὰ γυμνάσια.

6. Πρέπει νὰ τεθῇ ὁ ἀνήκων ἔλεγχος εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἐργοστασίου.

Ναυτικὴ ἀρχηγία.

Μέχρι τοῦ παρελθόντος φεβρουαρίου διετηροῦντο πρῶτον μὲν δύο ναυτικὰ ἀρχηγεία, ἀκολούθως δὲ ἐν μετὰ ταῦτα ὅμως καθρηγίθη καὶ τοῦτο ὡς περιττὸν, ἤδη δὲ τὰ βασιλικὰ πλοῖα διευθύνονται ἀπ' εὐθείας παρὰ τῆς ἐπὶ τῶν ναυτικῶν Γραμματείας. Τὸ ἐσχάτως ληφθὲν τοῦτο μέτρον θεωροῦντες καὶ ἡμεῖς καλὸν καὶ συμφέρον, ἂν ναυτικοὶ ἀξιωματικοὶ ἀποκατασταθῶσιν εἰς τὴν Γραμματείαν, κρίνομεν περιττὴν τὴν ὑπαρξίν εἰδικοῦ ναυτικοῦ ἀρχηγείου. Δὲν εἶναι ὅμως παράδοξον ν' ἀνεγεννηθῇ καὶ τοῦτο ὡς ἀνεγεννήθη καὶ τὸ ναυτικὸν Διευθυντήριο. Καθότι οἱ διοργανιστὰί τῆς ναυτικῆς ὑπηρεσίας διοργανίζουσι πάντοτε τὰ πράγματα κατὰ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ συμφέροντα αὐτῶν· ποτὲ δὲ, ἢ πολλὰ σπανίως, διορίζουσι τὰ πρὸς τὰ πράγματα ἀρμόδια πρόσωπα.

Περὶ οἰκονομίας.

Ἀρχαίος τις σοφός, τὰ ἀνθρώπινα καλῶς σπουδάσας, ὠνόμασε τὰ χρήματα νεῦρα τῶν πραγμάτων· συνεχῆς δὲ πολλῶν αἰῶνων πείρα ὀρθὴν τὴν δόξαν του ταύτην ἀπέδειξεν. Ὁ πρὸς χάριν λοιπὸν πολιτευόμενος, καὶ ὁ τὰ δημόσια κατασωτεύων, πρὸ πάντων δὲ ὁ ἐκ τοῦ κοινοῦ θησαυροῦ τὸ δηνάριον τῆς φορολογουμένης γήρας ὑπεξαίρων, εἶναι οἱ ὀλεθριώτεροι τῆς κοινωνίας λυμεῶνες· διότι τὰ κοινὰ καταχρῶμενοι χρήματα, ἦτοι τοῦ Κράτους τὰ νεῦρα παραλύοντες, ἀνά κράτος τὴν πολιτείαν διατρεῖουσιν. Ἐπειδὴ δὲ ἀπλῆϊς ἄτε τὰ ἐσθίοντα ἐν στρατιᾷ, καὶ ἀπ' ἐλαχίστων ὀρμώμενα, καὶ οἷς ἂν λάβῃ διαψιλέστατα χρώμενα, (1) » διὰ τοῦτο πρέπει νὰ παρεισαχθῇ εἰς τὴν ναυτικὴν ὑπηρεσίαν ἢ αὐστηροτέρα οἰκονομία. Πρὸς τούτοις δὲ καὶ δίκαιον, καὶ συμφέρον καὶ πρέπον εἶναι νὰ καταδιώκηται, ὡς κοινὸς ἐχθρὸς, ὁ καὶ ἓνα μόνον ἐθνικὸν ὄβολὸν σφετεριζόμενος δημοσίως ὑπηρετής, καὶ ὁ ξένια καὶ δῶρα δεχόμενος ὑπάλληλος (2). Διότι ἡ κατάχρησις εἶναι μόλυσμα τοσοῦτον ὀλέθριον, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ πλουσιώτερα καὶ ἰσχυρότερα τοῦ κόσμου Κράτη ἐν ῥοπῇ μιᾷ νεκρὰ καταβάλλει. Ὡς πρόσφατον δὲ τούτου παράδειγμα ἀναφέρομεν τὴν Γαλλίαν, τὴν πρὸ τίνος ἀκράτῳ ἐλευθερία μεθούσαν ταύτην τύραννον, τὴν ὁποίαν παρ' ὀλίγον ἐλυμαίνοντο οἱ τὰ κοινὰ νοστιζόμενοι, ἐὰν ὁ Ναπολέων δὲν κατεπολέμει καὶ τοὺς ἐντέλει ληστές.

Πολλοὶ λέγουσιν ὅτι εἴμεθα πτωχοί· ἡμεῖς δὲ φρονοῦμεν ὅτι δὲν θέλομεν πλουτήσῃ ποτὲ, ἐν ὅτῳ καταδαπανῶμεν τὰς εἰσφορὰς εἰς λήρους καὶ εἰς οὐδὲν δέον. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι εἰς τοῦ κακοῦ οἰκονομοῦ τὰς χεῖρας οὐδ' αὐτὰ τὰ ἀργύρια χρήματα εἶναι (3)· ἀπ' ἐναντίας ὁμως οἱ θεῖοι, καὶ ἀγαθοὶ καὶ ἐπιστή-

(1) Εὐνοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 1. κεφ. 6. (2) » Ἐνὶ καὶ δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σαρῶν, καὶ ὡς φιδὸς ἐν στόματι ἀποτρέπει ἐλεγκμοὺς. « Σοφ. Σαρ. κεφ. 20. (3) » Τὸ μὲν δὴ ἀργύριον, εἰ μὴ τις ἐπίσταται αὐτῷ χρῆσθαι, ὡς τῷ πόρρω ἀπωθίεσθαι, ὡς Κριτόβουλε, ὥστε μηδὲ χρήματα εἶναι καὶ. » Εὐνοφ. Οἰκ. κεφ. 1.

μονες ἄρχοντες καὶ ἐκ πέτρας ἐκβάλλουσιν ὕδωρ, ἐν γῆ ἐρήμῳ δὲ οὐράνιον συλλέγουσι μάννα.

Ἱατροὶ καὶ ἱερεῖς.

Τῶν ξένων πολεμικῶν στόλιον ἐπιβαίνουσι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἱατροὶ καὶ ἱερεῖς. Καὶ οἱ μὲν ἱατροὶ διηνεκῶς ἐπιμελοῦνται τῆς ἐπινηθίου διαίτης καὶ τοὺς νοσοῦντας θεραπεύουσιν, οἱ δὲ ἱερεῖς χαλιναγωγοῦσι διὰ τοῦ Θεοῦ λόγου τὰς παραφόρους ὀρμὰς τοῦ πληρώματος καὶ τὴν θρησκευτικὴν αὐτοῦ συνειδήσειν ῥυθμίζουσιν· ἐν τῇ ἐσχάτῃ δὲ καὶ φοβερᾷ τοῦ θανάτου ὥρᾳ μάλιστα οὖσι τὰς πολυαλγεῖς ὀδύνας τοῦ μακρὰν τῶν φιλιτάτων,

» Γαίη ἐν ἀλλοδαπῇ ἀπάνευθε τικίων, (1) »

θνήσκοντος· ἐν πολέμῳ δὲ παρορμῶσιν εἰς μάχην τοὺς περὶ πατρίδος ἀμυνομένους, τὰ ὄπλα αὐτῶν εὐλογοῦντες. Παρ' ἡμῖν δὲ οὔτε ἱατρὸς, οὔτε ἱερεὺς πολεμικοῦ τινὸς πλοίου ἐπέβη ποτέ. Ὅθεν οἱ δύστηνοι τῶν Ἑλληνικῶν πολεμικῶν πλοίων ναυιάται καὶ ἀλγοῦντες καὶ τὰ πάνδεινα πάσχοντες,

(» Οὐ γὰρ ἐγώ γέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης

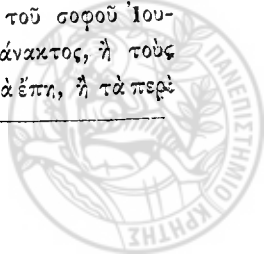
» Ἄνδρα τε συγγεῦαι, εἰ καὶ μάλα κερτερὸς εἶη (2). «)

στεροῦνται καὶ τῆς ἐπιγείου συνδρομῆς καὶ τῆς οὐρανοῦ παραμυθίας· περὶ τούτου δὲ ὀλίγον φροντίζει ὁ ἐπὶ τοῦ προσωπικοῦ ἀρμόδιος ὑπάλληλος. Ἄλλ' ἡμεῖς καὶ τοὺς ἱατροὺς ἀναγκαίους καὶ τοὺς ἱερεῖς κατὰ πολλὰ χρησίμους θεωροῦντες, ἀποφαινόμεθα ὅτι πρέπεινὰ ληφθῆ καὶ περὶ τούτων ἡ ἀνήκουσα πρόνοια.

Οἱ ναυτικοὶ θεσμοί.

Ἐάν τις ἐξ ἡμῶν τῶν ὑπογεγραμμένων ἡρμήνευε τὸ ἐξ ἀήμερον τῆς Γενέσεως, ἢ τὸ ἄσμα τῶν ἁσμάτων τοῦ σοφοῦ Ἰουδαίου, ἢ τοὺς Μεσσιακοὺς ψαλμοὺς τοῦ προφητάνακτος, ἢ τοὺς πανδέκτας τοῦ Ἰουστινιανοῦ, ἢ τοῦ Πινδάρου τὰ ἔπη, ἢ τὰ περὶ

(1) Ὅδυσ. I. 36. (2) Ὅδυσ. Θ. 133.

ιατρικῆς σωζόμενα συγγράμματα τοῦ Ἴπποκράτους, τοῦ Γαληνοῦ, ἢ τοῦ Ἐρесеῖου 'Ρούφου, τίς δὲν ἤθελε τὸν ἐμπύσει κατὰ πρόσωπον, πλάνον, ἀγύρτην καὶ τολμητικὴν ἀνακιδῆ αὐτὸν ἐπονομάζων; Τίς δ' ἐκ τῶν θεολόγων, τῶν νομικῶν, τῶν φιλολόγων, ἢ τῶν ἱατρῶν ἤθελέ ποτε κατορθώσει νὰ καταλάβῃ τοὺς παραλογισμοὺς, τὰ ληρήματα καὶ τοὺς γρίφους τοῦ τὰ ξένα ἔργα σοφίζομένου αὐτοσχεδιστοῦ; Καὶ ἐκ τούτου λοιπὸν μόνου πᾶς τις νὰ εἰκάσῃ ἡδύνατο ὁποῖον

» Σύμμικτον εἶδος καὶ ἀπυρόλιον τέρας »

ἀπαρτίζουσιν οἱ παρὰ χερσαίων συνταχθέντες κανονισμοὶ τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ. Δὲν εἶναι δὲ ποσῶς παράδοξον ἐὰν μηδεὶς τῶν ἀξιωματικῶν κατενόησε τὸν παμμιγῆ καὶ πᾶμφωνον ὄχλον τῶν φράσεων, ἐξ ὧν οἱ καθεστῶτες ναυτικοὶ θεσμοὶ συνίστανται (1). Πρὸς πλειοτέραν ὅμως τοῦ ἀναγνώστου πληροφορίαν καὶ πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ὀρθότητος τοῦ ἀρχαίου ἀποφθέγματος

» Οὐ παντὸς πλεῖν εἰς Κόρινθον, »

καταχωροῦμεν ἐνταῦθα ἄρθρά τινα τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐπὶ τῶν βασιλικῶν πλοίων ὑπηρεσίας μετὰ τινων ἀναλυτικῶν σημειώσεων.

Ἔκθετος 219. » Ἐκαστος διευθυντῆς εἰσερχόμενος εἰς ΞΕΝΟΝ » λιμένα, διοικούμενον ἀπὸ ἀξιωματικὸν ἀνωτέρου βαθμοῦ ἢ » ἀπὸ ἀρχαιότερόν του, ἀποστέλλει, ἅμα ἀγκυροβολήσῃ, ἕνα ἀξι- » ωματικὸν ἐπὶ τοῦ πλοίου αὐτοῦ ΔΙΑ ΝΑ ΖΗΤΗΣῆ ΤΑΣ » ΔΙΑΤΑΓΑΣ ΤΟΥ. Ἀπέρχεται δὲ καὶ ΜΟΝΟΣ μετὰ ταῦτα » ἅμα τὸ πλοῖον ἀσφαλισθῆ. »

Κατὰ τοῦ ἄρθρου τούτου τὸ πνεῦμα, ἂν βασιλικόν τι πλοῖον καταπλεύσῃ εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἀλεξανδρείας ἢ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὁ ἄρχων αὐτοῦ ὀφείλει νὰ προσπέσῃ πάρκυτα εἰς τοὺς πόδας τοῦ Ὀθωμανοῦ Λιμανρεῖζῆ, καὶ τὰ κράσπεδα τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἀσπάζόμενος νὰ προσφωνήσῃ μετὰ σεβασμοῦ

Κατὰ τὸν Ἰούλιον τοῦ 1842 ἔτους προετίθη διὰ τοῦ πολιτικοῦ Ἀστέρος τὸ ἑξῆς ζήτημα. » Τίς ἐνόησεν, ἢ δύναται ποτε νὰ νοήσῃ, ὅσον καὶ ἂν ὑποθεθῇ » εἰδήμων καὶ κίτρος ἔλων τῶν πολλῶν καὶ περικύλων κλάδων τῆς ναυτικῆς, » τὸν κανονισμὸν τῆς ἐπὶ τῶν βασιλικῶν πλοίων ὑπηρεσίας; » Ἐπειδὴ δὲ ἔκ- » ποτε οὐδεὶς ἀπάντησεν, ὀρθῶς συμπεραίνομεν ὅτι οὐδεὶς τὸν ἐνόησεν.

βαθυτάτου τὸ κέλευσον δέσποτα· ἦτοι ὁ Ἕλλην ναυτικὸς ἀξιωματικὸς παραγγέλλεται ὑπὸ τῶν ἐν ἰσχύϊ διατάξεων νὰ ἐκτελῇ τὰ προστάγματα καὶ τὰς ἐντολὰς τῶν διοικούντων τοὺς Τουρκικοὺς λιμένας Ὄσμανλίδων, ἂν οὗτοι ἦναι ἀνώτεροι ἢ κατὰ τὸν βαθμὸν πρεσβύτεροί του! Διὰ νὰ σαφηνισθῇ ὁμως τοῦτο, ἀπαιτεῖται πρότερον νὰ μεθερμηνευθῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν τὸ τουρκικὸν φερμάνι, δι' οὗ ὁ διοικητὴς τοῦ ΕΞΕΝΟΥ λιμένος διωρίσθη ἀξιωματικὸς, καὶ νὰ μετατραπῇ ἢ ἀπὸ τῆς Ἐγγύρας χρονολογία εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς!! Πρὸς τούτοις πρέπει νὰ διορισθῇ καὶ μικτὴ τριεπίτροπὴ, διὰ νὰ κανονισθῇ τὴν ἀντιστοιχείαν τῶν Τουρκικῶν βαθμῶν πρὸς τοὺς Ἑλληνικοὺς· διότι ἄλλως εἶναι ἀδύνατον νὰ γνωρισθῇ τίς ἐκ τῶν δύο, ὁ Τουρκὸς ἢ ὁ Ἕλλην, ἔχει βαθμὸν ἀνώτερον, ἢ ἐν περιπτώσει ἰσοτιμίας, τίς χαίρει τὰ πρεσβεῖα!!! Ἄλλ' ἐὰν καὶ ὁ Ὄθωμανὸς καὶ ὁ Ἕλλην τὸν αὐτὸν ἔχωσι βαθμὸν καὶ τὴν αὐτὴν διωρίσθησαν ἡμέραν, τότε τί πρέπει νὰ πράξῃ ὁ τοῦ βασιλικοῦ πλοίου ἄρχων; Περὶ τούτου δὲν ἀναφέρει τι ὁ κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ ναυτικοῦ Διευθυντηρίου τελειότατος τῶν κανονισμῶν.

Ἄρθρον 223. » Ἐὰν περιστάσεις κατεπείγουσαι δὲν τὸ ἀ-
» παιτήσωσι, δὲν δύναται (ὁ ἄρχων τοῦ πλοίου) νὰ ἐξέλθῃ εἰς
» τὴν ξηρὰν ἌΝΕΥ τῆς ἀδείας τοῦ διοικητοῦ τοῦ λι-
» μένος, καὶ δὲν εἰσέρχεται μὲ τὸ πλοῖόν του εἰς τὸν λιμένα,
» παρ' ἀφ' οὗ εἰδοποιήσῃ τὸν διοικητὴν τούτου.»

Ἐὰν λοιπὸν ὁ Λιμανρετζῆς τῆς Σμύρνης ἢ τῆς Θεσσαλονί-
κης, ἢ παντὸς ἄλλου ἐγχωρίου ἢ ξένου λιμένος δὲν θέλῃ, πᾶς
βασιλικοῦ πλοίου ἄρχων οὔτε εἰς τὸν λιμένα νὰ εἰσεέλθῃ, οὔ-
τε εἰς τὴν ξηρὰν ν' ἀποβῇ δύναται!

Ἄρθρον 375. » Πρὸ τοῦ κατάπλου τοῦ πλοίου εἰς τὸν λι-
» μένα, πληροφορεῖται (ὁ τοίχαρχος) ἐὰν ὄλα τὰ κανόνια
» καὶ τὰ ψιλὰ ὄπλα ἘΚΕΝΙΘΗΣΑΝ· καὶ ἐὰν μετὰ τὴν
» ἀποβίβασιν τῆς πυριτιδος, αἱ πυριτιδαποθῆκαι καὶ
» τὰ δι' αὐτὴν κιβώτια ἐκαθαρίσθησαν ἐπιμελῶς.»

Ἦτοι πρὶν βασιλικὸν τι πλοῖον εἰσπλεύσῃ εἰς λιμένα, πρέπει
ν' ἀροπισθῇ· ἀρ' οὗ δὲ ἀγκυροβολήσῃ, πρέπει ν' ἀποβιβάσθῃ εἰς

τὴν ξηρὰν ὄλη ἢ πυρίτις καὶ πᾶσα ἢ ἐπ' αὐτοῦ ὑπάρχουσα λοιπὴ πολεμικὴ ὕλη! Ἄλλ' ἐὰν κατόπιν αὐτοῦ ἐπιπλέωσιν οἱ πολέμοιοι, τίνοι τρόπῳ τότε θέλει πολεμήσει; Εἰς τοῦτο ἄς ἀπαντήσωσιν οἱ συντάκται τοῦ τελειοτέρου τῶν κανονισμῶν. Αὐτοὶ ἡλικίαν ἔχουσιν, αὐτοὺς, ἀγαπητὲ ἀναγνώστα, ἐρώτησον.

Ἔρθρον 296. » Φροντίζει (ὁ κυβερνήτης) νὰ γίνεταί χρεῖσις
 » ἔρματος καλῶς καθαρισμένου, καὶ ξύλων καλῆς καταστάσεως·
 » νὰ μὴ πίπτωσι μεταξύ τῶν βαρελίων ὕλαι ὑποκειμέναι εἰς
 » σῆψιν, καὶ χάριν τούτου ἐκτείνεται ὅσον εἶναι δυνατὸν τὸ
 » σανιδόστρωμα ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου πατώματος ὅταν τελειώσῃ.»

Πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἄρθρου τούτου πρέπει νὰ προστεθῇ, νομιζόμεν, ἡ ἐξῆς φράσις,

» Ἀπὸ τὴν πόλιν ἔρχομαι. «

Διότι ἄλλως μένει παντάπασι σκοτεινὴ ἡ ἔννοιά του, καὶ δὲν ἐκτείνεται χάριν αὐτοῦ ὅσον εἶναι δυνατὸν τὸ σανιδόστρωμα ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου πατώματος ὅταν τελειώσῃ· οὕτω δὲ φαίνεται κατὰ τι ἐλλιπὴς ὁ τελειότερος τῶν κανονισμῶν.

Ἔρθρον 41. » Ἐν περιπτώσει θανάτου ἢ ἄλλης τινὸς αἰτίας ἀποκαθιστώσης τὸν Ἀρχηγὸν ἀνίκανον νὰ διευθύνῃ τὴν μοῖραν, ΔΙΑΔΕΧΕΤΑΙ αὐτὸν ὁ ὑπὸ τὰς ὀδηγίας του ἀνώτερος τῶν ἄλλων κατὰ τὸν βαθμὸν ὑπαρχηγός ἢ ὁ ἀρχαιότερος, ἐὰν ὑπάρχωσιν ἰσόβαθοι, ἢ ὁ ἀξιωματικὸς τῆς σημαίας. »

Ἔρθρον 94. » Ὁ Ἀρχηγὸς τῶν ἐπιτελῶν βοηθεῖ τὸν Ἀρχηγὸν εἰς ὅλα τὰ τῆς ὑπηρεσίας, εἰς τὰς κινήσεις καὶ εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ στόλου. »

» Ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ Ἀρχηγοῦ τὸν ΔΙΑΔΕΧΕΤΑΙ καὶ τὸν ἀντιπροσωπεύει. »

Κατὰ τὸ ἄρθρον 41 τὸν ἀρχηγὸν διαδέχεται ὁ ὑπὸ τὰς ὀδηγίας του ἀνώτερος τῶν ἄλλων· κατὰ δὲ τὸ 94 ἄρθρον τὸν ἀρχηγὸν διαδέχεται ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐπιτελῶν. Τίς λοιπὸν ἐκ τῶν δύο εἶναι ὁ νόμιμος τοῦ Ἀρχηγοῦ διάδοχος; Εἰς τοῦτο ἄς ἀποκριθῶσιν οἱ ἐπανέται τοῦ τελειοτέρου τῶν κα-

νονισμῶν, καὶ χάριν αὐτῶν ἡμεῖς θέλομεν προσπαθήσει νὰ ἐκτανθῇ ὅσον εἶναι δυνατὸν τὸ σανιδόσρωμα ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου πατώματος ὅταν τελειώσῃ.

Ἔκθεσις τοῦ ἀρθροῦ 122 τοῦ παραρτήματος. » Εἰς δολωναῖος λαμβάνει » παρὰ τοῦ ἀρχιοπλίτου καὶ τοποθετεῖ εἰς τοὺς προτόνους » τοῦ καρχησίου τὰ τουφέκια, τοὺς πυροβόλους ὄλμους (γρα- » νάτας), τὰς πιστόλας, καὶ τὰς ἐμπρηστικὰς ὕλας· ἀλλὰ τὸ πῦρ » ἀναβιβάζεται κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν τῆς μάχης. »

Πρὶν ἢ σχολιάσωμεν τὸ ἄρθρον τοῦτο, κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ ἐξηγητήσωμεν πρὸς ὁδηγίαν τοῦ ἀναγνώστου τεχνικούς τινας ὅρους τοῦ κανονισμοῦ.

Δολωναῖος κατὰ τὸ λεξικὸν τοῦ κανονισμοῦ ὀνομάζεται ὁ γαβιέρης, ἤτοι ὁ κεράρης· πρότονος δὲ κατὰ τὸ αὐτὸ λεξικὸν καλεῖται τὸ σχοινίον, εἰς τὸ ὁποῖον κρεμῶνται τὰ πλυμένα, διὰ νὰ στεγνώσωσιν. Ὅθεν κατὰ τὸ 122 ἄρθρον τοῦ παραρτήματος τοῦ κανονισμοῦ, ἐν ὄρα μάχης » Εἰς » κεράρης λαμβάνει παρὰ τοῦ ἀρχιοπλίτου καὶ τοποθετεῖ (τίνι » τρόπῳ;) εἰς τὰ σχοινία τοῦ καρχησίου, εἰς τὰ ὁποῖα » κρεμῶνται τὰ πλυμένα, διὰ νὰ στεγνώσωσι, τὰ » τουφέκια, τοὺς πυροβόλους ὄλμους, τὰς πιστόλας καὶ τὰς » ἐμπρηστικὰς ὕλας· τὸ πῦρ ὅμως (διὰ νὰ μὴ σεγνώσῃ), ἀνα- » βιβάζεται κατ' αὐτὴν τὴν στιγμήν τῆς μάχης!!! » Νέον καὶ παράδοξον εἶδος πολέμου! Καὶ αὐτὸ τοῦ Βρετοῦ τὸ ἄρρηκτον πῆλημα ἄγρηστον καὶ περιττὸν ἤδη κατέστη· διότι κατὰ τὸν συντάκτην τοῦ ναυτικοῦ κανονισμοῦ ἀρκεῖ μόνον, πρὶν ἢ ἀρχίσῃ ἡ μάχη, νὰ ἐπιδειχθῶσι τὰ ὄπλα καὶ πᾶσα ἡ λοιπὴ τοῦ πλοίου πολεμικὴ σκευὴ, πᾶσαντα δὲ οἱ πολέμοι ἐντρομοὶ φεύγουσιν· ὅθεν ἔχουσι καὶ οἱ Σῖναι ἐραμίλλους! Ἀπορεῖς ἴσως καὶ θαυμάζεις, ἀναγνώστα· ἀλλ' ἐὰν πίστιν (ἔχῃς καὶ μεῖζ' ὅ τούτων ὅψει) ἔρχου λοιπὸν καὶ βλέπε.

Παντὸς πολεμικοῦ πλοίου τὸ κατάστρωμα νοητῶς διαιρεῖται (κατὰ μῆκος) εἰς μέρη δύο. Καὶ τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ μεγάλου ἰσοῦ μέχρι τῆς πρόρας διάστημα ἀποτελεῖ τὴν ἀγορὰν, τὴν

παλαιστραν, τὸ στάδιον καὶ τὸ θέατρον τῶν ναυτῶν· τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ αὐτοῦ ἴστου καὶ τῆς πρύμνης περιεχόμενον χωρίον σχηματίζει τῶν ἀξιωματικῶν τὴν ἐξέδραν· ἤτοι εἰς μὲν τὴν πρό-
 ραν ἐνδιατρίβει ὁ ὄχλος, εἰς δὲ τὴν πρύμνην ἐμριλοχωρεῖ ἡ ναυ-
 τικὴ ἀριστοκρατία. Διὰ τοῦτο εἰς οὐδένα ὑπαξιωματικόν, ναύ-
 την, ἢ παιῖδα ἐπιτρέπεται νὰ ὑπερβῇ τὸν μεγάλον ἴστον, τὸ
 φοβερόν αὐτὸ ὄριον, καὶ προχωρῶν πρὸς τὰ ὈΠΙΣΩ, νὰ εἰσέλθῃ
 εἰς τῶν ἀρίστων τὰ βασιλεια. Ἄλλ' ὁ συντάκτης τοῦ κανονι-
 σμοῦ τῆς ἐπὶ τῶν βασιλικῶν πλοίων ὑπηρεσίας, ἀγνοῶν ποῖον εἶ-
 ναι τὸ ἘΜΠΡΟΣΘΙΟΝ μέρος τοῦ πλοίου καὶ ποῖον τὸ ὈΠΙΣΘΙΟΝ,
 ἤτοι μὴ γνωρίζων ποῖα λέγεται ΠΡΩΡΑ, ποῖα δὲ ΠΡΥΜΝΗ, ἐκ-
 βάλλει τῆς πρῶρας τὸν ναυτικὸν ὄχλον, καὶ ὈΠΙΣΘΕΝ τοῦ με-
 γάλου ἴστου ἀποδιώκων αὐτὸν, πρὸς τὴν πρύμνην τὸν συναθροί-
 ζει! Ἐπειδὴ δὲ

» Ἵνα τυγχάνει ἀνθρώποισι ἔντα ἀπιστότερα ὀφθαλμῶν, (1) »
 καταχωροῦμεν ἐνταῦθα τοῦ κανονισμοῦ τὸ κείμενον, διὰ νὰ βε-
 βαιωθῇ πᾶς τις ἰδίους ὀμμασι περὶ τῆς ἀληθείας τῶν προειρη-
 μένων λόγων μας.

» *Ἀρθρον* 525. » Οὔτε ναύτης, οὔτε ὑπαξιωματικὸς δευτέ-
 » ρας τάξεως ἔχει τὴν ἀδειαν νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὸ ἘΜΠΡΟ-
 » ΣΘΕΝ τοῦ μεγάλου ἴστου εἰς τὰ ἰκρία, καὶ εἰς τὰ πυροβόλαια
 » τοῦ μεγάλου ἐργάτου. »

» *Ἀρθρον* 77 τοῦ παραρτήματος. » Εἶναι ἐμποδισμένον εἰς
 » τὸ πλήρωμα νὰ συναθροίζηται περὶ τὸ λυχνεῖον καὶ τὰ μα-
 » γειρεία, καὶ νὰ περιπατῇ εἰς τὰ ἘΜΠΡΟΣΘΕΝ ἰκρία (2). »

Πρὸς διασκέδασιν δὲ τοῦ ἀναγνώστου δημοσιεύομεν καὶ τὸ
 ἐπόμενον ἄρθρον τοῦ κανονισμοῦ μετὰ τινος μικροῦ σχολίου.

» *Ἀρθρον* 517. » Ἐπισκέπτεται (ὁ ξυλοργῆς) καὶ δια-
 » τάττει νὰ ἐπισκέπτονται συνεχῶς αἱ ἐπηγκωνίδες (3),
 » οἱ ἴστοι, αἱ κεραῖαι, τὸ ῥῶστρον, οἱ ἀποθεματικοὶ ἴστοι καὶ αἱ
 » λέμβοι διατάττει συνεχῶς τὸν τροπιστὴν νὰ ἐπισκέπτεται

(1) Ἡρόδ. Κλειώ. κεφ. 8. (2) Ἰκρία κατὰ τὸν κανονισμὸν λέγονται ἡ
 πρῶρα καὶ ἡ πρύμνη. (3) Αὕτη ἡ λέξις δὲν ὑπάρχει εἰς ἄλλο λεξικὸν εἰ μὴ εἰς
 τὸ τοῦ κανονισμοῦ.

» τούς σωλήνας τοῦ κύτους, τούς εὐδαιούς, τούς ὀφθαλμούς καί
 » τούς φεγγίτας διατάττειν ἀ παρατηρήται δις τοῦλάχιστον
 » τοῦ τετάρτου διὰ τῶν ἀντλιῶν τὸ εἰς τὰς γάσφρας ὑδωρ.»

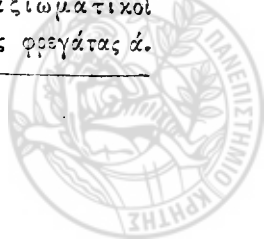
Ἦτοι κατὰ τὴν αὐστηρὰν τοῦ ἄρθρου τούτου ἐντολήν ὁ
 ξυλουργὸς ἐπισκέπτεται αὐτοπροσώπως, ὡσάκις δὲ ὑπὸ
 τινος ἐργασίας κωλύεται, διατάσσει τὰς λιγυρὰς κεραίας καὶ
 τούς εὐκαμπεῖς ἐταίρους αὐτῶν, τούς ἰστούς, προσέτι δὲ πᾶσαν
 τὴν λοιπὴν αὐτοῦ θεραπείαν, δηλαδή τὰς ἐπηγκωνίδας, τὸ ῥῶ-
 στρον, τὰς λέμβους καὶ τούς ἀποθεματικούς ἰστούς νὰ ἐπι-
 σκέπτονται, ἐποχούμενοι ἐπὶ τεθρίππου ἀρμαμάζης, ποίους;
 περὶ τούτου σιωπᾷ ὁ τελειότατος τῶν κανονισμῶν τοῦτο δὲ
 μόνον λέγει, ὅτι τοῦλάχιστον δις τοῦ τετάρτου πρέ-
 πει νὰ ἐξάντλωνται τὰ εἰς τὸ κύτος εἰσρέοντα ὕδατα ἐν ἄλλοις
 λόγοις, τὰ πληρώματα τῶν βασιλικῶν πλοίων κατεδικάσθησαν,
 ὡς ἐν τῷ ἄδη αἰ Δαναΐδες, ν' ἀντλώσι συνεχῶς καὶ ἀκταπαύ-
 στως! Ἄλλ' ἐν τοσούτῳ τὸ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἀναγεν-
 νηθὲν χάριν οἰκονομίας ναυτικῶν Διευθυντήριον ὁμολογεῖ ἐπισή-
 μως ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰς ὅλην τὴν ὑρήλιον κανονισμὸς τελειό-
 τερος τοῦ παρ' ἡμῖν ἐπὶ ψιλῷ τῷ ὀνόματι ἰσχύοντος!!! Ἰ-
 δυνάμεθα νὰ παρατείνωμεν ἔτι τοῦ προκειμένου θέματος τὴν
 ἀνάλυσιν, ἀλλὰ κρίνομεν περιττὸν νὰ προχωρήσωμεν περαιτέρω,
 διότι « οὐτ' ἂν ὁ λόγος ἴσως τοῖς ἀκούουσιν ἀρέσειεν,
 οὐτ' ἂν ὁ χρόνος τοῖς λεγομένοις ἀρκέσειεν. (1) »

Τοιοῦτοι καὶ σχεδὸν ἀπαράλλακτοι εἶναι καὶ πάντες οἱ λοιποὶ
 περὶ τοῦ βασιλικοῦ ναυτικοῦ καθεστῶτες θεσμοί. Περὶ τούτου
 δὲ ἀναφέρομεν δύο παραδείγματα.

1. Ἐρανίζομεθα ἐκ τοῦ περὶ βαθμολογίας διατάγματος τὸν
 ἀκόλουθον γρίφον·

» Ἀξιωματικοὶ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι τοῦ ναυτικοῦ, καὶ
 » ὑπαξιωματικοὶ ἀ. κλάσεως δὲν ἐπιτρέπεται νὰ διο-
 » ρίζωνται εἰ μὴ μόνον εἰς πλοῖα τῆς γραμμῆς καὶ εἰς φρεγά-
 » τας ἀ. τάξεως ἢ εἰς τὸν ναύσταθμον· οἱ δὲ ὑπαξιωματικοὶ
 » ἀ. κλάσεως μόνον εἰς πλοῖα τῆς γραμμῆς, εἰς φρεγάτας ἀ.

(1) Ἰστορ. εἰς Εὐχῆ.

» καὶ ἑ. τήξεως, εἰς μεγάλα ἀτμόπλοια ἢ κορβέτας, καὶ εἰς
 » τὸν ναύσταθμον.

2. Τὸ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν διάταγμα πρὸς τοῖς ἄλλοις
 » ἐντέλλεται καὶ τὰ ἑξῆς·

» Ἄρθρον α'. Εἰς τοὺς ὑπὲρξιομηχανικοὺς καὶ ναύτας ἐπιβάλλον-
 » ται αἱ ἀκόλουθοι ποιναί. »

» 6. Παῦσις ἐκ τῆς ὑπηρεσίας δι' ἓνα μῆνα τὸ πολὺ !!! »

» Ἄρθρον τρίτον. Τὰ ἀνωτέρω σφάλματα θεωροῦνται ὡς μᾶλλον
 » ἀξιοποῖνα, ὅταν πράττωνται ἐν καιρῷ νυκτός· ὅθεν καὶ δύ-
 » νηται νὰ διπλασιασθῇ ἐκείνη ἐκ τῶν ἀνωτέρω ποινῶν,
 » ἥτις ἤθελεν ἀπορασισθῇ νὰ ἐπιβληθῇ εἰς τὸν ἀμαρτήσαντα. »

Διὰ νὰ ἐννοήσῃ δὲ καὶ ὁ χειρσαῖος ἀναγνώστης τὴν ἀτοπίαν
 τῶν διατάξεων τούτων, ἀναγκάζομεθα νὰ ἐξηγηθῶμεν διὰ
 μακρῶν.

Οἱ ναυτικοὶ τῶν ξένων ἐθνῶν νομοθεταί, ἑσβαιωθέντες ἐκ
 πείρας περὶ τε τῆς φυσικῆς τραχύτητος τοῦ ναυτικοῦ χαρακτή-
 ρος καὶ περὶ τῆς δυσχερείας καὶ τοῦ πλήθους τῶν ἐπινητῶν
 ἔργων, τῶν ὁποίων ἡ ἐκτέλεσις ἀπαιτεῖ παντὸς τοῦ πληρώματος
 τὴν σύμπραξιν, ἀναλογιζόμενοι δὲ τοῦ ναυτικοῦ ἄρχοντος τὴν
 μονήρη θέσιν, ἠναγκάσθησαν νὰ διατηρήσωσιν εἰς τοὺς ποινικοὺς
 τῶν κώδικας τὴν μασίγωσιν καὶ τὴν κατὰ δύσιν. Διότι
 ὁ κακὸς ναύτης βασανιζόμενος πείθεται μὲν, ἐκὼν ἄκων, τῇ
 ἀνάγκῃ, ἐν σμικροτάτῳ δὲ διαστήματι χρόνου διατρέχει τῆς
 βραδείας ποινῆς του τὸ στάδιον ὅλον καὶ οὕτω διαρκῶς ἐν ὑπη-
 ρεσίᾳ διατελεῖ. Ἐπὶ τούτῳ μάλιστα, κατὰ τὸν Γαλλικὸν ναυτι-
 κὸν νόμον, οἱ ἐνεκα πταισμάτων τινος πεπεδημένοι διημερεύουσιν
 ἐπὶ τοῦ καταστρώματος καὶ ἐργάζονται, δὲν φυλακίζονται δὲ
 διὰ νὰ μὴ κάθηνται ἀργοῦντες. Ἐν συντόμῳ, εἰς ὅλα τὰ ναυτικά
 Κράτη αἱ πειθαρχικαὶ ποιναὶ εἶναι βαρεῖαι μὲν, ἀλλὰ βραχυτά-
 της διαρκείας. Ἀναφέροντες δὲ ταῦτα δὲν συνηγοροῦμεν ὑπὲρ
 τῆς παραδοχῆς τῶν βραδύων, ἀλλ' ἀπλῶς μόνον ἐρημηνοῦμεν
 τὸ πνεῦμα τῶν ξένων ναυτικῶν νόμων. Ὁ συντάκτης ὅμως τοῦ

Ἑλληνικοῦ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν διατάγματος, ὡς ἂν ἦσαν περιττοὶ οἱ ναῦται ἐπὶ τῶν πλοίων, πρὸς τιμωρίαν τῶν τοῦς ἀποκαθιστᾶ ἀργούσας ἐπὶ ἓνα καὶ δύο μῆνας! Ἀλλὰ τίς εἶδέ ποτε ναύτην ἀργοῦντα ἐπὶ πλοίου, πολεμικοῦ μάλιστα; εἰς τίνος δὲ κεφαλὴν ἀνέβη ἰδέα τοιαύτη; Μ' ὄλα ταῦτα τὸ ναυτικὸν Διευθυντήριον διῆσχυρίζεται ὅτι τὸ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν διάταγμα εἶναι κατὰ πάντα ὀρθὸν καὶ τέλειον.

Ὁ πρῶτον ὑπουργός, ὁ ναύαρχος Κριεζῆς, κατανοήσας καὶ τοῦ κανονισμοῦ τῆς ἐπὶ τῶν Βασιλικῶν πλοίων ὑπηρεσίας τὴν παντελῆ ἀχρηστίαν, καὶ τοῦ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν θεσμοῦ τὰς πολλὰς ἀτοπίας, προεκάλεσε Βασιλικὸν διάταγμα, δι' οὗ δύο ἐξ ἡμῶν προσεκλήθησαν νὰ συντάξωσιν ἀντὶ τοῦ ὑπάρχοντος ἔτερον ναυτικὸν κανονισμὸν πλήρη καὶ τέλειον, ὑπέβαλε δὲ συγχρόνως εἰς τὸν Βασιλέα σχέδιον νέου περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν θεσμοῦ, καὶ περὶ συντάξεως ὀριστικοῦ ναυτικοῦ ποινικοῦ νόμου ἐσκέπτετο. Ἀλλ' ἡ ἐπισυμβᾶσα μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν αἰφνιδία καὶ μεγάλη τῶν διορισμῶν, τῶν προβιβάσμων καὶ τῶν μεταθέσεων πλημμυρὶς κατέπνιξε πᾶσαν περὶ τῶν ὀργανικῶν νόμων μέριμναν. Ἐκτοτε δὲ πάντα κάλων ἐκτείναντες καὶ τῇ πνεύσει ἐπιδόντες, ἀπερισκέπτως φεύγομεν εἰς τὸ πέλαγος τῶν ἀτομικῶν συμφερόντων, περὶ δὲ τῶν κοινῶν

» Οὐ φροντίς Ἰπποκλείδῃ (1). »

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν κανονισμῶν· περὶ δὲ τοῦ ποινικοῦ ναυτικοῦ νόμου ἀναφέρομεν ὀλίγα τινά.

1. Κατὰ τὸ 36 καὶ 39 ἄρθρον τῆς ποινικῆς δικονομίας οἱ ναυτικοὶ χαίρουσιν ἰδιόζουσαν δικαιοδοσίαν. Ἐπειδὴ δὲ Ἑλληνικὸς ναυτικὸς νόμος δὲν συνετάχθη, ἡ Κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ παραδεχθῆ προσωρινῶς μέρη τινὰ τῆς Γαλλικῆς ναυτικῆς νομοθεσίας, ἥτις καθιερώθη παρ' ἡμῖν μερικῶς μὲν δι' εἰδικῶν βασιλικῶν διαταγμάτων, γενικῶς δὲ διὰ τοῦ ἔκτου ἄρθρου τοῦ περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν θεσμοῦ.

2. Καθὼς τὰ χειμαζόμενα καὶ κίνδυνον ἄφρευκτον κινδυνεύον-

(1) Ἡρόδ. Ἐρατώ. κερ. 129.

τα πλοῖα καταφεύγουσιν ἐξ ἀνάγκης εἰς τὸν πλησιέστερον πρό-
 σθρον, καὶ τοὶ ξένον καὶ ἄγνωστον ὄντα, οὕτω ὑπαζιωματικοί
 τινες καὶ ναῦται τοῦ Βασιλικῆς στόλου, φοβούμενοι τὴν πονηρὰν
 τοῦ αὐθαιρέτου ἐπήρειαν, καὶ ἐκ πείρας βεβαιωθέντες ὅτι οἱ ἄν-
 θρωποι πολλάκις καθίστανται, ἀντὶ τοῦ δικαίου (1), τοῦ συμ-
 φέροντος κριταί, ἐπεκαλέσθησαν ὑπὲρ ἑαυτῶν, καὶ τοὶ ξένας καὶ
 ἄγνωστους οὐσας, τὰς διατάξεις τῆς Γαλλικῆς ναυτικῆς νομο-
 θεσίας, ἣ δὲ Κυβέρνησις ἀπεδέχθη καὶ ἐνέκρινε τὰς δικαίας
 ταύτας τῶν ἀδικουμένων αἰτήσεις. Ἀπ' ἐναντίας ὅμως πολλάκις
 τῶν ναυτικῶν νόμων οἱ διδάσκαλοι, ἐν ὥρᾳ κινδύνου, καταναθε-
 ματίζοντες καὶ ὁμνύοντες ἐπροφασίσθησαν ὅτι παντάπασιν ἀ-
 γνοοῦσι τῶν ἀπὸ πολλοῦ καθεστῶτων νόμων τὴν ἔνοιαν· ἐπι-
 στήμως μάλιστα διίσχυρίσθησαν ὅτι οἱ ναυτικοὶ εἶναι ἀνέγκλη-
 τοι, εἶναι δηλαδὴ πρόσωπα ἱερά καὶ ἀπαραβίαστα. Ἐν συνό-
 ψει δὲ ἡ παρ' ἡμῖν ἰσχύουσα ναυτικὴ νομοθεσία, τὴν ὁποίαν
 ἡ ἀνάγκη καὶ ἡ συνήθεια καθιέρωσαν, ὁμοιάζει τὸ λεπτὸν ἐ-
 κείνο δίκτυον, τὸ ὅποιον οἱ μὲν λάβρακες τὸ διασπῶσιν, αἱ δὲ
 σμαρίδες τὸ καταφθεῖρουσι διαφεύγουσαι διὰ τῶν βρόχων αὐ-
 τοῦ. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι εἰς τὴν σκανδαλώδη ταύτην παρανο-
 μίαν συνέτεινε κατὰ μέγα μέρος καὶ ἡ περὶ τὰ ναυτικὰ ἀνε-
 πιστημοσύνη τῶν κατὰ καιροὺς ναυτικῶν εἰσηγητῶν, οἵτινες ἐ-
 χρημάτισαν πάντοτε μὴ ναυτικοί. Χερσαῖος εἰσηγητῆς
 ναυτοδικῶν! Πόσα γελοῖα καὶ ἄτοπα εἰς τὸν κόσμον τοῦτον
 καθ' ἐκάστην συμβαίνουσι!!!

Τὰ εἰρημένα λοιπὸν πάντα ἀναλογιζόμενοι, πρὸς δὲ τούτοις
 ἐνθυμούμενοι ὅτι τὸ ἄρχειν καὶ ἄρχεσθαι οἱ σοφοὶ νόμοι
 τὸ διδάσκουσι (2), κρίνομεν ἀναγκαῖον νὰ διορισθῇ πάραυτα ἐ-
 πιτροπὴ τις, ἐκ ναυτικῶν ἀξιωματικῶν ἐπιστημόνων
 συνισταμένη, διὰ νὰ συντάξῃ πάντας τοὺς ναυτικούς κα-
 νονισμοὺς καὶ τοὺς νόμους.

(1) » Δίκην μὲν οὖν δικάζοντα, δεῖ μῆτε πρὸς ἕθραν τινά, μῆτε πρὸς χά-
 ριν ἀκούειν, ἀλλ' ἀπὸ γνώμης πρὸς τὸ δίκαιον. » Πλουτ. περὶ τοῦ ἀκού.

(2) » Καὶ οἱ νόμοι δὲ οἱ πολλοὶ δοκῶσί μοι δύο ταῦτα μάλιστα διδάσκειν,
 ἄ ρ χ ε ἰ ν τε καὶ ἄ ρ χ ε σ θ α ἰ. » Ξενοφ. Κύρ. παιδ. βιβλ. 1. κεφ. 6.

Ἄποπερατοῦμεν ἅπασαν τὴν περὶ τοῦ προτεθέντος θέματος πραγματείαν! τὸ τοῦ ῥήτορος λέγοντες. » Ἐγὼ μὲν δὴ » ταῦτα λέγω, ταῦτα γράφω, καὶ οἶομαι καὶ νῦν ἔτι ἐπανορθωθῆναι ἂν τὰ πράγματα, τούτων γιγνομένων· εἶδέ τις ἔχει » τούτων τι βέλτιον, λεγέτω, καὶ συμβουλευέτω (1). » Ἄλλ' ἄς ἐνθυμηθῆ πᾶς τις ὅτι » Τὸ μὲν ἀντειπεῖν οὐ χαλεπὸν, ἀλλὰ » καὶ πᾶν ῥάδιον, εἰρημένῳ λόγῳ· τὸ δ' ἕτερον ἀνταναστῆσαι » βελτίονα, παντάπασιν ἐργῶδες (2). » Ἐκτὸς δὲ τούτου, ἐάν τις ἐπικρίνη λογικῶς τὸ παρὸν ἡμῶν ὑπόμνημα, ὑποσχόμεθα νὰ τὸν ἀπαντήσωμεν· ἂν τούναντίον ὅμως ἀναιδῆς τις ὑβριστῆς ἢ συκοφάντης, τὰς ναυτικὰς τάξεις πάσας ἀναταράσσων, ἐν μέσῳ προβῆ ὡς ὁ Θεοσίτης,

(» Ἄλλοι μὲν ῥ' ἔζοντο, ἐρήτυθεν δὲ καθ' ἕδρας·

» Θεοσίτης δ' ἔτι μῦνος ἀμετροεπῆς ἐκολῶσα. » (3)

ὑποχωροῦμεν, αὐτὸς δ' ἐλευθέρως δύναται ν' ἀπορῥαψιδῆσῃ, ὡς ἀπὸ βήματος, εἰς τε τὰ καφενεῖα καὶ τὰς τριόδους, πᾶν ὅ,τι εὐλεταί, πᾶν ὅ,τι θέλει. Πλὴν ἐκ νέου συμβουλευόμεν τοὺς ἐναντίους νὰ μὴ ἀνακινῶσι κακὰ εἰ κείμενα, νὰ μὴ σκαλιζῶσι διὰ σιδήρου τὸ πῦρ· διότι

» Μὰ γῆν, μὰ κρήνας, μὰ ποταμούς, μὰ νάματα, »

θέλομεν ἀναπετάσει τῶν ἀδύτων τὰς πύλας, θέλομεν ἀποκαλύψει πάντα τὰ ἀπὸ καταβολῆς τοῦ ναυτικοῦ κεκαλυμμένα·

» Δύσμορφα μὲν τοι τᾶνδον εἰσιδεῖν, ξένη. »

Ἄλλὰ τὸ ὑπόμνημά σας εἶναι σκληρὸν καὶ τραχὺ, πολλοὶ ἴσως εἴπωσι. Ναὶ σκληρὸν καὶ τραχὺ, ἀποκρινόμεθα, εἶναι τὸ ὑπόμνημά μας, ἀλλὰ φύσει σκληρὰ καὶ τραχεῖα εἶναι καὶ ἡ ἀλήθεια. Καὶ αὐτὸ προσέτι τὸ θεῖον καὶ οὐράνιον κήρυγμα σκληρὸν καὶ τραχὺ τὸ ὠνόμασαν τῆς ἀληθείας οἱ διώκται· » σκληρός ἐστιν οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκούειν (4); » Ἐὰν ὅμως δὲν ἐνστερνισθῶμεν τὴν ἀλήθειαν, ἐὰν δὲν ἐγγράψωμεν, οὐ μέλανι, ἀλλὰ πνεύματι σοφίας καὶ συνέσεως,

(1) Διμοσθ. κατὰ Φιλίπ. 3. (2) Πλουτ. περὶ τοῦ ἀκού. (3) Ἰλιά. Β. 211:

(4) Ἰωάν. κερ. 6. πρ. 60.

» οὐκ ἐν πλαξὶ λιθίνοις, ἀλλ' ἐν πλαξὶ καρδίας
 » σαρκίνοις, (1) » τὸ νέον τῆς πατρίδος μας πολίτευμα, ἡ
 τρίτη τοῦ σεπτεμβρίου ἀπέτυχε τοῦ εὐθέως σκοποῦ τῆς διότι
 σύνταγμα εἰς μόνον τὸν χάρτην γεγραμμένον τὸ κατατρώγει ὁ
 σκώληξ, τὸ διαφθείρει ὁ χρόνος· » ῥάκους δ' ἀγνάφου ἐπίβλη-
 » μα ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ, αἶρει τὸ πλήρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱμα-
 » τίου, καὶ χειρὸν σχίσμα γίνεται (2). » — Ἄλλὰ διὰ τοῦ ὑ-
 πομνήματός σας ἐπεκρίνατε τῶν ἀνωτέρων σας τὰς πράξεις, ἐπ'
 αὐτοφώρῳ δὲ κατελήφθητε βλασφημοῦντες (3). — Τοιαῦτα θέ-
 λουσιν ἐν τῷ σκότει ψιθυρίσει οἱ λέγοντες· » Ὅς ἂν ὁ μόση
 » ἐν τῷ ναῷ, οὐδὲν ἐστίν· ὅς δ' ἂν ὁ μόση ἐν τῷ χρυ-
 » σῷ τοῦ ναοῦ, ὀφείλει. Καὶ· Ὅς ἂν ὁ μόση ἐν τῷ
 » θυσιαστηρίῳ, οὐδὲν ἐστίν· ὅς δ' ἂν ὁ μόση ἐν τῷ
 » δώρῳ τὸ ἐπάνω αὐτοῦ, ὀφείλει (4). » Πρὸς τὴν πο-
 νηρὰν ταύτην κατηγορίαν προαπολογούμενοι λέγομεν ὅτι, ὁ ἄ-
 ναμάρτητος αὐτῶν πρῶτος τὸν λίθον καθ' ἡμῶν βαλέτω. Ἐάν
 δὲ τοῦ παρόντος ὑπομνήματος ἡ δημοσίευσίς λογισθῆ ἀμάρτη-
 μα, εὐχαρίστως δεχόμεθα τὴν πρέπουσαν τιμωρίαν, ἀρκεῖ μόνον
 ἡ περὶ αὐτῆς ἀπόφασις τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς ν' ἀναφέρῃ ὅτι εἶναι
 μὲν ἀληθῆ τὰ παρ' ἡμῶν ἐκτεθέντα, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπιτρέπε-

(1) Παῦλ. πρὸς Κορινθ. β. κεφ. 3. (2) Μαθ. κεφ. 9. παρ. 16. (3) Οἱ
 ἅπαντα ἐπαινοῦντες λαοφθόροι κόλακες θέλουσι πάλιν ἴσως εἶπῃ ὅτι ἐξυβρίσα-
 μεν διὰ τοῦ ὑπομνήματός μας τὸ ναυτικὸν σῶμα. Ἄλλὰ σοφός τις (περὶ τῶν
 μέσων δι' ὧν τὰ ἀμαρτήματα τῶν φίλων θεραπεύονται λαλῶν) λέγει· » Τὰ δὲ
 » φάρμακα ταῦτα λόγοι εἰσὶ μεστοὶ εὐνοίας καὶ παρρησίας, οὐχ' οἱ γλυκεῖς
 » καὶ πρὸς χάριν, οὗτοι γὰρ τρέφουσι καὶ ἄρδουσι τὸ νόσσημα, ἀλλ' οἱ στυ-
 » φνοὶ καὶ ἀληθινοὶ καὶ μεστοὶ παρρησίας οὐκ ὀνειδίξουσιν· πάντοτε γὰρ δικ-
 » φέρει νοουθεσία μὲν λοιδορίας, ἐπίπληξις δὲ ὀνειδούς. » (Θεμιστ. περὶ φιλ.)
 Κατὰ δὲ τὸν Πλούταρχον εἶναι πάντῃ σφαλερὰ ἡ πολιτεία ἐκείνη, εἰς τὴν ὁ-
 ποίαν ὁ μὲν ἐπιτιμῶν τοὺς ἐξαμαρτάνοντας ὑβριστῆς νομίζεται, ὁ δὲ παρρη-
 σιαζόμενος καὶ τὴν ἀλήθειαν λέγων ὡς κοινὸς ἐχθρὸς καταπολεμεῖται. Διότι ἡ
 τοιαύτη πόλις » συναπόλλυσι τὸν πρὸς χάριν λέγοντα,
 καὶ προαπόλλυσι τὸν μὴ χαριζόμενον » (Πλουτ. Φωκ.)
 (4) Μαθ. κεφ. 23. παρ. 16.

ται ὑπὸ τῶν ναυτικῶν νόμων νὰ ἐπικρίνη τις τὰς πράξεις τῶν ἀνωτέρων του, διὰ τοῦτο λογιζόμεθα πταίσται· συμφέρει δὲ νὰ τιμωρηθῶσι τέσσαρες ὑπὲρ τοῦ λαοῦ (1). Ἐνταῦθα καταλύοντες τὸν λόγον προσθέτομεν ὡς ἀκροτελεύτιον τοῦ ὑπομνήματος μέρος τὴν παρὰ πόδας σοφὴν ἐντολήν. »Ταῦτα δὲ ἀναγινώσκειν » μὲν καὶ ὀλιγάκις ἀρκεῖ, ποιεῖν δὲ τὸ παρατυγχάνον αἰεὶ αὐ- » τῷ δεῖ, καὶ πρὸς τὸ παριστάμενον σκοποῦντα τὸ συμφέρον » ἐκπονεῖν. Γράψαι δὲ πάντα ὅποσα δεῖ ποιεῖν, οὐδὲν μᾶλλον » οἷόν τέ ἐστιν, ἢ τὰ μέλλοντα πάντα εἰδέναι. Πάντων δὲ τῶν » ὑπομνημάτων ἔμοιγε δοκεῖ κράτιστον εἶναι τὸ, ὅσα ἀν γνῶ ἀγα- » θὰ εἶναι, ἐπιμελεῖσθαι ὡς ἀνπραχθῆ. Ὅρθῶς δὲ γινωσκόμενα » οὐ φέρει καρπὸν, οὔτε ἐν γεωργίᾳ οὔτε ἐν ναυκληρίᾳ οὔτε ἐν » ἀρχῇ, ἣν μή τις ἐπιμελῆται, ὡς ἀν ταῦτα περαίνηται (2). »

Ἐγράψαμεν ἐν Ἀθήναις κατὰ τὸν Δεκέμβριον
τοῦ 1843 ἔτους.

Α. Α. Μιαούλης.

Γ. Ζωχιός.

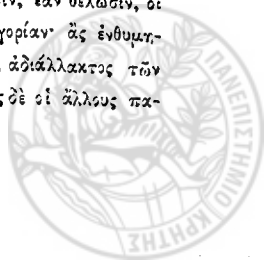
Δ. Γ. Σαχτούρης.

Ν. Α. Μιαούλης.

Ἐποπλοίαρχοι.

Τ Ε Λ Ο Σ.

(1) Ξενοφ. ἱππαρχ. κεφ. 9. παρ. 1. (2) Ἄς ὑποκινήσωσιν, ἐὰν θέλωσιν, οἱ τοῦ κυμίνου ἀποδεκατισταὶ τοιαύτην ἐπὶ βλασφημίᾳ κατηγορίαν· ἄς ἐνθυμηθῶσιν ὅμως ὅτι παρ' ἡμῖν ἐλλοχῆ, ὡς λέων σμερδαλέος, ἡ ἀδιάλλακτος τῶν κακῶν ἐχθρὰ, ἢ ἐν εὐθῆ ἤδη ὑπάρχουσα ἀλήθεια. Πολλὰκι δὲ οἱ ἄλλοις παγιδεύοντες τοὺς ἰδίους αὐτῶν λάκκους ἀνασκάπτουσιν.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

	Σελ.
Μέρος πρῶτον	3
Μέρος δεύτερον	12
Ἡ ἐπὶ τῶν ναυτικῶν Γραμματεία	15
Ὁ ναύσταθμος καὶ τὸ ναυτικὸν διευθυντήριον	18
Ὁ στόλος	26
Ἡ ναυτικὴ βαθμολογία	37
Τὸ ὑπάρχον σῶμα τῶν ἀξιωματικῶν	39
Ἀξιωματικῶν ἐκπαίδευσις καὶ ναυτικὸν σχολεῖον	49
Οἱ δόκιμοι καὶ τὸ περὶ ἐξετάσεων διάταγμα	54
Οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι	58
Ἐπινῆιοι στρατιῶται.	59
Περὶ στολῆς τῶν ἀξιωματικῶν	61
Ναυτολογία, ἱματισμὸς καὶ τροφοδοσίαι τῶν πληρω- μάτων· ναυτικοὶ παῖδες καὶ ἀπομαχικὸν ταμεῖον	62
Περὶ προβιβάσεων	66
Ναυτικὸν ἐργοστάσιον καὶ λόγος τεχνιτῶν	69
Ναυτικὴ ἀρχηγία	71
Περὶ οἰκονομίας	72
Ἴατροι καὶ ἱερεῖς	73
Ναυτικοὶ θεσμοί.	73

